

Точка на дневен ред: 3
Предлагач: **Надзорен одбор**

Материјал за Годишно собрание на акционери на НЛБ Банка АД Скопје

Годишен извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2022 година

Надзорниот одбор му предлага на Собранието на акционери да го усвои следниот:

Годишен извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2022 година

Во прилог:

- Годишен извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2022 година;
- Мислење на Надзорниот одбор по Годишниот извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2022 година;
- Предлог - одлука за усвојување на Годишниот извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2022 година и Мислењето на Надзорниот одбор по Годишниот извештај.

Скопје, мај 2023 година

**ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО
НА НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ
за 2022 година**

СОДРЖИНА

I.ПРОФИЛ НА БАНКАТА	3
II.МАКРОЕКОНОМСКО ОКРУЖУВАЊЕ	8
III.БАНКАРСКИ СЕКТОР.....	13
IV.ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТИ.....	17
V.ПРОДАЖНИ КАНАЛИ И ДИГИТАЛНА ТРАНСФОРМАЦИЈА	21
VI.РАБОТА СО НАСЕЛЕНИЕ	24
VII.РАБОТА СО ПРАВНИ ЛИЦА.....	27
VIII.ФИНАНСИСКИ ПАЗАРИ	31
IX.ИНТРАГРУПАЦИСКИ УСЛУГИ	35
X.УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ.....	35
XI.УПРАВУВАЊЕ СО КАПИТАЛОТ И АДЕКВАТНОСТА	38
XII.УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ.....	40
XIII.ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА	42
XIV.МАРКЕТИНГ - АКТИВНОСТИ	43
XV.УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ (ESG)	44
XVI.ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА И УПРАВУВАЊЕ СО ПРОЕКТИ.....	47
XVII.ИЗВЕШТАЈ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ НА НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ	49
XVIII.СТРАТЕГИЈА И ИДНИ ИЗГЛЕДИ	70
XIX.ПРИЛОЗИ	71

I. Профил на Банката

НЛБ Банка АД Скопје¹ е основана во 1985 година, а од 1993 година работи како комерцијална банка којашто ги извршува сите банкарски услуги за клиентите од земјата и од странство. Уште од самите почетоци е една од водечките банкарски институции во Република Северна Македонија со постојан тренд на пораст и континуирано позитивни резултати. Банката спаѓа во системски значајни банки и е трета најголема банка во Република Северна Македонија според нето-активата. Стратешки акционер на Банката е Нова Љубљанска Банка д.д. Љубљана со 86,97 % учество во вкупниот капитал на Банката. Банката е членка на НЛБ Групаацијата од 2000 година.

Активности на Банката во 2022 година

Во 2022 година, Банката работеше согласно со Деловната политика за 2022 година, Стратешките насоки за развојот и работењето на Банката за 2022-2026 година и насоките на НЛБ Групаацијата за 2022 година, приспособувајќи ги своите тековни оперативни активности и ценовната политика на економските и пазарните услови, согласно со промените во законските одредби и промените во деловната политика на НЛБ Групаацијата.

Наспроти постепеното закрепнување од економската криза предизвикана од пандемијата на КОВИД-19, како нова глобална закана изби енергетската криза поттикната од геополитичките случувања, која се одрази и на домашната економија.

При вакви исклучително отежнати услови, со рекорден раст на стапката на инфлација во земјата, Банката успеа да оствари одлични резултати во скоро сите сегменти од работењето, притоа остана посветена на грижата за благосостојбата на своите вработени и придонесот во поддршка на заедницата и поединците преку финансиска помош и останати мерки и активности.

Во текот на целата година Банката работеше следејќи ги трендовите во банкарскиот сектор, приспособувајќи ги сите активности во правец на поголема достапност до клиентите, притоа водејќи грижа за влијанието врз животната средина и одржливиот развој.

Имено, беше отворена нова експозитура, а една постојна беше комплетно реновирана при што и двете беа опремени според најсовремени стандарди. Кај мобилното и електронското банкарство беа воведени нови функционалности во правец на зголемување на безбедноста на услугите. Беа спроведени повеќе промотивни кампањи за продажба на различни продукти, во рамките на кои продуктите се издаваа со помали или без трошоци за одобрување.

Од аспект на одржливоста, се спроведе кампања под слоганот „Мудро без хартија“, а подигнувањето на свесноста за животната средина беше реализирано и преку активности во рамки на Месецот на штедење.

Трета година по ред се реализираше проектот „Рамка за помош“ за микро, малите и средни претпријатија, со кој во 2022 година им беше пружена финансиска поддршка на три компании од Регионот, чии проекти беа идентификувани како најиновативни од аспект на одржливоста, мерено преку исполнување на еден или повеќе од 17-те принципи за одржлив развој на Обединетите нации.

Банката за своето успешно работење доби неколку награди и признанија во текот на годината, меѓу кои и престижната награда Банка на годината од „The Banker“.

¹ Во понатамошниот текст: Банката

Позначајни настани и активности во 2022 година по месеци:

Јануари

Од 01.01.2022 година, г. Бранко Грегановиќ беше именуван за нов претседател на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје, по добиената согласност од Народната банка на РСМ и претходно одобрување од Надзорниот одбор на Банката.

Февруари

Во февруари 2022 година беше отворена нова експозитура во населбата Аеродром во Скопје. Новата експозитура е изведена според најсовремени безбедносни, архитектонски и технолошки стандарди, со 24-часовна самоуслужна зона со банкомат со можност за исплата на готовина, уплата на дневен промет, уплата на платежни и бизнис картички, уплата на трансакциска сметка, уплата на кредит, како и низа други функционалности.

Март

Почнувајќи од март, беше спроведена кампања за НЛБ Станбените кредити, во рамките на која се организираше и наградна игра „НЛБ за млади“, со фокус на младите клиенти на возраст до 40 години кои имаат желба да го решат своето станбено прашање, во рамки на која беа доделени 50 парични награди.

Првиот банкарски електронски асистент на НЛБ Банка Скопје, НЕЛА, го освои второто место во категоријата „Најдобра автоматизирана алатка чет бот“ на изборот на порталот „Сајт на годината 2021“.

Беа доделени награди за три основни училишта кои во наградниот предизвик за собирање пластичен отпад во рамките на кампањата „НЛБ Месец на штедење“ остварија најдобри резултати. Наградите беа обезбедени во консултација со училиштата, со цел унапредување на условите за работа и наставно-образовниот процес.

Април

Следејќи ја својата стратегија за управување со животната средина и одржлив развој, Банката спроведе кампања под слоганот „Мудро без хартија“ со цел да информира и едуцира, но и да ја зголеми свесноста за важноста од зачувување на природата, разумно искористување на природните ресурси и минимизирање на влијанието што економските чинители го имаат врз животната средина. Кампањата која се реализира на ниво на НЛБ Групацијата, беше наменета за сите вработени во Банката, но и за клиентите и целата јавност, нагласувајќи ги заложбите на НЛБ Банка Скопје за користење на што помалку хартија во работењето.

Во рамки на кампањата „Пошумете со еден клик“, под мотото „Пошумуваме заедно“ во волонтерска акција на вработените беа засадени 3.700 садници во Малешевскиот Регион, како значаен придонес за обнова на опожарениот шумски фонд во регионот.

На спортските игри, во организација на СФОМ (Сојузот на финансиски организации на Македонија) во Охрид, во кој зедоа учество повеќе од 60 вработени, НЛБ Банка Скопје беше апсолутен шампион, со освоени 12 пехари за шест први, три втори и едно трето место, за највреден играч (MVP-Most Valuable Player) и за севкупен победник.

Уште еден голем спортски успех беше остварен на традиционалната 20-та Бофосијада на спортските игри во Кладово, Р Србија каде Банката учествуваше за прв пат, а тимот од 16 претставници освои 11 пехари.

Мај

Во текот на месец мај, НЛБ Банка Скопје во соработка со своите партнери од осигурителните и инвестициските компании низ земјата го организираше вториот караван за финансиско советување за небанкарски финансиски продукти. Целта на едномесечниот караван беше да овозможи поголема информираност, стручно советување и едукација на клиентите за различни осигурителни и инвестициски продукти, односно финансиско советување за небанкарски финансиски продукти.

На спортските банкарски игри во Моравске Топлице, Р Словенија, што се одржаа под мотото: „Еден тим – една цел“, вработените на Банката освоија седум медали, три златни, еден сребрен и три бронзени.

Јуни

Во текот на јуни, Банката спроведе неколку промотивни кампањи за дел од своите продукти: Mastercard Business картички „За бизнис и задоволство“, а НЛБ кредитите за физички лица се издаваа без трошоци за одобрување и проценка.

Дигиталниот продукт мКлик кредит беше унапреден преку миграција од Scoring API во Watson BRE scoring системот, со што значително се подобри неговата техничка функционалност, но и корисничкото искуство.

На групацискиот предизвик NLB Hackathon 2022 – Data translator, победник беше еден од тимовите учесници на НЛБ Банка Скопје. Победничкиот проект YOUNiverse претставува иновативно решение, вградено во мКлик апликацијата, преку кој клиентите ќе можат самостојно да ги сетираат своите потреби за банкарските услуги. Во основа на идејата е профилирање на клиентите во одредени архетипови согласно со вградените параметри преку што клиентот ќе добие соодветна персонализирана понуда.

Јули

НЛБ Банка Скопје беше единствениот партнер на Visa во Р.С. Македонија кој, поради извонредните резултати не само во земјата туку и во цела Југоисточна Европа, доби три престижни Visa признанија за 2021 година, и тоа за:

- Исклучителни Visa безготовински перформанси во Југоисточна Европа;
- Најдобри во класата Visa - Активација на спонзорство за Олимписките игри во Токио;
- Крос-маркет Visa партнерство за проектот „Рамка за помош“ – поддршка на малите бизниси.

Истиот месец за вработените на Банката се одржа „НЛБ дружба во природа“, викенд-настан на планината Плачковица, во организација на експозитурата од Радовиш. Вработените имаа можност да се дружат и забавуваат преку спортски и рекреативни активности, а имаа прилика и да го збогатат своето гастрономско искуство со дегустација на локални специјалитети.

Месец јули беше особено значаен поради лансирањето нова иновативна интерна алатка – Titania која претставува централизирана база на податоци со јасна структура и чија цел е да го олесни процесот на изработка на анализи, симулации, пресметки, ад хок извештаи и сл. Новото решение е исклучително корисно за вработените кои имаат потреба од анализа на податоци и изработка на извештаи.

Август

На годинешните 14-ти „Европски банкарски награди“ (Europe Banking Awards), што ги доделува реномираниот магазин „ЕМЕА Finance“, НЛБ Банка Скопје ја доби наградата „Најдобра банка во Македонија за 2021 година“, шеста година по ред. Критериумите врз основа на кои беа доделени овие престижни награди се однесуваат на способноста на банките и финансиските институции да овозможат иновативни производи и услуги, да покажат одлични резултати во инвестициското банкарство, како и способност и капацитет да функционираат како социјално одговорни компании во општеството од кое се дел.

Покрај оваа престижна награда, со најновото рангирање на реномираниот магазин „Finance Central Europe“ НЛБ Банка Скопје беше наградена со високи втори и трети места во пет категории и тоа: вкупна актива, големина на капитал, бруто-добивка, поврат на актива и поврат на капитал.

Септември

Традиционално, со претстава со маскотите на детското штедење Тиби и Штуки и забавно едукативна програма за најмалите, при крајот на месец септември НЛБ Банка Скопје го одбележа почетокот на единаесеттиот по ред „НЛБ Месец на штедење“ на тема „Штедењето и иновациите“. Беше организиран и иновациски предизвик за учениците од основните училишта на тема „Изум кој ќе го направи светот подобро место за живеење“. Основната задача за училиштата беше да изработат макета на својот изум, накратко да опишат како тој би функционирал и какви придобивки би можел да донесе за луѓето, за живиот свет и за планетата воопшто, а трите најиновативни проекти беа наградени со парични донации.

Октомври

Следејќи ги потребите и барањата на клиентите, Банката ја продолжи промотивната кампања која се однесува на сите потрошувачки, станбени, хипотекарни и останати кредити за физички лица до крајот на годината, овозможувајќи низа поволности за сите оние кои ќе ја изберат за свој кредитен партнер. За сите апликации до 31 декември, за некој од НЛБ кредитните продукти за физички лица, клиентите имаа единствена можност бараниот кредит да го добијат без трошоци за одобрување и без трошоци за проценка на имот за кредитите со обезбедување на недвижен имот, добивајќи ги средствата по брза и едноставна постапка. Во октомври, традиционално како и секоја година се одржа крводарителска акција во која учествуваа вработените на Банката. За учесниците во акцијата беше организиран мал настан во знак на благодарност за нивната хуманост.

Ноември

Организацијата на потрошувачите на Македонија ја сертифицираше НЛБ Банка Скопје со сертификат за „Фер финансиски услуги за потрошувачите“. Сертификатот е потврда за високото реноме што Банката го има на пазарот, грижата и респективниот однос кон клиентите и заложбите за фер договорни и продажни практики, политики и процедури во интерес на клиентите, точни и навремени продажни информации и практики за едукација на клиентите и развој на финансиската писменост, што практично беа и критериуми врз основа на кои се изврши сертификацијата.

Истиот месец, на Меѓународниот ден на пациентите со цистична фиброза, преку донација на 80 спирометри за домашна употреба на Асоцијацијата за цистична фиброза, Банката ја официјализираше соработката и стана „патрон“, односно заштитник и поддржувач на овие пациенти. Под споменатото патронство Банката реализираше активности во насока на зголемување на свесноста и унапредување на животот на лицата со оваа ретка болест.

Кон крајот на месецот, Банката најави вклучување во нов сегмент на делување – лизинг-услуги, преку основање на друштвото NLB Lease&Go, во кое поседува 49 % од вкупниот основачки капитал, додека 51 % припаѓа на NLB Lease&Go, лизинг д.о.о. Љубљана. Понудата на NLB Lease&Go Скопје е наменета за физички и правни лица и опфаќа закуп на нови и користени автомобили, товарни возила, автобуси, пловила, земјоделска и градежна механизација, како и друг вид опрема и машини.

Декември

Позицијата на најнаградувана банка беше уште еднаш потврдена со признанието „Банка на годината“ за 2022 година од финансискиот магазин „The Banker“, што НЛБ Банка Скопје го освои по единаесетти пат.

Во правец на подобрување на квалитетот во нашиот регион, НЛБ Групаацијата од која е дел нашата банка го доби првиот рејтинг за управување со животна средина и социјални аспекти (ESG rating), односно беше оценето дека НЛБ е со низок ризик од материјални и финансиски влијанија од факторите кои се дел од управувањето со животната средина и социјалните аспекти (ESG) поради средната изложеност и силното управување со материјалните ESG-состојби.

Табела 1. Клучни показатели на работењето

	2021	2022	План 2022
ROE пред даноци	18,8%	20,2%	17,0%
ROE по даноци	17,0%	18,4%	15,7%
ROA пред даноци	2,4%	2,5%	2,0%
ROA по даноци	2,2%	2,3%	1,9%
Cost/Income Ratio	40,5%	44,2%	46,0%
Пазарно учество по билансна сума	16,9%*	16,3%*	16,2%
Адекватност на капиталот	18,0%	18,2%	18,8%
Заработка по акција - EPS (добивка/број на акции)	2.598	2.850	2.368
Добивка пред оданочување (во мил. МКД)	2.445,2	2.680,3	2.188,0
промена во % (во однос на планот и во однос на 2021 година)	-	9,6%	22,5%
Добивка по оданочување (во мил. МКД)	2.219,1	2.433,9	2.022,3
промена во % (во однос на планот и во однос на 2021 година)	-	9,7%	20,4%
Нето приходи од работење (во мил. МКД)	5.159,4	5.254,4	4.661,6
промена во % (во однос на планот и во однос на 2021 година)	-	1,8%	12,7%
Трошоци на работењето (во мил. МКД)	2.089,0	2.320,7	2.143,5
промена во % (во однос на планот и во однос на 2021 година)	-	11,1%	8,3%
Исправка на вредност, посебна резерва и резервирања (во мил. МКД)	625,2	251,3	316,6
промена во % (во однос на планот и во однос на 2021 година)	-	-59,8%	-20,6%
Нето приходи од камата / просечна каматоносна актива	2,8%	2,8%	2,6%
Нето приходи од камата / просечна бруто актива	3,5%	3,5%	3,3%
Билансна сума (во мил. МКД)	107.709,5	112.698,0	111.501,7
промена во % (во однос на планот и во однос на 2021 година)	-	4,6%	1,1%
Кредити на небанкарски сектор (промена во %)	13,2%	8,4%	6,0%
(пазарно учество во %)**	18,3%	18,0%	18,6%
Депозити на небанкарски сектор (промена во %)	8,5%	4,6%	6,0%
(пазарно учество во %)**	18,1%	18,1%	18,2%
Резервации за билансни и вонбилансни побарувања (во мил. МКД)	5.434,8	5.401,7	5.679,7
промена во % (во однос на планот и во однос на 2021 година)	-	-0,6%	4,5%
Портфолио на кое се пресметуваат резервации (во мил. МКД)	90.415,5	96.211,8	-
годишна промена во %	13,5%	6,4%	-
Покриеност на портфолиото со резервации	6,0%	5,6%	-
Нефункционални кредити/Вкупни кредити	4,7%	4,2%	4,4%
Учество на нето кредити на небанкарски сектор во депозити на небанкарски сектор	76,0%	78,8%	76,0%
Број на експозитури	48	48	48
Број на вработени***	877	949	877
Број на ефективно ангажирани вработени	906	916	903
Добивка пред оданочување по вработен (во илјади МКД)****	2.788,1	2.824,4	2.494,8
Добивка по вработен (во илјади МКД)****	2.530,3	2.564,7	2.305,9

* последен расположлив податок со 30.09.2022.

** пазарните учества се според податоците објавени во делот на монетарната статистика на Статистичкиот веб-портал на НБРСМ.

*** во 2021 година во вкупниот број вработени не се земени предвид лицата ангажирани преку агенциите за привремено вработување. Во 2022 година, Банката го промени моделот на вработување, при што од септември 2022 година не ги користи услугите на агенциите за привремено вработување.

**** во однос на бројот на вработени.

II. Макроекономско окружување

Македонската економија во 2022 се соочи со енергетска криза и други индиректни ефекти од воениот конфликт во Украина, што влијаеше да се променат позитивните изгледи за економското закрепнување на економијата од пандемијата. Новото макроекономско окружување се карактеризираше со значително повисока инфлација, при веќе присутни притисоци врз цените како резултат на нарушените пазари на енергентите и на основните производи. Високите стапки на инфлација дополнително ги отежнуваа условите за работење и влијаеја на цената на капиталот, преку раст на каматите. Сето ова негативно влијаеше на финансиската кондиција на компаниите, перформансите од нивното работење, како и на расположливиот доход на домаќинствата. Заклучно, со крајот на 2022 година домашната економија оствари реален раст на БДП од 2,1 % и годишен раст од 10,3 %. Годишниот раст на БДП со крајот на 2022 година согласно со домашните и странските институционални предвидувања се движеше во интервалот од 2,1 % до 3,2 %, а за 2023 година се очекува да се движи од 2,4 % до 3,0 %.

Домашните државни институции преку монетарната и фискалната политика донесоа низа мерки со цел ублажување на негативните ефекти од енергетската криза и високата инфлација. Во вакви услови, меѓународната рејтинг агенција „Standard and Poor’s“ во јануари 2023 година го потврди кредитниот рејтинг на Република Северна Македонија „BB-/B“, со стабилен изглед, засновано на очекувањата за економската состојба на државата. „Standard and Poor’s“, во извештајот нотира дека кризата ќе има влијание врз економскиот раст и во текот на 2023 година, но очекувањата се дека на среден рок тој ќе се врати на трендот пред кризата.

Претходно, во октомври 2022 година, меѓународната рејтинг-агенција „Fitch“ го потврди кредитниот рејтинг на Република Северна Македонија „BB+“ со негативен изглед потенцирајќи дека потврдениот рејтинг е резултат на спроведувањето добри политики на владеење, развојот на човечкиот капитал, како и кредибилната и кохерентната макроекономска и финансиска политика конзистентна со долго одржуваниот фиксен девизен курс.

Табела 2. Клучни макроекономски показатели

	2020	2021	2022
Инфлација (% просечна стапка)	1,2	3,2	14,2
Индустриско производство (% период/период)	2,5	-4,9	-9,5
Референтна стапка на НБРСМ (%)	1,50	1,25	2,00
Каматна стапка на благајнички записи (%)	1,50	1,25	4,75
БДП ** (пораств/пад во %)	-4,7	3,9	2,1
БДП ** (мил.ЕУР)	10.632	11.741	11.683
Буџетски дефицит (мил. ЕУР)	876	631	577
% од БДП	8,2%	5,4%	4,9%
Долг на Централна Влада (консолидиран) (мил.ЕУР)	5.516	6.080	6.581
% од БДП	51,2%	52,0%	48,7%
Тековна сметка (дефицит/суфицит) (мил. ЕУР)	318	-366	-772
% од БДП	3,0%	-3,1%	-6,6%
Надворешен долг (мил. ЕУР)	4.324	4.669	5.056
% од БДП	40,7%	39,8%	43,3%
Девизни резерви (мил. ЕУР)	3.360	3.643	3.863
Стапка на невработеност (%)*	16,1%	15,2%	14,3%
Странски директни инвестиции (мил.ЕУР)	155	388	670
% од БДП	1,5%	3,3%	5,7%

* Кв.3 2022.

** БДП произведен метод, тековни цени.

Извор: НБРСМ, ДЗС, Министерство за финансии.

Стапката на годишен раст на БДП што македонската економија ја оствари е со надолен тренд и за 2022 година изнесува 2,1 % (2021 година, 3,9 %) Овие резултати се под влијание на негативните ефекти на војната во Украина врз цените на европските пазари и понудата, како и од изразената варијабилност и неизвесност на надворешните економски и финансиски услови. Анализирano по компоненти, растот во целост се должи на домашната побарувачка, во услови на раст на личната потрошувачка и бруто-инвестициите, додека јавната потрошувачка има мал негативен придонес. Од друга страна, негативен придонес има нето-извозната компонента, во услови на поголем раст на увозот во однос на растот на извозот. Од произведен аспект, растот на БДП во најголема мера се должи на позитивниот придонес на групните активности „трговија, транспорт и угостителство“, кои беа едни од најпогодените активности од кризата предизвикана од пандемијата. Дополнителен позитивен придонес доаѓа од, уметноста, недвижностите, земјоделството, како и активностите за финансиско осигурување. Од друга страна, негативен придонес е забележан во индустријата и градежништвото.

Надолниот тренд на **стапката на невработеност** продолжи во 2022 година такашто на крајот на третиот квартал од 2022 година стапката на невработеност изнесуваше 14,3 % (Q4 2021: 15,2 %) при непроменета стапка на вработеност од 47,3 % (Q4 2021: 47,3 %). Бројот на невработени лица во третиот квартал (115.266) во однос на истиот период претходната година е понизок за 22,4 %, додека бројот на вработени лица (693.062) е понизок за 13 %. Просечната месечна исплатена нето-плата за декември 2022 година изнесуваше 34.364 МКД или 14,8 % повеќе од декември 2021 година.

Вкупната надворешно-трговска размена за периодот јануари / декември 2022 година изнесуваше 18.759 милиони ЕУР и во однос на истиот период минатата година забележа пораст од 24,9 %. Притоа извозот беше повисок за 19,9 % додека увозот беше повисок за 26,2 % со што стапката на покриеност на увозот со извоз изнесуваше 68,5 %, додека негативното салдо во размената изнесуваше 3.826 милиони ЕУР или за 42,6 % повисоко во однос на истиот период минатата година (2.683 милиони ЕУР). Во периодот јануари/ декември 2022 година, според вкупниот обем на надворешно-трговската размена, РС Македонија најмногу тргувала со Германија, Велика Британија, Грција, Србија и Бугарија.

Странските директни инвестиции заклучно со крајот на 2022 година изнесуваат 670 милиони ЕУР што е за 73,0 % зголемување во однос на истиот период минатата година, кога странските директни инвестиции изнесуваа 388 милиони ЕУР.

Реален сектор

Индустриското производство заклучно со 31.12.2022 година оствари кумулативно годишно намалување од 0,3 % во однос на истиот период минатата година. Падот произлегува од остварените резултати кај секторите рударство и вадење камен и преработувачка индустрија од 2,3 %, додека секторот снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација оствари раст од 11,6%.

Градежништвото во 2022 година го продолжи нагорниот тренд, но со забавено темпо. Имено, индексот на цени на станови во кв. 4 2022 година изнесува 134,5 (врз основа на цените во 2010 година) и бележи пораст од 20,6 % во однос на истиот период од претходната година, додека извршените годишни работи бележат пад на годишно ниво за 19,2 % со кв. 3 2022 година.

Фискален сектор

Државниот буџет во 2022 година оствари вкупни приходи од 243,0 милијарди МКД (4,0 милијарди ЕУР) или 1,1 % помалку од ребалансот, додека 1,7 % повеќе во однос на планираниот буџет. Приходите врз основа на ДДВ изнесуваат 64,8 милијарди МКД (1,05 милијарди ЕУР) и се за 5,4 % пониски од ребалансот на буџетот или 4,0 % повисоки од планираните за периодот. Вкупните расходи изнесуваат 278,5 милијарди МКД (4,5 милијарди ЕУР) или 1,1 % пониски од ребалансот, но 1,8 % повисоки од планираните. Буџетскиот дефицит за 2022 година изнесува 35,5 милијарди МКД (0,6 милијарди ЕУР) или 17,0 % под ребалансот и 5,8 % над планираниот дефицит за 2022 година. Буџетскиот дефицит беше

засилено афектиран од енергетската и ценовната криза, мерките за заздравување и поддршка на економскиот раст, како и сервисирањето на преземените обврски и каматите. Дефицитот беше целосно финансиран преку задолжување на државата на странскиот и домашниот пазар. Во текот на годината, со ребалансот на буџетот 2022 се обезбеди дополнителна поддршка за макроекономската стабилност на земјата, како и помош за населението и ликвидносната позиција на компаниите. За таа цел продолжи примената на селектирани антикризни мерки за поддршка на населението и стопанството.

Државниот долг (консолидиран) со крајот на 2022 година изнесува 404,7 милијарди МКД (6.581 милион ЕУР), што претставува 48,7 % од БДП² (2021: 52,0 %). Од вкупниот државен долг, 60,5 % претставуваат надворешен долг (2021: 60 %), додека 39,5 % (2021: 40 %) од долгот се креирани од домашни извори.

Гарантираниот и негарантираниот долг на јавните претпријатија и акционерските друштва во државна сопственост во 2022 година изнесува 68.993 милиони МКД (1.121,8 милиони ЕУР), 2021: 967,3 милиони ЕУР.

Монетарен сектор

Во текот на 2022 година, Народна банка направи повеќекратно зголемување на основната каматна стапка, додека понудениот износ на благајнички записи остана непроменет. Дополнително од Народната банка беше променета каматната стапка на депозитите преку ноќ, седумдневните депозити, кредитите преку ноќ, каматната стапка на репо-операциите, а во неколку наврати беше направено промена кај задолжителната резерва во насока на затегнување и поттикнување на процесот на денаризација. Со ова, се задржа приспособливиот карактер на монетарната политика на севкупните макроекономски и финансиски услови, што наедно придонесува за натамошна поддршка на кредитните текови во економијата.

Истовремено, курсот на денарот остана стабилен во услови на состојба на девизните резерви на соодветно ниво и во сигурната зона, со динамика на промена којашто е очекувана според предвидувањата.

Каматната стапка на благајничките записи беше зголемена од 1,25 % на крајот од 2021 година на 4,75 % на крајот од 2022 година.

Просечната стапка на инфлација мерена преку трошоците за живот заклучно во 2022 година изнесува 14,1 % (2021: 3,2 %) додека просечната стапка на индексот на цените на мало изнесува 12,6 % (2021: 4,3 %).

Вкупниот платен промет во земјата реализиран преку банките заклучно со 30.09.2022 година изнесуваше 14,496 милијарди МКД (236 милијарди ЕУР) што претставува намалување од 13,7 % во однос на истиот период претходната година.

Прометот на девизниот пазар за 2022 година изнесуваше 15,8 милијарди УСД и е за 22,3 % повисок во однос на истиот период минатата година.

Дефицитот во платниот биланс заклучно со 31.12..2022 година изнесува 772,4 милиони ЕУР и е повисок за 406,0 милиони евра во однос на 2021 година (366 милиони ЕУР).

Девизните резерви на крајот на 2022 година изнесуваат 3.863 милиони ЕУР и на годишно ниво се зголемени за 220 милиони ЕУР или 6,0 %, генерално преку депозитите, како дел од девизните резервни средства.

Пазарот на капитал заклучно со 2022 година бележи намалување во прометот од 42,1 % во однос на истиот период претходната година, така што вкупната вредност на реализираниот промет изнесува 121 милион ЕУР. Берзанскиот индекс МБИ10 на 31.12.2022 изнесува 5.652,3 и е понизок за 8,1 % на годишно ниво.

² Вредноста на БДП со крај на 2022 година за соодносот со државниот долг е проекција на Министерството за финансии на Р.С.Македонија.

Клучни законски и регулаторни измени кои влијаеја на работењето

Во текот на 2022 година беа донесени повеќе законски и подзаконски акти, измени и дополнувања кај постојните закони и подзаконски акти кои влијаеја на одделни подрачја на работењето на Банката. Најзначајните измени за работењето на Банката се однесуваат на следните прописи:

- Закон за платежни услуги и платни системи (со примена од 01.01.2023);
- Закон за спречување перење пари и финансирање тероризам;
- Закон за заштита на потрошувачите;
- Закон за финансиска стабилност;
- Закон за вршење на сметководствени работи;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за трговските друштва;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за данокот на личен доход;
- Одлука за изменување на Одлуката за задолжителна резерва на Народната банка на Република Северна Македонија;
- Одлука за благајничките записи;
- Одлука за расположливите депозити;
- Одлука за изменување на Одлуката за девизен депозит кај Народната банка на Република Северна Македонија;
- Одлука за начинот на формирање и објавување на средните курсеви на Народната банка на Република Северна Македонија;
- Одлука за постоење на кризна состојба во снабдувањето со електрична енергија;
- Одлука за постоење на кризна состојба во снабдувањето со топлинска енергија;
- Одлука за одобрување на продолжување на рокот за постоење на кризна состојба на целата територија на Република Северна Македонија, поради недостиг на електрична енергија и состојбите на пазарите на електрична енергија;
- Одлука за одобрување на продолжување на рокот за постоење на кризна состојба на подрачјето на Град Скопје, поради недостиг на топлинска енергија, можноста за користење на алтернативно гориво и состојбите на пазарот на топлинска енергија;
- Одлука за воведување на финансиски мерки против тероризам и ширење (распространување) на оружје за масовно уништување и нивно финансирање и Листа на лица на кои се однесуваат рестриктивните финансиски мерки;
- Уредба за безбедност на лица корисници на класифицирани информации;
- Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за утврдување на листата на индикатори за препознавање на сомнителни трансакции донесена од страна на Управата за финансиско разузнавање;
- Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за методологијата за идентификување системски значајни банки;
- Одлука за дополнување на Одлуката за начинот и условите под кои резидентите коишто не се овластени банки, можат да отворат и да имаат сметки во странство;
- Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик;
- Одлука за содржината на ревизијата на годишните финансиски извештаи и на работењето на банка;
- Одлука за изменување на Одлуката за начинот на формирање и објавување на курсевите на Народната банка на Република Северна Македонија;
- Одлука за начин на работа со посебната сметка;
- Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за менувачки работи;
- Одлука за утврдување на листа на најрепрезентативните услуги поврзани со платежната сметка и формата и содржината на информативниот документ за надоместоците и извештајот за надоместоците и нивните заеднички симболи;
- Одлука за позициите од кои се состои почетниот капитал и сопствените средства на платежната институција и институцијата за електронски пари, како и видот, содржината и начинот на доставување на извештаите за сопствените средства;
- Одлука за минималниот износ на осигурителната полиса или на гаранцијата за покривање од одговорност;
- Одлука за начинот и условите за пренесувањето на извршувањето важни оперативни функции на надворешни лица од страна на платежната институција, институцијата за електронски пари и операторот на платниот систем;

- Одлука за начинот на вршење надзор над работењето на давателите на платежните услуги, издавачите на електронски пари, нивните агенти, операторите на платните системи и надворешните лица;
- Одлука за критериумите за класификација на платните системи, стандардите за нивното работење и барањата за гарантен механизам;
- Одлука за видот на извештаите за работењето на платните системи и начинот и роковите за нивно доставување;
- Одлука за горната граница на износот на плаќања со мала вредност;
- Одлука за видот на сигурните, ликвидните и нискоризичните средства коишто се користат за заштита на паричните средства од страна на платежните институции и институциите за електронски пари;
- Одлука за видот, начинот на доставување и содржината на извештаите за заштитата на паричните средства;
- Одлука за барањата што треба да ги исполнуваат картичната платежна шема и субјектот што врши процесирање;
- Одлука за издавање дозволи и согласности на платежна институција и институција за електронски пари и за содржината и начинот на водење на регистрите;
- Одлука за начинот на известување за услугите врз основа на платни инструменти коишто можат да се користат само на ограничен начин и за платежните трансакции коишто се извршуваат преку оператор на електронски комуникациски мрежи или давател на електронски комуникациски услуги, како и критериумите за оценување на исполнетоста на условите;
- Одлука за издавање дозвола и согласности на оператор на платен систем и за содржината и начинот на водење регистар на оператори на платните системи;
- Одлука за извршување платежни трансакции;
- Одлука за водечкиот број на давателите на платежните услуги и стандардите за конструкција на платежните сметки;
- Одлука за условите и постапката за отворање и затворање на платежните сметки во Народната банка на Република Северна Македонија;
- Одлука за пропишување на начинот, формата и роковите за доставување на податоците и/или информациите од листата на најрепрезентативните услуги;
- Одлука за видот и висината на надоместоците за услугите коишто ги дава Народната банка на Република Северна Македонија;
- Одлука за висината на стапката на противцикличниот заштитен слој на капиталот за изложености во Република Северна Македонија и за изложености кон други земји во првото тримесечје од 2024 година;
- Одлука за макропрудентните инструменти за квалитетот на кредитната побарувачка од физичките лица.

III. Банкарски сектор

Во 2022 година, банкарскиот систем на РС Македонија (13 банки) беше стабилен и функционален, при што показателите за ликвидноста на банките останаа на задоволително ниво, а показателите за солвентноста забележаа подобрување. Растот на кредитите беше подеднакво насочен кон корпоративниот сектор и кон секторот домаќинства, додека депозитите растеа поизразено кај секторот домаќинства. Нефункционалните кредити на нефинансиските субјекти во 2022 година бележеа надолен тренд, со што и нивното учество во вкупните кредити се намали на 3,3 %.

Поради нагорните притисоци врз инфлацијата, коишто се надоврзаа на веќе постојните нарушени глобални синџири на снабдување и притисоци од енергетската криза, Народната банка во текот на 2022 година, за одржување на среднорочната ценовна стабилност како и за одржување на целокупната финансиска стабилност во земјата континуирано вршеше нагорно приспособување на монетарната политика. Така, основната каматна стапка на Народната банка беше зголемена во неколку наврати, достигнувајќи ниво од 4,75 %. Исто така беа зголемени и каматните стапки на расположливите депозити преку ноќ и на седум дена, на ниво од 2,65 % и 2,70 % соодветно, додека каматната стапка за расположливиот кредит преку ноќ достигна каматна стапка од 5,75 %. Како надолнување на монетарната реакција преку основниот инструмент, по одлуката донесена во март, во јуни беше извршена промена на стапките на задолжителна резерва од валутен аспект, при што стапката на задолжителната резерва за денарските обврски дополнително се намали од 6,5 % на 5 %, а истовремено стапката на задолжителна резерва за обврските во странска валута се зголеми од 16,5 % на 18 % (19 % од 18.01.2023 година).

Со овие промени, Народната банка даде сигнал банките да започнат со зголемување на каматните стапки, пред сè на депозитите, како и на страната на кредитите кај двата сегменти - домаќинства и корпоративен сектор и да ја приспособат кредитната активност.

Основни показатели

Табела 3. Основни показатели на банкарскиот сектор

во милиони МКД	30.9.2021	31.12.2021	30.9.2022	Промена во однос на 30.09.2021	
				%	апс
Билансна сума	608.595	638.666	657.256	8,0%	48.661
Капитал и резерви	75.257	73.779	82.731	9,9%	7.474
Депозити од нефинансиски сектор	451.675	468.844	469.603	4,0%	17.928
Кредити на нефинансиски сектор (брuto)	371.861	383.627	411.696	10,7%	39.834
Резервации (билансни и вонбилансни)	18.135	17.975	19.265	6,2%	1.130
Бруто нефункционални кредити (фин. и нефин. сектор)	13.240	12.429	13.640	3,0%	401
Бруто добивка	7.232	10.035	8.090	11,9%	858

Извор: НБСРМ - Супервизија, податоци и показатели за банкарскиот систем на Р.С. Македонија

Вкупните кредити на нефинансиските субјекти, со 30.09.2022 година, забележаа годишен раст од 39,8 милијарди МКД (647,7 милиони ЕУР) или 10,7 %, при што кај секторот домаќинства кредитниот раст изнесува 15,3 милијарди МКД (248,6 милиони ЕУР) или 7,9 %, додека кај нефинансиските друштва (приватни и јавни) порастот изнесува 22,4 милијарди МКД (363,9 милиони ЕУР) или 12,8 %. Најголем придонес во годишниот раст на кредитите на секторот домаќинства имаат кредитите во странска валута, додека кај нефинансиските друштва имаат кредитите во денари. Притоа, учеството на денарските кредити во вкупните кредити заклучно со 30.09.2022 година изнесува 57,8 % (30.09.2021: 58,8 %).

Во однос на рочната структура, 20,5 % се краткорочни, додека 79,5 % се долгорочни кредити (30.09.2021: 20,1 % краткорочни, 79,9 % долгорочни).

Вкупните депозити на нефинансиските субјекти, со 30.09.2022 година, забележаа годишен раст од 17,9 милијарди МКД (291,5 милиони ЕУР) или 4 %, при што кај секторот домаќинства депозитниот раст изнесува 16,2 милијарди МКД (264,2 милиони ЕУР) или 5,4 %, додека кај нефинансиските друштва (приватни и јавни) има зголемување од 606 милиони МКД (9,9 милиони ЕУР) или 0,5 %. Најголем придонес во годишниот раст на депозитите на секторот домаќинства имаат скоро подеднакво депозитите во денари и странска валута, додека кај

нефинансиските друштва имаат депозитите во денари. Притоа, учеството на денарските депозити во вкупните депозити заклучно со 30.09.2022 година изнесува 54,8 % (30.09.2021: 58,3 %). Во однос на рочната структура 35,7 % се по видување (30.09.2021: 35,7 %), 44,5 % се краткорочни (30.09.2021: 42,3 %), додека 19,7 % се долгорочни депозити (30.09.2021: 22,0 %).

Показателот бруто-кредити/депозити кај небанкарскиот сектор на 30.9.2022 година изнесува 87,7 % (30.09.2021: 82,3 %).

Квалитет на кредитното портфолио

Учеството на нефункционалните пласмани во бруто-кредитите на небанкарскиот сектор на 30.09.2022 година изнесува 3,3 % (30.09.2021: 3,5 %), при што кај секторот домаќинства показателот се задржа на 2,2 % (30.09.2021: 2,2 %), додека кај претпријатијата показателот се намали на 4,5 % (30.09.2021: 5,0 %).

Финансиска стабилност

Ликвидноста на банкарскиот сектор е одржана на високо ниво. Високоликвидната актива кај банките на 30.09.2022 изнесува 17,0 % (30.09.2021: 20,0 %) од вкупната актива и покрива 27,1 % од краткорочните обврски (30.09.2021: 32,7 %).

Адекватноста на капиталот на ниво на банкарски сектор на 30.09.2022 година изнесува 17,7 % (30.09.2021: 17,3 %).

Профитабилност

Банкарскиот сектор со 30.9.2022 г. оствари нето-добивка од 8.051 милион МКД (130.9 милиони ЕУР) или за 13.5 милиони ЕУР повисока во однос на истиот период претходната година кога беше остварена добивка од 7.223 милиони МКД (117.4 милиони ЕУР). Зголемената профитабилност е резултат на повисоки остварени нето-каматни приходи, пораст на нето-курсните разлики, повисоки нето-приходи од провизии и надоместоци и повисоки остварени останати приходи од дејност поради повисоки наплатени претходно отпишани побарувања при намалени капитални добивки од продажба на средства и повисоки издвоени резервации на финансиските средства.

Каматните приходи, во однос на истиот период претходната година, се повисоки за 865,7 милиони МКД (14,1 милион ЕУР) или 6,2 %, каматните расходи се пониски за 163 милиони МКД (2,7 милиони ЕУР) или за 6,9 %, додека останатите некаматни приходи се повисоки за 199,4 милиони МКД (3,2 милиони ЕУР) или за 14,7 %.

Кај оперативните расходи, трошоците за вработените, амортизацијата и останати расходи од дејноста се повисоки за 775,6 милиони МКД (12,6 милиони ЕУР) или за 8,6 %.

Издвоените исправки и резервации за финансиски и нефинансиски средства и посебната резерва за вонбилансна изложеност се пониски за 405,4 милиони МКД (6,6 милиони ЕУР) или 13,8 %.

Табела 4. Показатели за профитабилноста на банкарскиот сектор

во %	30.9.2021	31.12.2021	30.9.2022	Во однос на 30.09.2021 % процентни поени	
Стапка на поврат на просечната актива (ROAA)	1,6%	1,5%	1,7%	5,4%	0,1
Стапка на поврат на просечниот капитал (ROAE)	13,4%	12,9%	13,7%	2,0%	0,3
Оперативни трошоци / Вкупни редовни приходи	46,9%	47,4%	47,9%	2,2%	1,0
Трошоци за вработени / Вкупни редовни приходи	20,2%	20,5%	20,1%	-0,4%	-0,1
Трошоци за вработени / Оперативни трошоци	43,0%	43,2%	41,9%	-2,6%	-1,1
Некаматни приходи / Вкупни редовни приходи	51,7%	52,9%	51,6%	-0,2%	-0,1

Извор: НБРСМ - Супервизија, податоци и показатели за банкарскиот систем на РС Македонија

Група големи банки (Peer група)

Групата големи банки ја сочинуваат пет банки кои учествуваат со 81,3 % (2021: 81,0 %) во вкупната нето-актива, што укажува на висока концентрација на банкарскиот сектор како и во претходните години. Во вкупната нето-актива заклучно со 30.09.2022, шест банки имаат учество помало од 5 % (< од 534 милиони ЕУР), додека учеството на штедилниците и натаму е незначително.

Групата големи банки ја сочинуваат 5 (пет) банки со вкупна актива над 535 милијарди МКД (8.693 милиони ЕУР), во рамките на кои три банки се со вкупна актива над 376 милијарди МКД (6.115 милиони ЕУР), додека две банки се со вкупна актива од 269 милијарди МКД (4.370 милиони ЕУР).

Основни показатели

Активата на групата големи банки со 30.09.2022 година забележа годишен раст за 39,9 милијарди МКД (648 милиони ЕУР) во однос на истиот период претходната година и нивното учество во банкарскиот сектор изнесува 81,3 % (2021: 81,0 %). Депозитите се зголемија за 14,7 милијарди МКД (239,1 милион ЕУР), кредитите (брuto) се зголемени за 37,3 милијарди МКД (606 милиони ЕУР), капиталот е повисок за 6,4 милијарди МКД (104,8 милиони ЕУР) во однос на 30.09.2021 година, додека бруто-добивката е повисока за 1,0 милијарда МКД (16,3 милиони ЕУР) во однос на истиот период минатата година.

Табела 5. Основни показатели кај групата големи банки

во мил.МКД	30.9.2021	31.12.2021	30.9.2022	Промена во однос на 30.09.2021	
				%	апс
Билансна сума	494.796	517.037	534.648	8,1%	39.852
Капитал и резерви	62.016	60.325	68.464	10,4%	6.448
Депозити од нефинансиски сектор	383.723	398.500	398.426	3,8%	14.703
Кредити на нефинансиски сектор (брuto)	300.098	311.542	337.367	12,4%	37.269
Резервации (билансни и вонбилансни)	16.249	16.167	17.155	5,6%	906
Бруто нефункционални кредити (фин. и нефин. сектор)	11.285	10.841	11.831	4,8%	546
Бруто добивка	6.387	9.072	7.388	15,7%	1.001

Извор: НБРСМ - Супервизија, податоци и показатели за банкарскиот систем на РС Македонија

Квалитет на кредитното портфолио

Во однос на квалитетот на кредитното портфолио, учеството на нефункционалните пласмани во вкупните кредити кај небанкарскиот сектор кај групата големи банки на 30.09.2022 година изнесуваше 3,5 % (30.09.2021: 3,8 %).

Финансиска стабилност

Адекватноста на капиталот на групата големи банки на 30.09.2022 година изнесува 17,5 % (30.09.2021: 17,0 %).

Профитабилност

Заклучно со 30.09.2022 година, групата големи банки оствари бруто добивка од 7.388 милиони МКД (120,1 милион ЕУР) или за 1.001 милион МКД (16,3 милиони ЕУР) повеќе во однос на истиот период минатата година кога беше остварена добивка од 6.387 милиони МКД (103,9 милиони ЕУР). Зголемувањето на профитабилноста во најголем дел се должи на повисоки остварени нето-приходи од камата, повисоки остварени нето-приходи од провизии и надоместоци, како и пониски исправки на вредност на финансиски и нефинансиски средства.

Табела 6. Показатели за профитабилноста кај групата големи банки

во %	30.9.2021	31.12.2021	30.9.2022	Во однос на 30.09.2021 % процентни поени	
Стапка на поврат на просечната актива (ROAA)	1,8%	1,7%	1,9%	3,7%	0,1
Стапка на поврат на просечниот капитал (ROAE)	14,8%	14,6%	15,3%	3,2%	0,5
Оперативни трошоци / Вкупни редовни приходи	44,2%	44,3%	44,4%	0,4%	0,2
Трошоци за вработени/Вкупни редовни приходи	18,8%	19,1%	18,6%	-1,4%	-0,3
Трошоци за вработени/Оперативни трошоци	42,7%	43,1%	41,9%	-1,8%	-0,8
Некаматни приходи/Вкупни редовни приходи	50,5%	52,1%	51,3%	1,6%	0,8

Извор: НБРСМ - Супервизија, податоци и показатели за банкарскиот систем на РС Македонија

IV. Финансиски резултати³

Преку примена на висококвалитетни стандарди во работењето, модерна информатичка инфраструктура, професионален менаџмент и стратегија приспособена на пазарните услови, успехот на Банката продолжи и во 2022 година.

Континуираниот раст се одржа преку интензивни продажни активности на кредитните продукти, со особен фокус кај домаќинствата, микро, малите и средни претпријатија и зголемен број корисници на платните сервиси на Банката.

Успехот се должи на добро развиениот клиентски пристап, приспособливата понуда на продуктите на Банката, како и на достапноста на Банката до своите клиенти, преку развиена продажна мрежа, 24-часовна достапност на контакт-центарот, како и софистицираните дигитални канали.

И покрај влошениот макроекономски амбиент, Банката продолжи континуирано да ги кредитира населението и стопанството, а продолжи и со својата поддршка кон своите клиенти и економијата воопшто.

Одличниот финансиски резултат што Банката го оствари во 2022 година главно произлегува од реализација на следните активности:

- Висок годишен раст на кредитите на небанкарскиот сектор од 8,4 %, кој произлегува од раст на кредитното портфолио на население од 9,6 % и портфолиото на правни лица од 6,3 %;
- Раст на нето-приходите од камати како резултат на порастот на портфолиото;
- Раст на некаматните приходи поради остварени повисоки приходи од провизии.

Биланс на успех

Табела 7. Биланс на успех

во мил.МКД	1.1.-	1.1.-31.12.2022		Во однос на			
	31.12.2021	План	Реализација	1.1.-31.12.2021	План		
Приходи од камата	3.322,4	3.302,0	3.503,7	181,3	5,5%	201,7	6,1%
Расходи за камата	314,2	334,2	283,8	-30,5	-9,7%	-50,4	-15,1%
Нето-приходи од камата	3.008,2	2.967,8	3.220,0	211,7	7,0%	252,1	8,5%
Приходи од провизии и надомести	2.073,5	2.272,7	2.306,0	232,5	11,2%	33,4	1,5%
Расходи за провизии и надомести	871,2	1.003,4	1.046,3	175,1	20,1%	42,9	4,3%
Нето-приходи од провизии и надомести	1.202,4	1.269,3	1.259,8	57,4	4,8%	-9,5	-0,8%
Нето-приходи од тргување	5,5	15,8	-17,7	-23,2	-418,6%	-33,5	-211,5%
Нето-приходи од курсни разлики	263,7	175,6	388,2	124,5	47,2%	212,6	121,1%
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност	0,8	0,0	-1,8	-2,6	-319,5%	-1,8	-5401,7%
Останати приходи од дејноста	678,8	233,0	405,9	-272,9	-40,2%	172,9	74,2%
Вкупни нето-приходи	5.159,4	4.661,6	5.254,4	95,0	1,8%	592,8	12,7%
Трошоци за вработените	872,1	898,0	955,4	83,2	9,5%	57,4	6,4%
Амортизација	228,5	246,4	259,9	31,4	13,7%	13,5	5,5%
Останати расходи од дејноста	988,4	999,1	1.105,4	117,0	11,8%	106,3	10,6%
Добивка пред резервации	3.070,4	2.518,1	2.933,7	-136,7	-4,5%	415,6	16,5%
Ослободени резервирања за вонбилансна изложеност	2,3	0,0	104,1	101,9	4500,9%	104,1	/
Резервирања за вонбилансна изложеност	47,7	5,9	86,0	38,3	80,4%	80,1	/
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	531,1	479,6	313,3	-217,8	-41,0%	-166,3	-34,7%
Останати резервирања	2,4	2,8	-8,3	-10,7	/	-11,1	/
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства	46,5	0,0	21,7	-24,8	-53,4%	21,6	58415,9%
Ослободени резервирања поради оштетување на нефинансиските средства	0,2	171,7	57,3	57,1	/	-114,4	/
Удел во добивката/загубата на придружените друштва	0,0	-13,6	-2,1	-2,1	/	11,4	-84,2%
Добивка пред оданочување	2.445,2	2.188,0	2.680,3	235,1	9,6%	492,3	22,5%
Данок од добивка	226,1	165,7	246,4	20,3	9,0%	80,7	48,7%
Добивка за финансиската година	2.219,1	2.022,3	2.433,9	214,8	9,7%	411,6	20,4%

³ Позициите од финансиските извештаи во Годишниот извештај се конзистентни со позициите од финансиските извештаи на Банката изработени по методологија на НБРСМ, освен онаму каде што е потребно да се прикаже нивна појасна презентација. Разликите се од презентациона природа, додека финалните позиции (добивка и вкупна актива/пасива) не бележат разлики.

Добивка

Во 2022 година, Банката оствари **добивка пред оданочување** во износ од 2.680,3 милиони МКД што е за 9,6 % повисока од добивката остварена претходната година, резултат кој се должи на повисоки вкупни нето-приходи и пониски исправки на вредноста на финансиските средства.

Добивката по оданочување за 2022 година изнесува 2.433,9 милиони МКД и е повисока од планираната за 20,4 % како резултат на повисоки приходи од камата, останати приходи од дејноста и пониски исправки на вредноста на финансиските средства.
Во однос на претходната година, добивката е повисока за 9,7 %.

Добивката пред исправки и резервации изнесува 2.933,7 милиони МКД или 16,5 % над планираната за 2022 година генерално, како резултат на повисоки останати расходи од дејноста.
Споредено со 2021 година, пониска е за 4,5 % од остварената во 2021 година, поради пониски останати расходи од дејноста.

Вкупниот нето-трошок за **исправки на вредност и резервации за финансиските средства, за оштетувања на нефинансиски средства и резервирања за потенцијални обврски врз основа на судски спорови** во текот на годината изнесува 251,3 милиони МКД или за 20,6 % понизок во однос на планот, соодветно на квалитетот на портфолиото и на активностите, и за 59,8 % понизок во однос на 2021 година.

Вкупните нето-приходи од работењето изнесуваат 5.254,4 милиони МКД и се за 12,7 % повисоки во однос на планот. Во однос на претходната година, вкупните нето-приходи се повисоки за 1,8 %.

Нето-приходи од камата

Остварените вкупни нето-приходи од камати за 2022 година изнесуваат 3.220,0 милиони МКД и се повисоки од планираните за 8,5 %. Приходите од камата во однос на планот се повисоки за 6,1 %, генерално, поради повисока состојба на кредити од планираната. Расходите за камата се пониски од планираните за 15,1 % поради променета рочна структура – зголемено учество на депозитите по видување во однос на орочените депозити и намалувањето на каматните стапки на депозитите во текот на годината.
Во однос на 2021 година, нето-приходите од камата се повисоки за 7,0 %.

Доминантна категорија во остварените нето-приходи од камата (67,6 % од вкупно остварените нето-приходи од камата) се **нето-приходите од камати од население** кои изнесуваат 2.177,2 милиони МКД, што претставува пораст од 9,2 % споредено со 2021 година. Порастот се должи на намалување на **расходите за камата** за 45,9 %, и пораст на **приходите од камата** за 5,0 % во споредба со остварените во 2021 година.
Во однос на планираните, нето-приходите од камата од население се повисоки за 5,6 %.

Нето-приходите од камати од правни лица изнесуваат 1.146,1 милион МКД или за 2,8 % повеќе споредено со 2021 година, како резултат на намалување на **расходите за камата** за 75,3 %.
Во однос на планираните, нето-приходите од камата од правни лица се повисоки за 7,7 %.

Нето-каматната маргина на просечна бруто-актива изнесува 3,46 % (2021: 3,51 %) и е повисока од планираната за 0,17 п.п (план: 3,29 %), како резултат на повисоки приходи од камата од население, правни лица и банки.

Нето-некаматни приходи

Вкупните нето-некаматни приходи изнесуваат 2.034,4 милиони МКД и во однос на 2021 година се пониски за 5,4 %, поради пониски нето-приходи од други финансиски инструменти

и останати приходи од дејноста (пониски наплатени, претходно отпишани побарувања од правни лица).

Во однос на планот, нето-некаматните приходи се повисоки за 20,1 %.

Нето-некаматните приходи во вкупните приходи учествуваат со 38,7 % (2021: 41,7 %).

Најголемо учество во нето-некаматните приходи имаат нето-приходите од провизии со 61,9 % (2021: 55,9 %).

Нето-приходи од провизии

Вкупните нето-приходи од провизии изнесуваат 1.259,8 милиони МКД и се повисоки во однос на 2021 година за 4,8 %, додека во однос на планираните за 2021 година се пониски за 0,8 %.

Вкупните приходи од провизии во однос на 2021 година се повисоки за 11,2 % поради повисоки приходи од картично работење, платен промет во земјата и странство, документарно работење, повисоки приходи од услуги преку продажната мрежа (водење трансакциски сметки, одобрување пречекорувања и услуги преку шалтер) и повисоки приходи од продажба на осигурителни полиси.

Во однос на планот се повисоки за 1,5 %.

Вкупните расходи од провизии се повисоки за 20,1 % во однос на реализираните во 2021 година поради повисоки расходи од провизии за картично работење, платен промет во земјата и странство, повисоки расходи од провизии за работење со готовина, како и за банка-чувар и одржување на старателски сметки.

Во однос на планот повисоки се за 4,3 % поради повисоки расходи од провизии за картично работење, работа со готовина, платен промет во земјата и странство и повисоки расходи за банка-чувар и одржување на старателски сметки.

Трошоци

Вкупните трошоци на работењето изнесуваат 2.320,7 милиони МКД и во однос на планот се повисоки за 8,3 %, при што трошоците за вработените се повисоки за 6,4 %, останатите расходи од дејноста се повисоки за 10,6 %, додека амортизацијата е повисока за 5,5 %.

Во однос на 2022 година, вкупните трошоци на работењето се повисоки за 11,1 %, при што трошоците за вработените се повисоки за 9,5 %, останатите расходи од дејноста се повисоки за 11,8 %, додека амортизацијата е повисока за 13,7 %.

Показателот вкупни оперативни трошоци во однос на вкупни нето-приходи (Cost/Income Ratio) изнесува 44,2 % (2021: 40,5 %). Во однос на планот, показателот е понизок за 1,8 п.п. (план 46,0 %).

Графикон 1. Вкупни трошоци на работењето

Биланс на состојба и вонбилансна евиденција

Билансната сума на Банката во 2022 година изнесува 112.698,0 милиони МКД. Во однос на 2021 година, билансната сума е повисока за 4.988,6 милиони МКД или 4,6 % како резултат

на повисока состојба на кредити на население и правни лица, како и поради вложувања во придружени друштва (NLB Lease & Go)⁴.

Табела 8. Биланс на состојба

во мил.МКД	31.12.2021	31.12.2022		Структура	Во однос на			
		План	Реализација		31.12.2021	План		
АКТИВА	107.709,5	111.501,7	112.698,0	100,0%	4.988,6	4,6%	1.196,3	1,1%
Парични средства и парични еквиваленти	17.978,9	19.360,1	19.669,6	17,5%	1.690,7	9,4%	309,5	1,6%
Дериватни средства чувани за управување со ризик	0,8	0,1	0,3	0,0%	-0,5	/	0,2	/
Кредити на и побарувања од банки и штедилници	70,8	63,8	29,8	0,0%	-41,0	-57,9%	-34,0	-53,3%
Кредити на и побарувања од други комитенти	65.523,2	69.428,8	71.018,4	63,0%	5.495,3	8,4%	1.589,6	2,3%
нефинансиски правни лица	23.325,6	23.702,4	24.790,7	22,0%	1.465,2	6,3%	1.088,3	4,6%
приватни	23.025,1	23.211,7	24.478,4	21,7%	1.453,3	6,3%	1.266,7	5,5%
јавни	300,4	490,7	312,3	0,3%	11,9	4,0%	-178,3	-36,3%
непрофитни институции	10,8	18,6	6,7	0,0%	-4,1	-38,2%	-11,9	-64,1%
држава	0,3	141,9	0,8	0,0%	0,5	197,5%	-141,1	-99,4%
население	42.155,1	45.555,8	46.215,9	41,0%	4.060,8	9,6%	660,1	1,4%
останати финансиски институции	31,4	10,1	4,3	0,0%	-27,1	-86,2%	-5,8	-57,1%
Вложувања во хартии од вредност	20.067,3	18.591,2	17.585,2	15,6%	-2.482,1	-12,4%	-1.006,0	-5,4%
до доспевање	13.478,8	1.765,1	1.187,6	1,1%	-12.291,2	-91,2%	-577,4	-32,7%
расположливи за продажба	6.588,5	16.793,3	16.271,2	14,4%	9.682,7	147,0%	-522,0	-3,1%
Вложувања во придружени друштва	0,0	12,2	16,0	0,0%	16,0	/	3,8	31,4%
Побарувања за данок на добивка	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0	/	0,0	/
Останати побарувања	1.638,4	1.597,8	2.006,3	1,8%	367,9	22,5%	408,5	25,6%
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	110,1	0,1	130,4	0,1%	20,3	18,5%	130,3	87899,5%
Нематеријални средства	312,4	442,9	294,4	0,3%	-18,0	-5,8%	-148,5	-33,5%
Недвижности и опрема	2.007,6	2.004,7	1.947,6	1,7%	-60,0	-3,0%	-57,1	-2,8%
ПАСИВА	107.709,5	111.501,7	112.698,0	100,0%	4.988,5	4,6%	1.196,3	1,1%
Финансиски обврски определени по објективната вредност преку Билансот на успех	0,0	0,0	12,4	0,0%	12,4	/	12,4	/
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	0,0	0,1	2,0	0,0%	2,0	/	2,0	2433,4%
Депозити на банки и штедилници	392,7	384,5	349,4	0,3%	-43,4	-11,0%	-35,1	-9,1%
Депозити на други комитенти	86.196,4	91.396,9	90.149,1	80,0%	3.952,7	4,6%	-1.247,8	-1,4%
нефинансиски правни лица	21.583,1	22.996,9	21.356,9	19,0%	-226,1	-1,0%	-1.640,0	-7,1%
приватни	20.360,1	20.731,1	20.523,6	18,2%	163,4	0,8%	-207,5	-1,0%
јавни	1.222,9	2.265,9	833,3	0,7%	-389,6	-31,9%	-1.432,5	-63,2%
непрофитни институции	854,3	988,0	967,0	0,9%	112,6	13,2%	-21,1	-2,1%
држава	523,0	407,4	511,1	0,5%	-11,9	-2,3%	103,6	25,4%
население	62.624,2	66.189,5	66.264,6	58,8%	3.640,3	5,8%	75,1	0,1%
останати финансиски институции	611,8	815,0	1.049,6	0,9%	437,8	71,6%	234,5	28,8%
Обврски по кредити	1.518,9	1.626,5	2.095,5	1,9%	576,6	38,0%	469,0	28,8%
Субординирани обврски	2.768,3	2.773,4	2.763,8	2,5%	-4,5	-0,2%	-9,5	-0,3%
Посебна резерва и резервирања	298,5	306,4	258,3	0,2%	-40,2	-13,5%	-48,2	-15,7%
Обврски за данок на добивка (тековен)	78,7	0,0	28,5	0,0%	-50,2	/	28,5	/
Останати обврски	2.386,1	709,4	1.468,0	1,3%	-918,1	-38,5%	758,6	106,9%
Добивка за периодот	2.219,1	2.022,3	2.433,9	2,2%	214,8	9,7%	411,6	20,4%
Капитал и резерви	11.850,6	12.282,2	13.137,1	11,7%	1.286,5	10,9%	854,9	7,0%

Во однос на планот, билансната сума е повисока за 1.196,3 милиони МКД или 1,1 %, како резултат на повисока состојба на кредити.

Кредитната активност и во текот на 2022 година беше значаен двигател и поддршка за населението и компаниите.

Во активата, кредитното портфолио на небанкарскиот сектор е повисоко во однос на претходната година за 5.495,3 милиони МКД или 8,4 % при што кредитите на населението пораснаа за 4.060,8 милиони МКД или 9,6 %, додека кај кредитите на нефинансиски правни лица беше остварен раст од 1.465,2 милиони МКД или 6,3 %.

Во однос на планот, кредитното портфолио на небанкарскиот сектор е повисоко за 1.589,6 милиони МКД или 2,3 % од планираното за 2022 година. Кредитите на населението се повисоки во однос на планот за 1,4 % или 660,1 милион МКД, додека кредитите кај нефинансиски правни лица се повисоки за 4,6 % или 1.088,3 милиони МКД.

Во пасивата, во однос на претходната година беше остварен значителен раст на вкупната депозитна база на небанкарскиот сектор од 3.952,7 милиони МКД или 4,6 % преку пораст кај депозитите од население за 5,8 %, пред сè, поради пораст на депозитите по видување.

Обврските по кредити пораснаа за 38,0 % во однос на 2021 година и за 28,8 % во однос на планот поради повлекување средства од кредитните линии преку Европската банка за обнова и развој, Развојната банка на Република Северна Македонија и Земјоделскиот кредитен дисконтен фонд.

⁴ Кон крајот на годината Банката започна ново поглавје во своето работење преку основање на друштвото за лизинг-услуги NLB Lease & Go, чија деловна активност ќе опфаќа широк спектар на решенија за лизинг, вклучувајќи и осигурување и други придружни услуги за користење на возилата и опремата што ќе бидат дадени под закуп. Банката поседува 49 % од вкупниот основачки капитал на друштвото.

V. Продажни канали и дигитална трансформација

Една од стратешките определби на Банката е засилена дигитализација и зголемување на дигиталната пенетрација на клиентите, која треба да се постигне преку овозможување нови дигитални функционалности и дигитализација на основните производи и услуги на Банката, како и засилување на улогата на контакт-центарот при поддршка на клиентите и при продажба на различни банкарски производи. Банката спроведува Стратегија по канали која дефинира дистрибуција на продуктите на Банката преку повеќе различни канали и ги дефинира стратешките цели кај секој од овие канали: мрежа на експозитури, контакт центар, електронско/мобилно банкарство, интернет-страница, картички, ATM, ПОС-терминали и NLB Pay, како и акциски план со низа активности чија имплементација придонесува кон исполнување на дефинираните цели.

Клучни активности поврзани со реализирање на Стратегијата по канали во 2022 година се:

- Два нови продукти – дозволено пречекорување на трансакциска сметка (одобрување на нов и зголемување постоечки лимит) и кредитни картички (одобрување нови кредитни картички и зголемување на лимит) се интегрирани на LOPA-платформата. Креирани се предодобрени понуди за клиентите за сите продукти, кои може да се реализираат преку оваа платформа со едноставната процедура за одобрување (само со документ за лична идентификација);
- Замена на постојниот скоринг механизам со нов сервис за кредитна анализа (скорирање) на корисниците при аплицирање за мКлик кредити (Watson), кој овозможува зголемена пропустливост и зголемена продажба на продуктот, со изедначување на третманот на клиентите преку сите канали;
- Водедување нови функционалности преку Киоск-уредите на Банката со што на клиентите им е овозможено да плаќаат: режиски трошоци, менувачница, безготовински плаќања со ПП30 и ПП50, плаќање на картичка и кредит;
- Надградба и обнова на ATM мрежата на Банката, зголемување на банкомати кои овозможуваат бесконтактни трансакции;
- Дигитализација на картичните податоци на NLB Pay мобилниот паричник при што клиентите во секое време можат на својот мобилен паричник без физичко присуство на картичката да ги видат основите картични податоци што се потребни за извршување на електронски плаќања (CVS-код, број на картичката, датум на истек на картичката).

Мрежа на експозитури

Мрежата на експозитури беше доминантен канал за сервисирање на клиентите и продажба на банкарските продукти и во 2022 година. Бројот на експозитури во мрежата изнесува 48, од кои 23 се во Скопје, а 25 во останатите градови во РС Македонија. Во текот на годината беше отворена една нова експозитура Порта Аеродром во Скопје, беше целосно реновирана и модернизирана експозитурата Стара Чаршија во Скопје, а беше затворена експозитурата Соборен храм во Скопје.

Мрежата вработува 475 лица, кои директно услужуваат 396.654 клиенти физички лица и 14.450 клиенти микро и мали претпријатија, а посредно вршат услуги за 1.155 клиенти големи и средни претпријатија и 103 финансиски институции.

Во 2022 година, мрежата на експозитури учествува со 62 % во вкупните продадени кредити за физички лица по број или 95 % по износ, 100 % продадени кредити за микро и мали претпријатија, 100 % продадени картички за физички лица, 100 % орочени депозити од физички лица и од микро и мали претпријатија, 100 % од издадени гаранции за мали и средни претпријатија.

Традиционалните активности како што се продажба на кредити, прием на депозити, платен промет во земјата и странство, готовинско работење, менувачко работење, лично банкарство, продажба на небанкарски продукти – пензиско осигурување, животно и неживотно осигурување, удели во инвестициони фондови, како и активности на „прва линија на одбрана“ согласно со Политиката за спречување перење пари и финансирање тероризам, остануваат и понатаму значителен дел од активностите во мрежата на експозитури.

Напорите за трансформација на експозитурите во продажни салони на продукти со висока додадена вредност и пренесување на едноставните трансакции и сервиси кон електронските канали продолжуваат и во текот на 2023 година.

Кредитни посредници

Продажбата преку кредитни посредници е значаен канал за продажба на инстант кредитни продукти (30 % од вкупно продадените кредити за физички лица по број и 3 % по износ), а Банката која е лидер на пазарот во доменот на кредитирање преку кредитни посредници, во текот на 2022 година оствари зголемување на продажбата за 8 % (по број).

Во 2022 година, Банката разви нова платформа за кредитно посредување која што дава можност за продажба на кредитни продукти преку поголем број кредитни посредници и од различни економски сектори. Новата платформа беше првично поставена за користење во дигиталната експозитура на Банката во „Ист Гејт Мол“ во јуни 2022 година. Поради новите можности на платформата, се очекува зголемен пласман на инстант-кредитите преку овој канал и раст на овој вид кредитирање во 2023 година.

Електронско и мобилно банкарство

Во текот на 2022 се направија повеќе подобрувања на функционалностите на мобилното и електронското банкарство, кои во најголем дел беа во насока на зголемување на безбедноста при нивно користење што произлезе како потреба поради зголемениот ризик и генерално растечкиот тренд на кибер нападите.

Од функционален аспект, Банката направи унапредување на мКлик кредитите кои се одобруваат преку мобилно банкарство, овозможувајќи зголемена пропустливост и продажба на продуктот.

Бројот на клиенти-физички лица корисници на електронско банкарство заклучно со 31.12.2022 година изнесува 486.976, од кои 60.873 или 12.5 % се активни корисници (ја користеле платформата во последните три месеци). Споредено со 2021 година, остварен е пораст од 6,2 % на вкупниот број корисници (2021: 458.608). Кај мобилното банкарство, бројот на клиенти физички лица корисници на услугата бележи пораст од 13,6 % (2022: 219.290; 2021: 193.040). Од вкупниот број корисници, на 31.12.2022 година активни се 79,1 % (2021: 76,7 %).

Кај правните лица, бројот на корисници на електронско банкарство бележи пораст од 6,0 % во однос на 2021 година (2022: 25.224; 2021: 23.804). Учеството на активни корисници во вкупниот број корисници заклучно со 31.12.2022 година изнесува 46,9 % (2021: 48,1 %).

Контакт-центар

Контакт-центарот функционира како 24/7 комуникациски канал со примарна функција на поддршка и информирање на клиентите. Обемот на активност во текот на 2022 година се задржа на ниво од 2021 година, односно на ниво на работење во пандемиски услови, како резултат на трендот на сè поголема дигитализација и мигрирање кон дигиталните канали. Покрај help desk информативната функција, контакт-центарот реализира и наплатни кампањи, како и е-маил и СМС-кампањи по сите други информативни основи на ниво на Банката. Исто така реализира и склучување договори и клиентски барања за вршење банкарски работи вон мрежата на експозитури со електронскиот идентитет eID. Користењето на електронски идентитет за клиентите кои не се во можност да посетат експозитура е овозможено за поедноставни оперативни услуги во доменот на картичното работење (активација на блокирана картичка, доспевање на рати, промена на дозволено пречекорување, реиздавање на картичка/пин-код) со тенденција во наредниот период процесот да мигрира кон покомплексни услуги (затворање на продажбите за кредит, картички и лимит на трансакциска сметка).

Во рамки на своите активности за поддршка на клиентите, контакт-центарот продолжи да функционира како централно место каде се сублимираат сите рекламации и писмената комуникација на ниво на Банката. НЛБ Банка Скопје за своите клиенти ги има на располагање следниве канали на комуникација:

- единствениот телефонски број за поддршка на корисници 02/15-600 достапен 24/7,
- електронските адреси: info@nlb.mk, helpdesk@nlb.mk и kontaktcentar@nlb.mk, kabinetuprava@nlb.mk,
- интернет-страницата на Банката www.nlb.mk,
- сандачиња за коментари поставени на достапно место во секоја експозитура на Банката,
- Вибер-платформа и првиот банкарски електронски асистент – НЕЛА достапен 24/7ч,
- физичка архива на Банката, и
- профили на Банката на социјални мрежи.

Во 2022 година, бројот на остварени писмени комуникации со клиентите (преку контакт центарот и експозитурите) изнесува 14.605 и бележи пораст во споредба со изминатата година за приближно 7 % (2021: 13.677). Во рамки на Политиката за грижа на клиентите, Управниот одбор на Банката поблиску ги следи задоволството и комуникациите со клиентите и два пати годишно доставува извештај до Надзорниот одбор.

АТМ и ПОС-мрежа

Вкупниот број банкомати на Банката на територијата на РС Македонија на крајот на 2022 година изнесуваше 156, од кои 112 банкомати се со дополнителна функционалност за уплата на готовина. Во текот на 2022 година беше завршена надградбата на банкоматите со опција за бесконтактно подигнување готовина, како дополнителна функционалност, при што заклучно со 31.12.2022 година оваа опција ја имаа сите 156 банкомати.

На крајот на 2022 година, Банката располагаше со мрежа од околу 7.000 ПОС-терминали кај трговци, државни институции и останати регистрирани учесници во платниот промет. Во текот на 2022 година Банката го продолжи трендот на проширување на физичката ПОС-мрежа со уреди кои овозможуваат бесконтактно плаќање.

Во 2022 година, Банката оствари соработка со 254 активни е-commerce трговци кои ја користат опцијата виртуелен POS. Во насока на дополнителна заштита на трговците - корисници на интернет платежната платформа, Банката ја комплетираше миграцијата кон 3DS EMV како подобрена и најнова верзија на 3-D Secure протоколот, кој обезбедува дополнително ниво на безбедност при онлајн плаќања, додека на страната на картичките издадени од Банката беше дополнет RBA (Risk Based Authentication) системот, кој придонесува кон зголемување на нивото на безбедност, забрзување на процесот на извршување на трансакцијата и подобрување на целокупното онлајн искуство на корисникот.

Прометот преку **АТМ-мрежата на Банката** во 2022 година достигна 49,9 милијарди МКД и беше зголемен за 9 % во однос на 2021 година.

Прометот со картички преку **ПОС-мрежата на Банката** беше зголемен за 20 % споредено со 2021 година.

Бројот на трговци кои оствариле промет на **виртуелен POS** е пораснат за 7 % во однос на 2021 година, додека прометот споредено со 2021 година бележи раст од 28 %.

VI. Работа со население

Во фокусот на работењето на Банката во 2022 година беше зголемениот пласман на нови кредити со цел зголемување на пазарните учества, како и зголемената дигитализација, со што продуктите и услугите на Банката станаа подостапни за клиентите од далечина. Во сегментот кредитирање на население беа постигнати нови, досега највисоки износи на продадени кредити, што резултира во пораст на пазарното учество на Банката. Вкупното пазарно учество кај кредитите на население изнесува 22,0 % (2021: 21,6 %) од кои кај потрошувачките кредити 22,1 % учество, кај станбените кредити 23,2 %, кредити со кредитни картички 22,6 % и лимит на трансакциска сметка 18,9 %. Пазарното учество на депозитите на население на 31.12.2022 година изнесува 20,4 % (2021: 20,3 %).

Кредитна активност и понуда

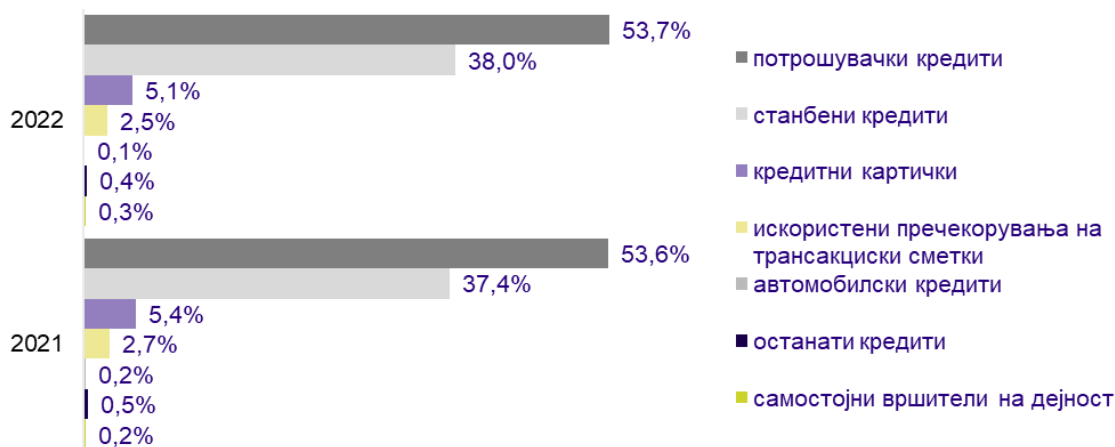
Кредитната активност во текот на 2022 година главно беше насочена на продажба на станбени кредити, обезбедени потрошувачки кредити и необезбедени потрошувачки кредити со рок на доспевање до осум години.

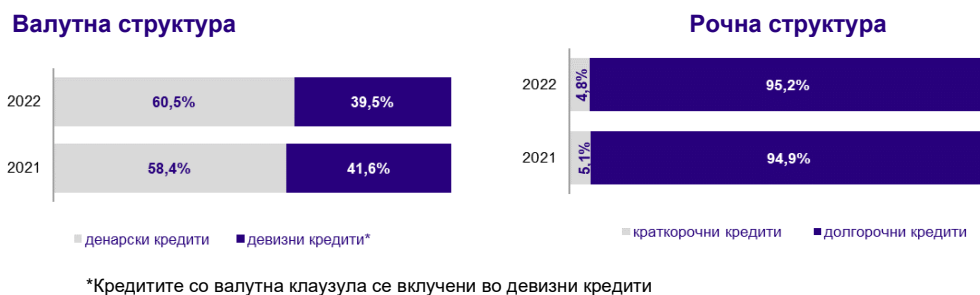
Кредитната понуда остана непроменета во однос на комерцијалните услови, со оглед на тоа дека каматните стапки и условите дефинирани во 2021 година беа прифатени од пазарот. Промотивните активности во кои кредитите се нудеа без манипулативен трошок се одвиваа од февруари 2022 до крајот на годината (освен месец август, кога во кампања беше единствено НЛБ мКлик кредитот). Во текот на годината, продуктната понуда беше збогатена со воведување посебен станбен кредит во соработка со градежната фирма „Ист Гејт Ливинг“, наменскиот Зелен потрошувачки необезбеден и хипотекарен кредит за енергетска ефикасност, согласно со потпишаниот договор со EBRD за кредитната линија GEFF II и Зелени кредити од сопствени извори на Банката за станбени, потрошувачки и автомобилски намени.

Бруто-кредитното портфолио на население на годишно ниво е зголемено за 9,4 %, односно за 4.055,3 милиони МКД и изнесува 47.349,2 милиони МКД, при што најголем раст од 10,9 % во споредба со 2021 година е остварен кај станбените кредити, а 9,6 % раст е остварен кај потрошувачките кредити.

Учеството на бруто-кредитите на население во вкупните бруто-кредити на Банката пласирани кај небанкарскиот сектор во 2022 година достигна 62,1 % (2021: 61,2 %). Од вкупната кредитна изложеност кај населението, 1,35 % се нефункционални побарувања (2021: 1,43 %).

Графикон 2. Учество на поединечни кредитни продукти во вкупното кредитно портфолио на население

Графикон 3. Структура на кредити на население**Депозитна активност и понуда**

Во 2022 година, депозитите на населението кај банката остварија пораст генерално како резултат на зголемувањето на бројот на приматели на плата и на пензии преку Банката, како и порастот на салдата на сметките. Орочените депозити забележаа пад од 18,7 % во однос на претходната година, главно поради трендот на воздржување од реорочување на доспеаните депозити, а поврзано со глобалната економска неизвесност и растечката инфлација во државата.

Депозитите на населението во однос на 2021 година се зголемени за 5,8 % или за 3.640,3 милиони МКД и изнесуваат 66.264,6 милиони МКД.

Учеството на депозитите од население во вкупните депозити од небанкарскиот сектор кај Банката за 2022 година изнесува 73,5 % (2021: 72,7 %).

Односот **кредити/депозити** од население изнесува 71,5 % (2021: 69,1 %).

Графикон 4. Структура на депозити на население**Кредитни картички**

Кредитната активност преку картички во текот на 2022 година главно беше насочена на продажба на кредитни картички на нови клиенти и стимулирање на потрошувачката на постоечките. Беа спроведени кампањи за продажба на нови картички и зголемување на лимити на кредитни картички преку АТМ-мрежата, при што за прв пат НЛБ Банка Скопје започна активно да ја нуди можноста за електронско потпишување на апликативната и договорната документација со е-потпис преку eID платформата на Eurotrust.

Вкупната состојба на кредитните картички (искористен и неискористен дел од вкупната изложеност) на секторот население на 31.12.2022 година изнесува 4.201,3 мил. МКД (2021: 4.137,6 мил.МКД).

Останати услуги на Банката

Лично банкарство е посебна понуда на Банката што на клиентите им овозможува првокласен третман во извршување на банкарските услуги, флексибилност и поедноставна комуникација преку личен банкар.

Во текот на 2022 година, услугата лично банкарство за физички лица се нудеше во 42 експозитури, а вкупниот број на клиенти физички лица кои ја користеа услугата заклучно со 31.12.2022 година изнесуваше 6.044.

НЛБ Банкоосигурувањето или продажба на осигурителни полиси за животно и неживотно осигурување, Банката го врши во слободна и врзана продажба со банкарски продукти. Во делот на врзана продажба на ризико полиси за животно осигурување со кредит забележан е растечки тренд на продажбата, кој е резултат на „Сигурност плус“ животното осигурување врзано со потрошувачките кредити воведено во април 2021 година.

Од останатите осигурителни продукти, Банката продолжи со активна понуда и на полиси од неживотно осигурување, а значителни резултати се постигнаа во врзаната продажба на домаќинско осигурување со широки покритија, како задолжително осигурување за имот кој претставува обезбедување за пласираните станбени и хипотекарни кредити.

Во делот на врзана продажба на животно и неживотно осигурување во тек се активности за проширување на понудата со воведување на нови осигурителни продукти.

Значителни резултати во единечната продажба на осигурување беа остварени и преку новиот хибриден производ – Unit Linked, инвестициско ризико осигурување на живот, како и добри резултати во продажбата на приватното здравствено осигурување, воведени во понудата во 2021 година.

Во рамки на својата понуда Банката врши продажба на удели во инвестициски фондови, во соработка со друштво за управување со инвестициски фондови. Во 2022 година склучени се 162 договори за продажби на удели во вкупен износ од 105,4 милиони МКД. На 31.12.2022 година, вредноста на средства под управување (Assets under management) по основ на удели продадени преку Банката изнесува 130,2 милиони МКД, во кој износ влегуваат и уделите продадени во 2021 година во износ од 4,3 милиони МКД, дополнителни уплати по основ на програмирани планови и приносот од вложувањата на фондот.

VII. Работа со правни лица

Работењето со правни лица⁵ како значаен носител на приходите на Банката опфаќа понуда на кредитни продукти за правните лица, издавање гаранции и акредитиви, прием на депозити, како и услуги во платен промет во земјата и странство, пренос и чување на готовина, услуги на девизен пазар и менувачко работење, услуги на прием на картички на ПОС-мрежата, платформи за електронска трговија, и останати услуги. Понудата за правни лица во Банката се спроведува централизирано, по моделот на интегрирано управување на Деловниот сектор за работа со корпоративни клиенти на Банката заедно со Секторот за кредитна анализа и администрација (Служба за кредитна анализа и администрација на големи, средни и мали претпријатија) и преку Деловниот сектор за управување со продажна мрежа (за микро и мали претпријатија) заедно со Секторот за кредитна анализа и администрација (Служба за кредитна анализа и администрација на микро и мали претпријатија). Услугите во платниот промет за малите, средни и големи претпријатија се вршат преку Деловниот сектор за управување со продажна мрежа на Банката, Секторот за работа со готовина и депо и преку електронските канали.

Во изминатата година беа реализирани бројни продажни активности и пазарни иницијативи преку кои на малите и средни претпријатија и големите компании им беа понудени кредитни продукти за долгорочни инвестициски проекти и обртен капитал, со особен акцент на поддршка на проекти за инвестиции во обновливи извори и поддршка на енергетски ефикасни проекти. Исто така, понудена беше и можност за краткорочно и брзо финансирање преку дозволено пречекорување на трансакциска сметка, платежни услуги преку електронските канали на Банката, управување со готовината, финансиски услуги и советување за корпоративни клиенти активни на регионалните пазари каде што е присутна НЛБ Групацјата, и финансиски бенефиции за извозно-ориентираните компании.

Пазарното учество кај кредитите на нефинансиските правни лица заклучно со 31.12.2022 година изнесува 14,1 %, што претставува намалување од 0,8 п.п. (2021:14,9 %). Пазарното учество на депозитите на нефинансиските правни лица изнесува 14,9 % (2021: 15,6 %).

Кредитна активност и понуда

Кредитната активност во текот на 2022 година главно беше насочена кон финансирање инвестициски проекти за обновливи извори на енергија, проекти за зголемување на енергетската ефикасност, за модернизација и автоматизација на технолошки процеси кај претпријатија, обезбедување кредити за обртни средства, издавање гаранции за извозно-ориентирани компании.

Кредитната понуда во однос на комерцијалните услови беше изменета од втората половина на годината, со постепено зголемување на каматните стапки на кредитите на правни лица согласно со макроекономските сигнали и движења, инфлацијата, растот на цените на финансиските пазари, како и зголемената камата на благајничките записи. Кредитната понуда беше збогатена со кредити со субвенционирана камата на компании кои ја реинвестираат добивката (преку Програмата на Развојната банка на Република Северна Македонија), кредити со фиксна каматна стапка од кредитната линија EIB VI (преку програма за кредитирање мали и средни претпријатија и средно пазарно капитализирани претпријатија - дел од поддршка на Европската Унија и Европската инвестициска банка за одговор на ефектите на пандемијата на КОВИД-19 врз економијата) и кредити од кредитна линија „Конкурентност +“ од Европската банка за обнова и развој (програма за конкурентност на мали и средни претпријатија - Regional Small & Medium-sized Enterprises Competitiveness Support Programme), која има за цел да се подобрат производните капацитети, да се зајакнат процесите и квалитетот на производите и да се подобрат конкурентноста и усогласеноста со техничките стандарди во согласност со европското законодавство (EU Acquis

⁵ Правните лица вклучуваат приватни и јавни претпријатија, непрофитни институции кои им служат на домаќинствата, останати финансиски институции (без банки и штедилници), централна власт, фондови и единици на локалната самоуправа.

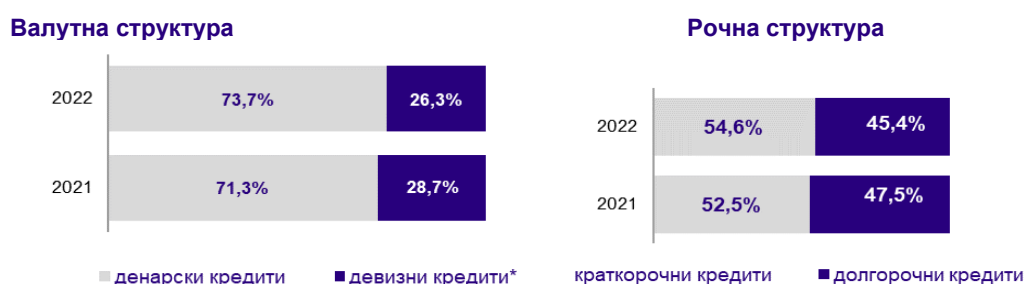
Communautaire) во полето на заштита на животната средина, безбедноста на работниците, квалитетот и безбедноста при работа).

На 31.12.2022 година, **пласманите кај правните лица** изнесуваат 28.857,2 милиони МКД, што претставува годишен раст за 5,2 % односно 3.316,9 милиони МКД, како резултат на зголемување на пласманите кај приватните претпријатија.

Во 2022 година, учеството на нефункционалните пласмани во вкупните кредити кај правните лица се намали на 8,8 % (2021: 9,7 %), како резултат на реструктурирање на кредитите на неколку корпоративни клиенти.

Учеството на бруто-кредитите на правните лица во вкупните бруто-кредити кај небанкарски сектор изнесува 37,9 % (2021: 38,8 %)

Графикон 5. Структура на кредити на правни лица

*Кредитите со валутна клаузула се вклучени во девизни кредити

Проектно финансирање

Тргувајќи од основниот фактор на успех - KYC (Know your client), НЛБ Банка Скопје има воспоставено цврста и долгорочна соработка со своите клиенти. Земајќи ги предвид позитивните искуства од изминатиот период, Банката продолжи со поддршка на инвестициите на своите клиенти, преку одобрување кредити за финансирање на нови инвестициони проекти - Проектно финансирање.

Во текот на 2022 година, активностите во овој домен продолжија преку одобрување кредити за нови проекти, како и со реализација на претходно одобрени кредити за проектно финансирање, со што вкупното салдо на кредити за проектно финансирање заклучно со 31.12.2022 изнесува 45,7 милиони ЕУР.

Проекти за одржлив развој (ESG-проекти)

Во текот на 2022 година, како дел од својата политика за поддршка на проекти за унапредување на животната средина, Банката продолжи со финансирање инвестициони проекти во областа на енергетиката, особено на компаниите инвеститори во обновливи извори на енергија: фотонапонски и биогазни центри.

Банката во континуитет нуди поддршка и на останати ESG-проекти, одобрувајќи кредити за зголемување на енергетската ефикасност на компаниите, за заштеда на енергија, намалување на загадувањето и слично. Во овој сегмент во текот на 2022 година беа реализирани повеќе проекти, со вкупни исплати во износ од 15,8 милиони ЕУР, со што вкупното салдо заклучно со 31.12.2022 изнесуваше 26,9 милиони ЕУР.

Поддршка на стартап-компани

Препознавајќи ја вредноста и потенцијалот на стартап-заедницата како концепт на одржлив раст и развој на домашната економија, НЛБ Банка Скопје се позиционира како стратешки финансиски партнер на идните стартап-компани. Целта на соработката е поддршка во етаблирање на стабилни бизнис-ентитети на долг рок и систематски раст преку финансирање на нивните проекти.

Во таа насока Банката потпиша Меморандум за соработка со Фондот за иновации и технолошки развој и промовираше специјално дизајниран пакет на финансирање, кој освен

што значително го олеснува пристапот до финансии, има и бенефиции во останати банкарски услуги на тековното банкарско работење, сè во служба на целосна поддршка на идните бизниси. Освен олеснет бизнис-развој и комерцијализација на иновациите, Банката нуди и едукативни активности со цел зголемување на финансиската писменост на новите претприемачи преку делегирање на финансиски ментори од тимот на банкарските советници за правни лица.

Гаранции и акредитиви

За потребите на своите клиенти Банката издава **платежни гаранции, услужни гаранции и акредитиви**, при што заклучно со 31.12.2022 издаде гаранции во износ од 8.249,7 милиони МКД, што е за 61,8 % повеќе во однос на 2022 година, при што се издадени помал број денарски и девизни гаранции со поголема вредност во споредба со 2021 година.

Отворените акредитиви се во вредност од 1.590,5 милиони МКД, што претставува намалување од 50,0 % споредено со 2021 година. Падот кај акредитивите е резултат на помал број издадени акредитиви, на пониски износи споредено со акредитивите отворени во 2021 година.

Табела 9. Документарно работење

		01.01.- 31.12.2021	01.01.- 31.12.2022	Промена 2022/2021	
Гаранции					
Вредност на нови (во мил.МКД)	5.100,0	8.249,7	3.149,7	61,8%	
Број на новоиздадени	3.288	2.866	-422	-12,8%	
Акредитиви					
Вредност на нови (во мил.МКД)	3.184,1	1.590,5	-1.593,6	-50,0%	
Број на новоиздадени	326	266	-60	-18,4%	

Услуги во платен промет - управување со готовина

Банката врши услуги од областа на управување со готовина за потребите на НЛБ Банка Скопје, други банки, како и нефинансиски правни лица корисници на услугата Cash Collection. Услугите што Банката ги нуди во делот на управување со готовина опфаќаат:

- превоз на домашна и странска готовина и вредносни пратки,
- обработка на домашна и странска готовина,
- купопродажба на домашна и странска готовина,
- опслужување банкомати во сопственост на НЛБ Банка Скопје и други комерцијални банки,
- преземање дневен пазар од просториите на нефинансиските правни лица, негов превоз и обработка и негова уплата на трансакциската сметка на правното лице,
- трансфер/ретрансфер на странска ефектива во странски банки,
- депо-услуги.

Во 2022 година, Централниот трезор на Банката обезбеди континуитет во работењето со готовина за експозитурите и банкоматската мрежа на НЛБ Банка и другите банки, при што е остварен пораст во сите сегменти на работењето во однос на претходната година. Бруто-прометот на Централниот трезор на Банката во 2022 година изнесува 5,5 милијарди ЕУР, што претставува зголемување од 8 % во однос на 2021 година.

Во текот на 2022 година вкупно се обработени 313.000 вредносни пратки, што претставува зголемување од 4 % во однос на 2021 година.

Забележан е и зголемен обем на работа во делот на откуп на странски парични средства од страна на менувачниците, како и зголемување во прометот со готовина на АТМ-ите во сопственост на Банката.

Во делот на работа со правни лица (прибирање ефектива од локациите, превоз, обработка и уплата на трансакциските сметки), Банката ја прошири соработката со нови правни лица, при што остварен е пораст од 9 % во вредноста на обработените дневни пазари во споредба со

2021 година. Вкупниот дневен пазар на нефинансиските правни лица обработен и уплатен преку трезорот на Банката, во текот на 2022 година изнесуваше во просек околу 43 % од вкупниот дневен пазар уплатен од правните лица во Банката.

Платен промет во земјата и странство⁶

Во делот на **домашниот платен промет**, во 2022 година реализирани се 35,7 милиони трансакции во меѓубанкарскиот платен промет, што претставува пораст од 11,3 % (31.12.2021: 32,1 милион трансакции).

Во 2022 година е остварен **девизен платен промет со странство** во износ од 3,5 милијарди ЕУР или за 30,9 % повеќе во однос на 2021 година, како резултат на пораст на прометот кај ностро и лоро дознаките, додека од аспект на бројот, пораст бележат лоро дознаките и ностро дознаките на физички лица.

Табела 10. Дознаки

	31.12.2021	31.12.2022	Промена 2022/2021	
Ностро дознаки				
Промет (во мил.ЕУР)	1.309,0	1.735,0	426,0	32,5%
Физички лица	40,2	47,0	6,8	16,9%
Правни лица	1.268,8	1.688,0	419,2	33,0%
Број на ностро дознаки	71.273	70.612	-661	-0,9%
Физички лица	8.730	9.578	848	9,7%
Правни лица	62.543	61.034	-1.509	-2,4%
Лоро дознаки				
Промет (во мил.ЕУР)	1.382,8	1.789,3	406,5	29,4%
Физички лица	133,9	204,9	71,0	53,0%
Правни лица	1.248,9	1.584,4	335,5	26,9%
Број на лоро дознаки	139.507	154.097	14.590	10,5%
Физички лица	77.193	87.626	10.433	13,5%
Правни лица	62.314	66.471	4.157	6,7%

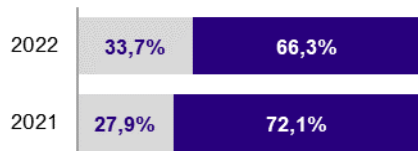
Депозитна активност и понуда

Во доменот на **депозитното работење**, во 2022 година беше извршена промена на комерцијалната понуда, со намалување на каматните стапки на депозитите на правни лица. Продуктната понуда е непроменета.

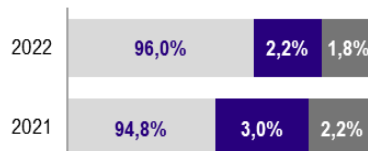
Депозитите на правни лица на годишно ниво изнесуваат 23.884,5 милиони МКД и се повисоки во споредба со 2021 година за 312,3 милиони МКД или 1,3 % како резултат на повисоки состојби на жиро-сметки на приватни претпријатија. Учеството на депозитите од правни лица во вкупните депозити од клиенти на Банката во 2022 година изнесува 26,5 % (2021: 27,3 %).

Графикон 6. Структура на депозити на правни лица

Валутна структура

Рочна структура

■ денарски депозити ■ девизни депозити ■ депозити по видување ■ краткорочни депозити ■ долгорочни депозити

Односот **кредити (брuto)/депозити** од правни лица изнесува 120,8 % (2021: 116,4 %).

⁶ Во податоците за вкупниот платен промет влегуваат и трансакциите од физички лица.

VIII. Финансиски пазари

Управување со ликвидноста

Во текот на 2022 година, Банката управуваше со денарската и девизната ликвидност согласно со законските и подзаконските акти коишто го регулираат управувањето со ликвидносен ризик и актите коишто важат на ниво на НЛБ Групацијата, притоа почитувајќи ги дефинираните регулаторни и интерни лимити за изложеност кон ликвидносниот ризик.

Слободните средства се пласираа во хартии од вредност издадени од НБРСМ, хартии од вредност издадени од земјите на ЕУ и САД, на меѓубанкарскиот пазар на депозити и преку монетарните инструменти на НБРСМ. Видот, начинот и инструментите кои се користени за пласирање на вишокот средства се утврдени во зависност од тековната и очекувана рочна структура на средствата и обврските на краток и на долг рок, ризикот на инструментите и движењата на каматните стапки на пазарите на пари и хартии од вредност.

Обврската за издвојување на задолжителната резерва на Банката во денари и во девизи се исполнуваше на редовна основа во периодот од 1.1. до 31.12.2022. Показателите за структурна ликвидност, вклучувајќи ги и показателите согласно со Basel III - LCR (Liquidity Coverage Ratio) и NSFR (Net Stable Funding Ratio), во текот на 2022 година се одржуваа над пропишаните минимални нивоа, што укажува на континуирано стабилна и висока ликвидна позиција на Банката во текот на целата година. Банката учествуваше на меѓубанкарскиот пазар на депозити и се јавуваше како купувач или продавач во зависност од дневните потреби на средства, како и во зависност од стратегијата и начините за управување со ликвидноста во одреден период.

Должнички хартии од вредност на НЛБ Банка 31.12.2022

9.998 мил. МКД номинална вредност во државни обврзници

1.200 мил. МКД благајнички записи

72,3 мил. ЕУР во македонски еврообврзници

29,3 мил. ЕУР во американски и германски државни записи

Кредитни извори на финансирање

Во текот на 2022 година, Банката продолжи со континуирано следење и сервисирање на обврските по склучените кредитни аранжмани со домашните и странските кредитори, како и повлекување нови средства за финансирање на инвестициони проекти и за обртни средства. Во текот на годината, по одделни кредитни линии отплатени се 355 милиони МКД, а повлечени се средства во вкупен износ од 934 милиони МКД, по што состојбата на кредитните обврски на Банката на 31.12.2022 година се зголеми за околу 38,0 % во однос на претходната година.

Исто така, во март 2022 година Банката склучи Договор со Европската банка за обнова и развој (ЕБОР) за долгорочен кредит на износ од 2 милиони ЕУР, наменет за поддршка на зелена енергија во резиденцијалниот сектор (Western Balkans Green Economy Financing Facility II). Оваа кредитна линија овозможува финансиски стимулации за клиентите кои успешно ќе ги имплементираат своите проекти.

Во 2022 година се повлечени средства од следните кредитни линии:

- Европска банка за обнова и развој (ЕБОР) – од кредитната линија Green Economy Financing Facility I for residential sector во вкупен износ од 0,2 милиони ЕУР (12 милиони МКД), наменети за понатамошно финансирање на енергетски ефикасни проекти во резиденцијалниот сектор, односно за приватни лица или групи приватни лица, здруженија за домување и друштва за управување со станбени објекти, даватели на услуги (вклучувајќи и ESCO), продавачи и производители;

- Европска банка за обнова и развој (ЕБОР) – од кредитната линија Green Economy Financing Facility II for residential sector во вкупен износ од 2 милиони ЕУР (122 милиони МКД), наменети за понатамошно финансирање на енергетски ефикасни проекти во резиденцијалниот сектор, односно за приватни лица или групи приватни лица, здруженија за домување и друштва за управување со станбени објекти, даватели на услуги (вклучувајќи и ESCO), продавачи и производители;
- Европска банка за обнова и развој (ЕБОР) – од кредитната линија Regional Small & Medium-sized Enterprises Competitiveness Support Programme во вкупен износ од 0,3 милиони ЕУР (19 милиони МКД), наменети за понатамошно финансирање на инвестиции на правни лица во индустриски објекти, опрема, софтвер, унапредување на менаџмент-системите на претпријатието или општа надградба која е креирана за унапредување на една или повеќе директиви на ЕУ во областа на заштитата на животната средина, безбедноста на вработените и квалитетот и безбедноста на производите, како и инвестиции во технологии со високи перформанси;
- Европска банка за обнова и развој (ЕБОР) – од кредитната линија SME Competitiveness Support Programme во вкупен износ од 1 милион ЕУР (70 милиони МКД), наменети за понатамошно финансирање на инвестиции на правни лица во индустриски објекти, опрема, софтвер, унапредување на менаџмент-системите на претпријатието или општа надградба која е креирана за унапредување на една или повеќе директиви на ЕУ во областа на заштитата на животната средина, безбедноста на вработените и квалитетот и безбедноста на производите, како и инвестиции во технологии со високи перформанси;
- Развојна банка на Република Северна Македонија (РБСМ) – пет транши од кредитната линија на ЕИБ 6 во вкупен износ од 11,5 милиони ЕУР (708 милиони МКД), наменети за финансирање на обртни средства и инвестициони проекти;
- Земјоделски кредитен дисконтен фонд (ЗКДФ) (кредитна линија аранжирана преку Развојната банка на Република Северна Македонија) за финансирање проекти од сегментот примарно производство, преработка на земјоделски производи и трговија со земјоделски производи во износ од 1,4 милиони МКД.

Комисионо работење

Во текот на 2022 година, Банката продолжи со спроведување на проектот „Самовработување со кредитирање“, како активна мерка за самовработување што се спроведува од Агенцијата за вработување на Република Северна Македонија, по склучен договор со Развојната банка на Северна Македонија од мај 2008 година.

Во текот на целата година, Банката посредуваше во финансирањето со средства од Македонската развојна фондација за претпријатија и Земјоделскиот кредитен дисконтен фонд, за потребите на Штедилница Можности.

Девизен пазар

Во 2022 година Банката оствари вкупен промет на девизниот пазар во државата од 3,6 милијарди УСД (2021: 3,1 милијарда УСД) реализиран преку 85.087 трансакции (2021: 78.705), што претставува зголемување на прометот за 13,96 %. Најголем дел од прометот на Банката на девизниот пазар се однесува на купопродажба на евро валута, со процентуално учество од 57,81 % кај купувањето и 86,27 % кај продажбата. Пазарното учество на Банката на девизниот пазар заклучно со 31.12.2022 година изнесува 22,57 %.

Во 2022 година реализиран е откуп во износ од 762 милиони ЕУР (2021: 645 милиони ЕУР), што претставува 49,33 % од вкупно извршениот откуп на девизи од овластени менувачи од страна на банките во државата.

Склучени се 8 нови договори со клиенти за нивно користење на електронската платформа за тргување на девизниот пазар, со што вкупниот број клиенти кои ја користат платформата заклучно со 2022 година изнесува 91.

На меѓубанкарскиот девизен пазар, Банката и во 2022 година успешно ја извршуваше улогата на овластен поддржувач на пазарот, преку активно учество со стабилни котации и на страната на понудата и на страната на побарувачката. Во 2022 година, Банката реализираше учество од 37,21 % во вкупниот промет на меѓубанкарскиот девизен пазар во државата.

На меѓубанкарскиот девизен пазар беа истргувани 1,96 милијарди ЕУР (2021: 1,52 милијарди ЕУР) преку 10.667 трансакции на купопродажи (2021: 10.181).

На странскиот меѓубанкарски пазар на пари беше реализиран промет од 2,2 милијарди американски долари со просечен принос од 1,76 %, 188 милиони британски фунти со просечен принос од 1,34 %, 107 милиони австралиски долари со просечен принос од 1,71 %, 55 милиони швајцарски франци со просечен принос од -0,56 %, 69,2 милиони евра со просечен принос од 0,41 %, 19,2 милиони канадски долари со просечен принос од 2,09 %, 49 милиони шведски круни со просечен принос од 1,27 %.

Беа инвестирани 15 милиони евра и 15 милиони американски долари во државни записи на Република Германија и САД со резидуална рочност до 6 месеци.

Тргување со хартии од вредност за сметка на клиенти на Банката

Во 2022 година, Банката за сметка на клиентите запиша 18.486,9 милиони МКД државни хартии од вредност, што претставува намалување од 10,85 % во однос на 2021 година кога е запишан износ од 20.737,5 милиони МКД. Од вкупниот износ, 5,55 % (1.026,7 милиони МКД) се остварени при аукцирање со државни обврзници, а 94,45 % (17.460,2 милиони МКД) при аукцирање со државни записи.

Старателски и брокерски услуги

Старателски услуги

Во текот на годината, Банката вршеше старателски услуги за инвестициски и пензиски фондови, за нерезиденти кои тргуваат на македонскиот пазар на хартии од вредност и за домашни клиенти кои инвестираат во странски хартии од вредност.

Како банка чувар на имот, Банката врши услуги на два пензиски фонда, а како депозитарна банка на девет инвестициски фондови, вклучувајќи ги четирите нови фондови на новото друштво за управување со инвестициски фондови кои започнаа со работа во 2022 година. Во првата половина на 2022 година, Банката направи припојување на три инвестициски фондови кон веќе постоечките фондови на истото друштво за управување со кое веќе имаше постојна соработка, додека во текот на годината склучи и Договор за вршење на работа на депозитарна банка за инвестициски фондови за нов инвестициски фонд.

Фондови низ бројки

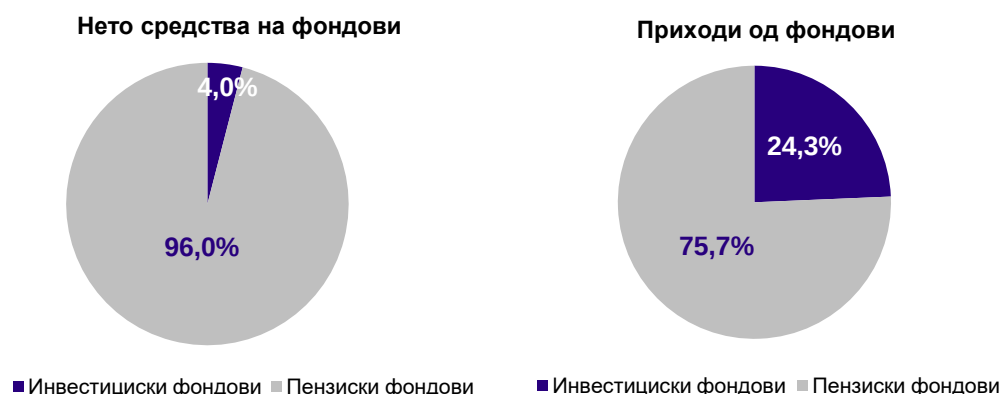
Инвестициски фондови

2.187,7 мил. МКД вкупни средства

Пензиски фондови

52.205,5 мил. МКД вкупни средства

Вкупните приходи што Банката ги оствари од инвестициските фондови во 2022 година изнесуваат 5,7 милиони МКД, што претставува пораст од 81,6 % во однос на приходите остварени во 2021 година (2021: 3,1 милион МКД), додека пак вкупните приходи од пензиски фондови остварени во 2022 година изнесуваат 17,7 милиони МКД или за 4,8 % повеќе во однос на 2021 година (2021: 16,9 милиони МКД).

Графикон 7. Средства и приходи од фондови (учество)**Брокерски услуги**

Вкупниот промет во класичното тргување на Македонската берза во 2022 година достигна 4,3 милијарди МКД, што претставува намалување од 35,8 % во споредба со претходната година како резултат на недовербата на инвеститорите за вложување на средства на домашниот пазар на капитал поради глобалните и домашните политичко - економски случувања, поточно поради замотот на инфлацијата, рецесијата, војната во Украина. Надолните движења на цените на светските берзи во 2022 година исто така се пресликаа и на цената на индексот МБИ-10 на Македонската берза, кој претрпе пад од 8,14 % во 2022 година во однос на 2021 година. Доминантно учество во тргувањето во 2022 година и на куповна и на продажна страна, имаа домашните правни и физички лица.

Пазарното учество на Банката во класичниот промет на Берзата изнесува 6,58 % што е речиси исто како и претходната година.

Услугата тргување со хартии од вредност и чување на хартии од вредност на странски пазари зема сè позначајно учество во вкупно остварениот промет кај пазарните учесници во земјата. Во 2022 година, учеството на прометот остварен на странски пазари, во целокупниот остварен промет кај пазарните учесници изнесува 11,72 %. Заклучно со 31.12.2022, над 250 клиенти имаат потпишано договор со Банката за овие услуги, при што вкупно остварениот промет изнесува 468 мил. МКД (2021: 494,1 мил. МКД). Вкупната вредност на портфолиото во странски хартии од вредност, што Банката го чува за сметка на клиентите со состојба 31.12.2022 изнесува 631,7 мил.МКД (2021: 420,2 мил. МКД).

**Македонска берза
31.12.2022**

Вкупен промет на МБ:
(класично тргување):
4,3 милијарди МКД

Пазарно учество на
Банката: 6,58%

**Странски пазари
31.12.2022**

Вкупен промет:
468 мил. МКД

Вредност на портфолио
на странски ХВ: 631,7
мил. МКД

IX. Интрагрупациски услуги

НЛБ Банка Скопје во рамки на Стандардите за интрагрупациски услуги на НЛБ Групацијата, врши услуги на Card Competence Center и обезбедува поддршка во областа на картичното работење за пет банки од НЛБ Групацијата.

Во 2022 година, преку работата на Центарот, Банката беше активно вклучена во процесот на спојување на нова членка кон Групацијата, обезбедувајќи поддршка на групациските проекти во back office и со изготвување due diligence анализи, водење проекти и анализи за имплементација на нови услуги и продукти, со предлози за трошочни заштеди, олеснување на процесите на банките-членки за сертификација, поддршка, анализа и унапредување на процесите поврзани со сомнителни трансакции и регулаторни мандати за картичните платежни шеми.

X. Управување со ризици

Банката применува висококонзервативна политика на антиципирање на ризиците во работењето, преку одржување ефикасен систем на интегрирано управување со ризиците. Тоа овозможува да оствари висока наплатливост на пласманите, задоволително ниво на капитална адекватност, заштита од непредвидени случувања и евентуални закани за неостварување на планираната политика. Во текот на годината, Банката ја ревидираше Стратегијата за преземање и управување со ризиците и политиките од областа на управување со ризици и направи усогласување со стандардите за управување со ризици усвоени од НЛБ д.д.

Управување со кредитен ризик и квалитет на кредитното портфолио

Управувањето со кредитниот ризик вклучува постојана анализа на кредитното портфолио на Банката, во поглед на секторската диверзификација и концентрацијата на портфолиото, анализа и оценка на финансиските перформанси на клиентите, следење на редовноста во исполнувањето на обврските од клиентите и примена на задоволително ниво на резервации за пласманите.

Вкупната изложеност на Банката (портфолио на кое се пресметуваат резервации), во 2022 година се зголеми за 5,796,3 милиони МКД и изнесува 96.211,8 милиони МКД (2021: 90.415,5 милиони МКД). Стапката на покриеност на пласманите со издвоени резервации е намалена за 0,4 п.п. и изнесува 5,6 % (2021: 6,0 %).

Учеството на А и Б пласманите во вкупното портфолио на кое се пресметуваат резервации на крајот на 2022 година изнесува 95,7 % (2021: 95,3 %).

Учеството на нефункционалните кредити во вкупните кредити во 2022 година е 4,2 % (2021: 4,7 %).

Покриеноста на пласманите класификувани во В, Г и Д ризична категорија со вкупно издвоените резервации изнесува 130,5 % (2021: 127,1 %).

Кредитно портфолио 31.12.2022

Портфолио на кое се пресметуваат резервации: 96.211,8 мил.МКД

Учество на А и Б пласмани: 95,7 %

Учество на нефункционални кредити: 4,2 %

Покриеност со резервации: 5,6 %

Покриеност на В, Г и Д пласмани: 130,5 %

Управување со некредитни ризици

Банката има воспоставено политики за следење на некредитните ризици. Во Банката се следат и управуваат ликвидносен, валутен, каматен, оперативен, правен, стратешки и репутациски ризик, а истовремено се следи и управува сигурноста на информативниот систем.

Управување со ликвидносен ризик

Во 2022 година, изложеноста на ликвидносен ризик се следеше на редовна основа. Оперативната и структурната ликвидност се движеа во рамките на утврдените лимити и нивоа на предупредување.

Во текот на 2022 година, на месечна основа беа спроведени стрес-тестови на изложеноста на Банката на ликвидносен ризик, кои укажуваат на висока и стабилна ликвидносна позиција на Банката. Согласно со резултатите од спроведеното стрес-тестирање на ликвидносниот ризик, Банката има доволно CBC (counterbalancing capacity) и приливи за да ги покрие одливите и да преживее период од 3 месеци во услови на adverse комбинирано стресно сценарио; притоа Банката реализира ликвидносен вишок.

Ликвидносната позиција во текот на 2022 година овозможуваше навремено и непречено сервисирање на обврските на Банката.

Управување со валутен ризик

Управувањето со валутниот ризик се однесува на постојано следење на нето-изложеноста на Банката по одделни валути и агрегатно, притоа одржувајќи оптимално ниво на потребни средства со купување и продажба на девизи.

Изложеноста на Банката на валутен ризик се следи на дневна основа со следење на реализацијата во однос на поставените лимити по одделна валута и на агрегатна основа. Во текот на 2022 година, Банката се придржуваше кон поставените лимити за валутен ризик (лимит: +/- 30 % од основниот капитал).

Вкупната отворена девизна позиција пресметана на нето-основа, на 31.12.2022 година, претставува долга позиција во износ од 512 милиони МКД, односно 4,15 % од основниот капитал на Банката.

Најголем дел од отворената девизна позиција потекнува од позицијата во ЕУР валута која е кратка позиција и изнесува 286 милиони МКД односно 2,32 % од основниот капитал на Банката.

Во 2022 година, на годишна основа беа спроведени стрес-тестови на изложеноста на Банката на валутен ризик, при што со примена на најконзервативното сценарио адекватноста на капиталот е на стабилно и на задоволително ниво.

Управување со каматен ризик

Активностите на Банката во однос на управувањето со каматниот ризик се однесуваат на оптимизација на економската вредност на капиталот и нето-каматните приходи во однос на промената на пазарните каматни стапки, кои се конзистентни со деловната стратегија на Банката.

Од аспект на сензитивноста на економската вредност на капиталот, Банката ја следи изложеноста на каматен ризик со примена на методологија за управување со каматен ризик, која вклучува: пресметка и распределба на „Core“ депозитите по видување во соодветни рочни блокови, во период од десет години; и дополнителни елементи во управувањето со каматен ризик (нефункционална изложеност, вонбилансна изложеност, стапка на предвремено враќање на кредити и автоматски опции).

Банката ја следи изложеноста на каматен ризик врз основа на 6 регулаторно пропишани сценарија (паралелен шок нагоре +200бп/400бпМКД; паралелен шок надолу -200бп/400бпМКД; стрмен шок; надолен шок; шок на краткорочни стапки нагоре и шок на краткорочни стапки надолу). Вкупната изложеност на Банката на каматен ризик ја претставува најголемата негативна вредност на EVE (Economic Value of Equity) показателот од регулаторно пропишаните сценарија. Вкупната изложеност на Банката на каматен ризик, на 31.12.2022 година изнесува 397 милиони МКД, односно 3,22 % од основниот капитал на Банката, врз основа на вредноста на EVE-показателот во сценариото паралелен шок нагоре +200бп/400бпМКД.

Показатели на каматен ризик 31.12.2022

EVE (Economic Value of Equity): 3,22 %

NII-индикатор: 1,82 %

Вкупна пондерирана
вредност/Сопствени средства: 17,82 %

Од аспект на сензитивноста на нето-каматните приходи, Банката го мери влијанието на промената на каматните стапки врз нето-каматниот приход за период од една година, под претпоставка за паралелно зголемување на пазарните каматни стапки за 100 базични поени. Показателот за сензитивноста на нето-каматните приходи на Банката (NII-индикаторот), на 31.12.2022 година изнесува 224 милиони МКД, односно 1,82 % од основниот капитал на Банката.

Во рамките на управувањето со каматен ризик, Банката ја пресметува и следи изложеноста на „credit spread“ ризикот (CSRBB), кој претставува ризик од промена на вредноста на должничките хартии од вредност како резултат на промени на кредитната маргина на пазарот. Изложеноста на Банката на „credit spread“ ризикот (FV-OCI портфолио), на 31.12.2022 година изнесува 88 милиони МКД, односно 0,71 % од основниот капитал на Банката; изложеноста на Банката на „credit spread“ ризикот (FV-OCI и AC-портфолио), на 31.12.2022 година изнесува 329 милиони МКД, односно 2,67 % од основниот капитал на Банката.

Показателот вкупна пондерирана вредност/сопствени средства, во текот на целата 2022 година беше во рамките на пропишаниот лимит од 20 % од сопствените средства на Банката, во согласност со Одлуката на НБРСМ за управување со ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности. Показателот вкупна пондерирана вредност/сопствени средства, на 31.12.2022 година изнесува 17,82 % од сопствените средства на Банката.

Врз основа на месечно следење на исполнувањето на лимитите за изложеност на каматен ризик, утврдено е дека во текот на 2022 година, пресметаните BPV и CSRBB-показатели, NII-индикаторот и сите останати показатели дефинирани во Политиката за управување со каматен ризик се во рамките на пропишаните лимити.

Во 2022 година, на месечна основа беа спроведени стрес-тестови на изложеноста на Банката на каматен ризик, во рамките на пропишаните сценарија согласно со Методологијата за управување со каматен ризик. Притоа, добиените резултати од спроведените стрес-тестирања укажуваат на релативно ниска чувствителност на Банката на промените на пазарните каматни стапки. Изложеноста на Банката на каматен ризик е на стабилно умерено ниво.

Управување со оперативен ризик

Управувањето со оперативните ризици подразбира систем за евидентирање, следење, контрола и справување со потенцијални и реални штетни настани кои потекнуваат од тековното работење на Банката или од надворешните фактори и имаат негативен ефект врз финансискиот резултат.

Во текот на 2022 година, Банката ја ревидираше Политиката за управување со оперативните ризици. Активно се следеа и евидентираа штетните настани од областа на оперативните ризици и се изготвија извештаи кои беа презентирани до органите на Банката (Одбор за управување со ризик и Комисија за оперативни ризици).

Нето-загубата од оперативни ризици во текот на 2022 година беше во рамките на утврдениот лимит за толеранција и апетитот за ризик на Банката.

Во текот на 2022 година, Банката спроведе оценка на чувствителноста на оперативни ризици со висок финансиски ефект и ниска фреквенција преку метод на сценарио-анализа.

Анализата ги опфати следниве оперативни ризици: внатрешен криминал, измама со картички, надворешен криминал, штрајк, испад на core banking системот, елементарна непогода (поплава, пожар, земјотрес), напади преку дигиталниот простор и/или внатрешни напади со користење на ИТ-средства, ризик за сигурноста на ИТ, ризик од големи регулаторни промени и ризик од грабеж на возило кое врши транспорт на пари. Врз основа на спроведената анализа на чувствителноста на овие ризици, констатирано е дека не е потребна проверка на контролните механизми или воведување дополнителни мерки за намалување на оперативните ризици со висок ефект врз солвентноста и профитабилноста на Банката и ниска фреквенција.

XI. Управување со капиталот и адекватноста

Согласно со Законот за банки, банките се должни да одржуваат:

- стапка на редовен основен капитал (CET1 ratio) мин. 4,5 %;
- стапка на основен капитал (T1 ratio) мин. 6 %; и
- вкупна стапка на адекватност на капиталот (Total capital ratio) мин. 8 %.

Дополнително, гувернерот на НБРСМ може да пропише повисоки стапки од наведените во претходниот став, доколку е тоа потребно поради природата, видот и обемот на активностите што ги врши Банката и ризиците на кои е изложена како резултат на тие активности, вклучувајќи и ризици кои произлегуваат од макроекономското опкружување, базирано на спроведување на годишен супервизорски преглед и процес на евалуација (Supervisory Review and Evaluation Process – SREP-Столб 2).

Супервизорската оценка за минималното потребно ниво на капитал се темели на оценката на севкупниот профил на ризик на Банката, кој опфаќа оценка на деловниот модел на Банката, корпоративното управување во Банката, ликвидносната состојба во Банката и ризиците врз капиталната позиција на Банката (најмалку кредитниот ризик, оперативниот ризик, валутниот ризик и ризикот од промена на каматните стапки на портфолиото на банкарски активности). Најмалку еднаш годишно, НБРСМ врши преоценка на минималното потребно ниво на капитал за Банката, коешто се однесува за наредната година.

Врз основа на супервизорска оценка на профилот на ризик на Банката, НБРСМ утврди додаток од 3,25 процентни поени над минималното законски утврдено ниво на адекватност на капиталот, така што Банката е должна да ја одржува адекватноста на капиталот на ниво повисоко од 11,25 % во текот на 2022 година.

Во текот на 2022 година, Банката беше должна да ги одржува заштитните слоеви на капиталот и тоа:

- **заштитен слој за зачувување на капиталот**, со стапка од 2,5 % од активата пондерирана според ризиците;
- **заштитен слој за системски значајна банка**, со стапка од 2,0 % од активата пондерирана според ризиците. Заштитниот слој за системски значајна банка се одредува еднаш годишно од страна на НБРСМ најдоцна до 30 април и тој може да се движи од 1 % до 3,5 % од активата пондерирана според ризиците;
- **противцикличен заштитен слој** на капиталот од 0 %;
- **системски заштитен слој** дефиниран како процент од ризично пондерираната актива проценета од страна на НБРСМ за сите банки, или пак за секоја поединечно и може да се движи од 1 % до 3 % од ризично пондерираната актива. Системски заштитниот слој во моментот не е применлив за Банката (0 %).

Вкупната стапка на адекватност на капиталот што Банката требаше да ја одржува за 2022 година изнесуваше 15,75 % (2021: 15,00 %). Банката треба да постигне и одржува стапка на адекватност од 16,25 % почнувајќи од 01.08.2023.

Табела 11: НЛБ Банка АД Скопје, моментални минимални барања (Столб 1, Столб 2 и вкупен износ на заштитни слоеви на капиталот)

		2021	2022	Нови барања од Народната банка	Датум на важност
Столб 1	Редовен основен капитал	4,50%	4,50%		
	Основен капитал	6,00%	6,00%		
	Вкупен капитал	8,00%	8,00%		
Столб 2	Вкупен капитал	3,00%	3,25%		
SREP капитално барање	Редовен основен капитал	-	-	7,75%	1.1.2023
	Основен капитал	-	-	9,25%	1.1.2023
	Вкупен капитал	11,00%	11,25%		
Заштитни слоеви на капиталот					
Заштитен слој за зачувување на капиталот	Редовен основен капитал	2,50%	2,50%		
Заштитен слој за системски значајни банки	Редовен основен капитал	1,50%	2,00%		
Противцикличен заштитен слој	Редовен основен капитал	-	-	0,50%	1.8.2023
Системски заштитен слој	Редовен основен капитал	-	-		
Вкупна стапка на адекватност на капиталот	Редовен основен капитал	8,50%	9,00%	12,75%	1.1.2023
	Основен капитал	10,00%	10,50%	14,25%	1.1.2023
	Вкупен капитал	15,00%	15,75%	16,25%	1.8.2023
	Вкупен капитал + менаџмент додаток	15,50%	16,25%	16,75%	1.8.2023

На 31.12.2022 изнесуваше 18,15 % (2021: 18,0 %). Банката ги исполни регулаторните барања за минималните законски пропишани стапки на адекватност на капиталот, вклучително и барањата за одржување на заштитните слоеви на капиталот, како и капиталниот додаток согласно со супервизорската оценка од НБРСМ за минималното потребно ниво на капитал (табела 11).

Сопствените средства на Банката во 2022 година забележаа годишен раст од 497 милиони МКД, еден дел како резултат на распределбата на делот од добивката за 2021 година во износ од 180 милиони МКД целно за инвестициско вложување заклучно со 31.05.2022 година, а во поголем дел како резултат на вклучениот дел од добивката остварена во 2022 година (во износ од 730,9 милиони МКД) во пресметката на редовниот основен капитал, по претходна добиена согласност од страна на НБРСМ.

Вкупната ризично-пондерирана актива на Банката на 31.12.2022 година изнесуваше 85.303,1 милион МКД (2021: 83.342,1 милион МКД) и е повисока за 1.961,0 милион МКД или 2,4 % во однос на претходната година како резултат на зголемување на активата пондерирана според кредитен ризик за 1.993,8 милиони МКД, зголемување на активата пондерирана според оперативен ризик за 335,1 милион МКД и речиси непроменета актива пондерирана според други ризици, додека активата пондерирана според валутен ризик забележа намалување од 367,7 милиони МКД.

Утврдување на интерен капитал ICAAP

Согласно со Методологијата за утврдување на профилот на ризичност на НЛБ Банка АД Скопје, во 2022 година беше спроведена анализа на профилот на ризичност на Банката. Врз основа на макроекономските очекувања, движењата во банкарскиот сектор, стратегијата за преземање и управување со ризици, спроведената идентификација на ризици согласно со обемот, нестабилноста и историските податоци во однос на загубите, клучните индикатори на ризикот, поставените лимити, спроведените стрес-тестови и професионалното мислење на членовите на т.н. експертска група во Банката, материјално значајни ризици врз профилот на ризичност на Банката имаат кредитниот ризик (вклучувајќи го и ризикот од концентрација, ризикот на индустрија и ризикот од кредитирање во странска валута), валутниот ризик, пазарниот ризик што произлегува од вложувањата во сопственички хартии од вредност, „credit spread“ ризикот, каматниот ризик и оперативниот ризик.

Согласно со Методологијата за утврдување на интерниот капитал на НЛБ Банка АД Скопје, во првиот квартал од 2022 е година направена пресметка на потребниот капитал за покривање на ризиците кои се идентификувани како материјално значајни ризици за 2022 година. Според пресметката во економскиот пристап, вкупното капитално барање за покривање на ризиците изнесува 8.267 милиони МКД. Показателот за интерен капитал со датум 31.12.2022 изнесува 172 % и е за 56 п. п. над интерното ниво.

XII. Управување со човечки ресурси

Банката спроведува Стратегија за управување со човечките ресурси што се базира на осум столбови: организациска култура, градење бренд на работодавач, ангажираност на вработени, развој и управување со таленти и градење наследници, развој на вработени и лидерство, вработување и задржување на вработените, поставување на основите и практики и процедури за човечки ресурси.

- Ценејќи ја клучната улога на луѓето во развојот и работата на компанијата, остварувањето на целите и мисијата, НЛБ Банка Скопје продолжува да спроведува современи практики за развој и грижа за вработените, кои ги поттикнуваат да бидат активни креатори на сопствениот раст и развој во насока на достигнување и зголемување на сопствените потенцијали. Во овие рамки, во текот на 2022 година беа спроведени повеќе активности:
- **зајакнување на организациската култура** - вработените во Банката ги дефинираа новите вредности на НЛБ Банка Скопје: „Ние се развиваме; Го поттикнуваме претприемништвото; Ги подобруваме животите“. Во насока на заживување на новата култура, првите активности беа поврзани со визуализација на вредностите, за што беше спроведен натпревар на компаниско и групациско ниво. Исто така, во втората половина на годината беа организирани и серија обуки за градење тим кои беа насочени кон подобрување на комуникацијата и градење на позитивен тимски дух.
- **градење бренд на работодавач** - беа реализирани активности за соработка со локалната заедница со учество на Банката на четири локални и регионални саеми за работа, гостувања на вработените како предавачи на тема и панелисти на серија настани организирани од локалните факултети и други организации, како и интервјуа за медиуми. Во последниот квартал на 2022 година, беше спроведено и мерење на брендот на работодавачот со кое беа опфатени мислењата на надворешната и внатрешната јавност.
- **мерење на ангажираноста на вработените** - беше спроведено кон крајот на годината преку „Анкета за процена на ангажираноста“ по воспоставената методологија на Gallup. Во анкетата учествуваа повеќе од 93% од вработените.
- **стратегија за развој и управување со таленти и градење наследници** - беше направено годишно ревидирање со кое се вклучи нова група вработени од областа на управување со податоци, област која Банката ја препознава како клучна за идниот развој. Покрај активностите за развој, овие групи вработени се активно вклучени во иницијативи на управување со промените како градење на организациската култура и брендот на работодавачот. Од идентификуваните таленти и наследници, седум беа промовирани на повисоки менаџерски позиции на ниво Б1 или на позиција помошник на Управен одбор, а шест вработени беа промовирани на групациски позиции вклучувајќи еден член на Управен одбор на НЛБ д.д. и двајца раководители на групациски центри.
- **развој на вработени и развој на лидерски вештини** - Банката организираше комбинација од класични обуки, електронско учење и менторство што заедно резултираше во спроведување на 146 обуки, во времетраење од вкупно 47.555 часа, односно во просек 50,11 часа обука по вработен во Банката. Во рамки на развојните активности, вработените на менаџерски позиции учествуваа на 50 обуки, а беше одржана и тимска работилница за менаџерскиот тим на Банката. Дополнително, врз основа на процената на менаџерските/лидерските компетенции со користење на „Leadership by Impact“ и „Management by Impact“ 360° алатките што се спроведе во 2021 година, во 2022 беа поставени и реализирани индивидуални развојни планови. Во 2022 година, во рамките на групациска иницијатива, беше спроведена процена на лидерските компетенции на 112 менаџери по методологијата на Boyden. На база на развојните планови и останатите поврзани иницијативи од областа на управување со човечките ресурси, во 2023 година ќе се спроведе структурирана програма за развој на лидерите - „Leadership Journey“.
- **управување на перформансите на вработените** - Банката имплементираше нова Политика за наградување на вработените како рамковна политика за разумно наградување на идентификувани вработени во НЛБ Банка Скопје кои може да имаат значително влијание врз профилот на ризик на Банката и/или Групацијата, а исто така го подобри и начинот на поставување и оценување на целите на вработените кои не потпаѓаат под оваа политика. Оваа политика се заснова на принципот на еднакво

плаќање за еднаква работа или работа со иста вредност за вработените мажи и жени, и затоа е родово неутрална.

- **вработување и задржување на вработените** - Банката усвои и имплементираше Политика за задржување на вработените. Во рамки на новата политика, Банката го промени моделот на вработување со напуштање на користењето услуги од агенции за привремено вработување, како и со скратување на периодот на вработување на определено време на една година. При тоа, 83 лица ангажирани преку агенција за привремени вработувања беа вработени во Банката. Исто така, 99 од постојните вработени на определено време, беа вработени на неопределен период. Дополнително, следејќи ја економската ситуација во земјата и растечката инфлација, Банката презеде соодветни мерки за ублажување на негативните влијанија од порастот на трошоците за живот. Со овие активности, како и активностите во рамките на останатите области во делот на управување со човечките ресурси, Банката успеа да одржи стапка на флукуација на вработените од 9,34 %. Стапката на флукуација на доброволно заминати вработени во 2022 година е 7,98 %.

Табела 12. Структура на вработени*

	31.12.2021		31.12.2022		Промена 2022/2021	
	Број	Структура	Број	Структура		
Вработени по структури						
според степен на образование	877	100,0%	949	100,0%	72	8,2%
Доктори на науки	2	0,2%	3	0,3%	1	50,0%
Специјалисти и магистри	148	16,9%	153	16,1%	5	3,4%
Високо образование	638	72,7%	689	72,6%	51	8,0%
Вишо образование	11	1,3%	9	0,9%	-2	-18,2%
Средно образование	78	8,9%	95	10,0%	17	21,8%
според возраст	877	100,0%	949	100,0%	72	8,2%
до 25 години	11	1,3%	25	2,6%	14	127,3%
од 25 до 35 години	290	33,1%	322	33,9%	32	11,0%
од 35 до 45 години	426	48,6%	389	41,0%	-37	-8,7%
над 45 години	150	17,1%	213	22,4%	63	42,0%
според стаж во Банката	877	100,0%	949	100,0%	72	8,2%
до 1 година	33	3,8%	142	15,0%	109	330,3%
од 1 до 2 години	59	6,7%	37	3,9%	-22	-37,3%
од 2 до 5 години	147	16,8%	125	13,2%	-22	-15,0%
над 5 години	638	72,7%	645	68,0%	7	1,1%
според пол	877	100,0%	949	100,0%	72	8,2%
машки	305	34,8%	320	33,7%	15	4,9%
женски	572	65,2%	629	66,3%	57	10,0%

*во 2021 година во вкупниот број вработени не се земени предвид лицата ангажирани преку агенции за привремено вработување. Во 2022 година, Банката го промени моделот на вработување, при што од септември 2022 година не ги користи услугите на агенциите за привремено вработување.

XIII. Внатрешна ревизија

Во текот на 2022 година, ревизорските активности на Банката беа насочени кон остварување на клучните цели: спроведување ревизии со главен фокус на стратегијата, деловните цели и клучните ризици во работењето на Банката, давање SMART ревизорски препораки, ефикасно спроведување на ревизорските прегледи и стручен и професионален развој на внатрешните ревизори.

Во рамките на ревизорските прегледи извршени во текот на 2022 година, беа издадени вкупно 112 препораки од кои: 19 од А приоритет, 46 од Б приоритет и 47 од Ц приоритет.

По одделни процеси, дадените препораки главно се однесуваат на унапредување на управувањето со ризици и интерните контроли на следните подрачја:

- ИТ-оперативно управување;
- усогласеност со прописите;
- набавки;
- управување со пазарен ризик;
- потрошувачки кредити;
- управување со оперативен ризик;
- управување со податоци - Follow up ревизија;
- банкомати;
- население – Кредитни картички;
- кибер безбедност & управување со ИТ сигурност;
- управување со човечки ресурси;
- бонитетна класификација;
- ILAAP и управување со ликвидносен ризик;
- трезорско работење;
- управување со податоци на клиенти;
- кредитни посредници;
- ревизии во експозитури на Банката;
- ревизии спроведени по препорака на гувернерот на НБРСМ;
- работа со граѓански сефови во експозитура ГТЦ.

За отворените препораки со состојба на 31.12.2022 година, се преземаат соодветни активности за нивна реализација во рамки на определените рокови.

XIV. Маркетинг-активности

Промотивни кампањи за продуктното портфолио на Банката

Во текот на 2022 година, маркетинг-активностите се спроведуваа и преку сите редовни канали за комуникација на Банката, со особен акцент на општествената одговорност на Банката, бројните активности за заштита на животната средина, но и поддршка на бројни активности и настани од полето на културата и спортот.

Со цел поддршка на продажбата на кредитни продукти, беа спроведени кампањи за кредити со низа промотивни поволности, беше организирана и наградна игра за кредити за млади лица, наградна игра со Visa кредитните картички во духот на Светското првенство во фудбал во Катар, промотивна кампања со Mastercard картичките со паричен надомест за клиентите со најголем број трансакции, промотивна кампања за Mastercard кредитните картички со ваучери за шопинг во „Ист гејт мол“итн.

Во согласност со маркетинг-планот, а следствено на барањата и преференциите на клиентите, беа реализирани бројни промотивни кампањи во Банката, и тоа:

За правни лица

- Кампања на групациско ниво за пронаоѓање нови иноватори – Рамка за помош;
- Промотивна кампања за Mastercard Business картичките за правни лица;
- Промотивна кампања за НЛБ Проклик електронско банкарство и за НЛБ мПроклик;
- Мобилно банкарство за правни лица;
- Промотивна кампања за Visa Business картички за правни лица.

За физички лица

- НЛБ Кредити (потрошувачки, станбени, автомобилски и хипотекарни);
- Наградна игра „НЛБ за млади“ за станбени кредити;
- НЛБ haPPy картичка за happy зима, 5 % cashback за платена сметка за електрична енергија;
- Кампања за собирање согласности и пошумување на опожарените региони во Берово;
- Караван за финансиско советување за небанкарски продукти;
- НЛБ Mastercard кредитни картички со паричен надомест за клиентите со најмногу трансакции;
- Воведување НЛБ Зелени кредити за физички лица;
- Воведен НЛБ Кредит на самото место за „Ист гејт мол“;
- Наградна игра за Visa кредитните картички со 2 главни награди - патување во Катар за Светското првенство во фудбал;
- НЛБ Месец на штедење;
- НЛБ Месец на осигурување;
- Божиќна (X-mass) кампања на групациско ниво.

Во рамки на НЛБ Месецот на штедење, Банката успешно спроведе иновациски предизвик на тема „Изум кој ќе го направи светот подобро место за живеење“, при што беа собрани 40 предизвици од училиштата низ Македонија, а за 3-те најдобри, училиштата беа наградени со донации на износ од 1.000/2.000/3.000 ЕУР. Дополнително, традиционално, беа наградени најдобрите 30 цртежи со парична награда од 3.000 МКД.

XV. Управување со животната средина и социјалните аспекти (ESG)

Општествена одговорност

НЛБ Банка Скопје е силно фокусирана на имплементација на активности усогласени со целите на Обединетите нации за одржливост, на кои се темели Стратегијата за одржливост, усвоена на ниво на НЛБ Групацјата. Целта на Стратегијата е интеграција на одржливоста во банкарското работење, односно одржливи финансиски перформанси на Банката, земајќи ги предвид социјалните и еколошките аспекти и можноста со своето деловно работење активно да придонесе за порамномерен и поинклузивен економски и социјален систем. Во таа насока, во 2022 година, Банката реализираше низа проекти. Во текот на 2022 година беа доделени спонзорства и донации од НЛБ Банка Скопје во вкупен износ од 660 илјади евра, при што од вкупниот доделен буџет, 57 % отпаѓаат на проекти кои ги поддржуваат целите на ОН за одржливост или 17 % повеќе од утврдената групациска цел од 40 % за 2022 година.

Трета година по ред Банката го спроведе групацискиот проект „Рамка за помош“, овојпат со цел стимулирање на иновации, одржливи практики и претприемништво. Со проектот малите бизниси имаа можност да ја претстават својата одржлива идеја за производ, услуга или план за промовирање на одржливиот развој на нивниот бизнис. Десетте најдобри одржливи идеи, беа наградени со посебни поволности, медиумска поддршка и презентација на дигиталните канали на Банката и медиумскиот партнер на проектот. Од сите финалисти во регионот, жири-комисија составена од меѓународни експерти ги избра тројцата регионални победници кои ги понудија најдобрите решенија за предизвиците на одржливиот развој, циркуларната економија и иднината, издвојувајќи вкупно 100.000 евра паричен награден фонд.

Имајќи ја во фокусот грижата за заедницата, во текот на 2022 година Банката реализираше голем број проекти за поддршка на ранливи категории, како што се: опремување на сензорна соба за деца со атипичен развој во Демир Хисар, а во соработка со Црвениот крст, Банката донираше суплументи за стари лица, како и повеќе од 700 хуманитарни пакети со основни прехранбени продукти за стари и изнемоштени лица кои живеат во рурални подрачја, тешко инфраструктурно достапни до редовни сервиси и потреби.

Во 2022 година, НЛБ Банка Скопје и Асоцијацијата за цистична фиброза (АЦФ), на денот кога светот го одбележува Меѓународниот ден на пациентите со цистична фиброза, промовираа една сосема нова форма на поддршка на Банката кон Асоцијацијата. Банката стана „патрон“ на пациентите со цистична фиброза, односно заштитник и поддржувач, а под споменатото патронство најави континуирани активности во насока на зголемување на свесноста и унапредување на животот на лицата со оваа ретка болест. Соработката беше промовирана со донација од Банката на 80 спирографи за домашна употреба за пациенти над 7-годишна возраст кои за прв пат на пазарот, согласно со најновите светски трендови на телемедицина стануваат достапни за оваа категорија пациенти.

Поддршка на спортот е една од главните заложби на НЛБ Банка Скопје. Токму затоа, со години наназад Банката во континуитет поддржува спортски клубови и репрезентации во голем број спортови, со посебен фокус на младите спортисти. НЛБ во соработка со словенечкото Здружение на параплеџичари, Параолимпискиот комитет на РС Македонија, регионалната кошаркарска лига во инвалидска количка „NLB Wheel“ и Амбасадата на Република Словенија од минатата година е силен поддржувач и на иницијативата „Кошарка во колички“. За таа цел, во 2022 година Банката обезбеди средства за купување на спортски инвалидски колички, помагајќи им на кошаркарите да го достигнат својот потенцијал. Во текот на годината спонзорства беа доделени и за следните спортски клубови и поединци: кошаркарскиот клуб Гостивар, ракометниот клуб Вардар 1961 ракометниот клуб Голден Арт КЛ7, Судиската комисија при кошаркарската федерација, како и за организација на Светското екипно шаховско првенство за слепи и визуелно хендикепирани лица во Охрид, за детската лига на Атлетска федерација (200 брендирали маици), за организација на турнир во мал фудбал Тоше Проески 2022; за колешката Маја Ѓорѓевска за учество на маратон во Њујорк.

Донации беа исплатени за следните спортски клубови и поединци: Атлетска федерација, ИПОН Џудо клуб, Одбојкарска федерација, Шаховска федерација, Национална спортска федерација на слепи, Карате федерација, Специјална олимпијада, Самобо клуб Стафф, РК Пролет 1962, КК Гостивар, ТСК Бранимир и Бранкица, РК Олимпик, Женски одбојкарски клуб

Работнички Скопје, Пинг-понг федерација, Бодибилдинг и фитнес федерација, Викторија Варадинова.

НЛБ Банка Скопје освен во спортот, многу вложува и во културата, уметноста и музиката. Банката е повеќегодишен спонзор на Националната филхармонија, Охридско лето, Скопскиот џез-фестивал, а во 2022 година за прв пат застана и зад реализацијата на еден од најзначајните проекти за културата и културното наследство, светски познатата манифестација „Галичка свадба“. Соработката со Авалон продукција продолжи на повисоко ниво, односно во улога на генерален спонзор на годишната концертна програма на Авалон со „Titleship“ (најавата на концертите беше комуницирана со „НЛБ Банка Скопје ви претставува...“);

Покрај наведените, Банката ги спонзорирала и следните активности, настани и организации:

- Поддршка за E-commerce Awards 2021 во организација на Асоцијацијата за е-трговија на Македонија;
- Поддршка за најголемата регионална конференција за трговија на брза потрошувачка стока FMCG (Fast moving consumer goods) самит 2022;
- Самитот 2025 во организација на Македонија 2025;
- Премиерата на најновиот долгометражен филм на Милчо Манчевски „Кајмак“;
- Еколошкото друштво Аутдор Манифест - Крушево за финансиска поддршка на осмиот „outdoor“ фестивал – „When in Krusevo“;
- Стартап-викенд Охрид 2022 во организација на Асоцијација на стартап заедницата на Република Северна Македонија;
- Стопанска комора на РСМ;
- Словенечката амбасада по повод Денот на државноста на Р. Словенија и 30 годишна дипломатска соработка меѓу двете земји;
- 21-та Годишна конференција на Македонска берза на хартии од вредност АД Скопје;
- Македонско-словенечки економски форум во организација на Друштвото на словенечки и македонски стопанственици;
- Спонзорство за Демирхисарско-слепчанската летна школа.

Од вкупно исплатените донации, покрај спортските, Банката донирала и:

- Во соработка со Фондацијата за образовни и културни иницијативи „Чекор по чекор“ – сензорна соба за деца со пречки во развојот во Македонски Брод;
- Донација на ЈЗУ Универзитетска клиника за гинекологија и акушерство на користен мебел поради непречено вршење на работата на одделите на клиниката и пружање на квалитетна здравствена заштита и услуги за пациентите;
- Донација за Украинската амбасада како помош за населението во воените подрачја;
- Донација за СОС Детско село;
- Донација за музичкиот бенд „The Bankers“ за набавка на музичка опрема;
- Донација за Центарот за развој, едукација и советување Маша Марија – Скопје
- Донација за реновирање и опремување на читална при Народната универзитетска библиотека заедно со партнерот Кроациа осигурување Живот;
- Донација за ЈЗУ Универзитетска клиника за урологија-Скопје;
- Традиционално, новогодишни пакетчиња на следните невладини организации кои се грижат за деца со нетипичен развој: НВО Пркос, Мобилност Скопје, Cosвездие, Коалиција „Менуваме“, Златни ангели и Асоцијација за цистична фиброза;
- Три новогодишни донации по избор на вработените: Донација за Асоцијација за цистична фиброза, донација за Онколошкиот оддел при Детската клиника во Скопје и донација за НВО „Пркос“;
- Донација за Онколошкиот оддел при Детска клиника Скопје.

Грижата за вработените и нивното задоволство е еден од најзначајните приоритети на Банката. Во оваа насока, помеѓу придобивките за своите вработени НЛБ Банка Скопје овозможува приватно здравствено осигурување за сите свои вработени, како и дополнително пензиско осигурување преку вклучување на вработените во професионална пензиска шема согласно со стажот.

Согласно воспоставената практика, во 2022 година беа исплатени јубилејни парични награди за 36 вработени кои во тековната година одбележаа значаен јубилеј од 10, односно 20 години во Банката.

Животна средина

Согласно со стандардите за управување со еколошките и социјалните аспекти наведени во Политиката за еколошки и социјални аспекти како и во Политиката за мерење и известување на јаглеродниот отпечаток на НЛБ Банка Скопје, Банката и во 2022 година продолжи со инвестирање во проекти за заштеда на енергија и за заштита на околината од емисија на штетни гасови.

Со воведувањето разни активности поврзани со намалување на потрошувачката на електрична енергија во Банката, во текот на 2022 година вкупната потрошувачка на електрична енергија се намали за 511 MWh, додека учеството на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија (во вкупно потрошената електрична енергија) се зголеми за 26 % и заклучно со 31.12.2022 година изнесува 32,3 %.

Во текот на 2022 година Банката активно ги поддржуваше проектите кои се поврзани со финансирање на производството на електрична енергија од обновливи извори и подобрување на енергетската ефикасност на нашите клиенти.

Со крајот на годината вкупниот износ на финансирани проекти насочени кон производство на електрична енергија од обновливи извори го достигна нивото од 25 милиони ЕУР, со што Банката (самостојно или заедно со останати домашни и странски финансиски институции) учествуваше во финансирање на проекти за производство на електрична енергија од обновливи извори (ветерници, фотоволтаици, хидроцентрали, биогасни централи) со инсталиран капацитет од 67 MWh.

Во текот на 2022 година, Банката во своето портфолио на продукти воведо „Зелени“ кредитни продукти наменети за физички лица од сопствени извори, и тоа:

- Зелени потрошувачки кредити
- Зелени станбени кредити
- Зелени автомобилски кредити

Зелениот потрошувачки кредит претставува поддршка на енергетската ефикасност во резиденцијалниот сектор и можност клиентите - физички лица, при изведба или реновирање на постоечки објекти, да инвестираат во енергетски ефикасни технологии со цел да ги намалат трошоците за електрична енергија, греење и ладење во домот.

Со Зелениот станбен кредит, Банката им овозможува на клиентите купување на станови од градежни компании или постоечки станови во сопственост на физички лица, за објекти кои поседуваат А и Б сертификат за енергетска ефикасност. Овие кредитни продукти се со поповолни каматни услови од каматните стапки на стандардните кредитни продукти.

Кампањата „Мудро без хартија“ е проект на НЛБ Групацијата кој е во насока на долгорочните заложби на Групацијата за работење без хартија и заштита на дрвјата како природен ресурс. Наместо со употреба на хартија, НЛБ постепено се префрлува на дигитално работење и користење на напредни технолошки решенија, а во исто време го намалува и т.н. јаглероден отпечаток. Во рамките на Банката, кампањата се одвива и следи на ниво на проектни активности, со детална анализа и контрола на употребата на хартија во сите организациски единици. Преземените активности поврзани со проектот во 2022 година резултираа со 15% помалку потрошена хартија споредено со 2021 година, односно беа зачувани околу 80 дрвја. Во волонтерската акција спроведена под мотото „Пошумуваме заедно“, вработените на Банката засадија 3.700 садници во регионот на Малешевијата, давајќи придонес кон обнова на шумскиот фонд на, година претходно, еден од најпогодените региони од големите шумски пожари. Акцијата се спроведе во соработка со ЈП „Национални шуми“ (Малешевија) и Општина Берово кои активно се вклучија во организацијата и засадувањето на садници од црн бор и јасен, карактеристични за оваа клима. На иницијатива на Британската амбасада, по повод 70-годишниот јубилеј на кралицата на тронот, НЛБ Банка Скопје повторно донираше 2.500 садници на ЈП „Национални шуми“, а вработени - волонтери беа дел од акцијата за пошумување во близината на Велес.

XVI. Информатичка технологија и управување со проекти

Информатичка технологија

Во 2022 година, Банката работеше на исполнување на стратешките цели насочени кон развој и надградба на информационите системи за поддршка на банкарското работење, дигитализација на банкарските услуги, управување со податоците, автоматизација и оптимизација на банкарските процеси и хармонизација во рамките на НЛБ Групацијата. Сето ова беше поддржано преку континуирано подобрување на ИТ-инфраструктурата (мрежна, системска и серверска) и обезбедување на сигурност и безбедност на системите.

Најзначајни подрачја на работа во 2022 година беа:

1. **Градење на Data Driven Bank - воспоставување на DWH (Data Warehouse) како централен систем за известување**
 - Развивање на аналитички слој на податоци и зголемување на искористеноста на алатките за BI (Power Query & Power BI);
 - Напредни аналитички решенија - развивање на предикативни модели (Propensity to Buy и Churn model за физички лица);
 - DWH оптимизација - Нов оптимизиран ETL процес развиен во интерни ресурси, без зависност од набавувачи.
2. **Конзервација на основниот банкарски систем за да се обезбеди здрава основа за дигитална трансформација на Банката**
 - Минимизирано приспособување – силно управување со побарувањата;
 - Префрлање на развојот на новите функционалности кон нови технологии;
 - Архивирање на податоци;
 - Оптимизација на базите на податоци;
 - Оптимизација на процедурите за EoD / EoM (End of Day / End of Month);
 - Автоматско тестирање.
3. **Имплементација на Стратегијата за развој на канали**
 - Промена на фокусот на Банката: Digital First;
 - Користење на новите технологии за трансформација на клиентското/работно искуство во експозитурите, почнувајќи со унапредување на loan origination процесот (API, Low/no code, DWH);
 - Употреба на податоците и технологијата за подобрување на постоечките производи и услуги и за продукција на нови производи или услуги на дигитални канали / продажни места (трговци).
4. **Подобрување на ИТ-инфраструктурата и безбедноста**

Унапредување на безбедноста на ИТ-инфраструктурата на Банката преку осовременување на безбедноста на системите и проактивна заштита на ресурсите:

 - Нов Data Center Firewall;
 - Стандард за port-based Network Access Control (802.1X) во дирекцијата на Банката;
 - Ажурирање на верзијата на OS на работните станици во Банката со цел надминување на детектирани ранливости;
 - Имплементација на InTune за управување со мобилни уреди;
 - Енкрипција на работните станици во Банката (BitLocker);
 - Унапредување на начинот на пристап на надворешните партнери преку имплементација на Jump servers и two-factor автентикација;
 - Имплементација на ново решение за редовно скенирање на ранливости
 - Обезбедување на висока достапност на јавните IP-адреси на Банката и DDoS (Distributed Denial of Service) заштита на интернет-сервиси;
 - Унапредување на безбедноста за далечинска работа на вработените (VPN, сертификат, автентикација и авторизација).

Унапредување на инфраструктурата (серверска, виртуелизациска и мрежна):

- Дизајн на решение и нарачка на нова централна мрежна инфраструктура (ACI Core Network) за примарниот Дата-центар;
- Поставување на 50 дистрибуирани сервери во експозитурите кои ќе се користат за централно печатење и за системот за Vulnerability and patch management;
- Миграција на корпоративната електронска пошта во Cloud (Exchange online);
- Централно печатење во Дирекцијата на Банката и дел од експозитурите;
- Зголемување на перформансите и стабилноста на системот со миграција на нови верзии на оперативни системи и бази на податоци;
- Нов уред за безбедносни копии на лента;
- Целосна замена на работните станици од Win 7 и Win 10;
- Обезбедување на соодветна опрема и овозможување работа од дома за 350+ вработени;
- Зголемување на капацитетот на мрежното поврзување на експозитурите.

Обезбедување ИТ- континуитет преку стабилен план за континуирано работење:

- Успешен ПКР (План на континуирано работење) тест согласно со препораките од Европската централна банка – целосно пренасочување на работата на клучните продукциски системи од примарна на секундарна локација, симулирајќи нормален работен ден.

Управување со проекти

Во текот на 2022 година, во НЛБ Банка Скопје се извршуваа активности во рамки на неколку проекти по иницијатива на НЛБ Групацјата и активности за промени по иницијатива на Банката. Сите тие беа координирани и следени на ниво на НЛБ Групацјата и од менаџментот на Банката:

- Групен проект – LOPA (Loan Origination Process Advancing across NLB Group)
- Групен проект – Основање НЛБ Лизинг компанија Скопје (NLB Lease & Go Skopje)
- Групен проект – Проценка на ризик од перење пари за НЛБ Банка АД Скопје базирана на методологијата на НЛБ Групацја и методологијата на НБРСМ (AML Risk assessment)
- Проект – Имплементација на Закон за платежни услуги и платни системи (Law on Payment Services and Payment Systems)

XVII. Извештај за корпоративно управување на НЛБ Банка АД Скопје

Корпоративното управување на Банката, како збир од заемни односи помеѓу Управниот одбор, Надзорниот одбор, останатите лица со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција во Банката, акционерите на Банката и останатите заинтересирани субјекти во Банката се заснова врз принципите на одговорност, транспарентност и контрола во одлучувањето и во секојдневното работење и известувањето за состојбите во Банката. Корпоративното управување на Банката е олицетворено преку органите на Банката кои имаат клучна улога во ефикасното работење на Банката.

Во текот на 2022 година, Банката беше управувана преку статутарно утврдени органи со права и обврски кои се предвидени во Законот за банките, Законот за трговските друштва и Статутот на Банката.

Собрание на акционери

Во текот на 2022 година се одржаа три седници на Собранието на акционери, од кои едно редовно Годишно собрание и две вонредни седници на Собранието на акционери.

Првото вонредно Собрание на акционери во 2022 година се одржа на 03.02.2022 година, на кое беа усвоени следните точки:

1. Избор на претседавач на Собранието;
2. Избор на записничар и бројач на гласови на Собранието;
3. Информација за поднесена оставка од член на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје;
4. Предлог-одлука за именување на Боштјан Ковач за член на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје;
5. Предлог-одлука за усвојување Политика за наградување на вработените во НЛБ Банка АД Скопје.

На Годишното собрание на акционери што се одржа на 12.05.2022 година беа усвоени следните точки:

1. Избор на претседавач на Собранието;
2. Избор на записничар и бројач на гласови на Собранието;
3. Годишен извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2021 година со:
 - Мислење на Надзорниот одбор по Годишниот извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2021 година;
 - Предлог-одлука за усвојување на Годишниот извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2021 година.
4. Извештај на Друштвото за ревизија „Ернст и Јанг овластени ревизори“ ДОО Скопје за извршена ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје, изготвени во согласност со локалната регулатива и во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување за 2021 година со:
 - Извештај за контрола и мислење на Надзорниот одбор по извештајот на Друштвото за ревизија „Ернст и Јанг овластени ревизори“ ДОО Скопје за извршена ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје, изготвени во согласност со локалната регулатива и во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување за 2021 година;
 - Предлог-одлука за усвојување на извештајот на Друштвото за ревизија „Ернст и Јанг овластени ревизори“ ДОО Скопје за извршена ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје, изготвени во согласност со локалната регулатива и во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување за 2021 година.
5. Годишен извештај за работењето на Надзорниот одбор во 2021 година со вклучени резултати од поединечна и колективна оцена на работата на членовите на Надзорниот одбор за 2021 година:
 - Предлог-одлука за усвојување на Извештајот за работата на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје за 2021 година.

6. Предлог-одлука за одобрување на работата на членовите на Надзорниот одбор;
7. Годишен извештај за работењето на Управниот одбор во 2021 година со:
 - Предлог-одлука за одобрување на Извештајот за работа на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје за 2021 година.
8. Предлог-одлука за одобрување на работата на членовите на Управниот одбор;
9. Предлог-одлука за усвојување на Годишната сметка на НЛБ Банка АД Скопје за 2021 година;
10. Предлог-одлука за употреба и распоредување на добивката по Годишната сметка на НЛБ Банка АД Скопје за 2021 година;
11. Предлог-одлука за распределба на дивиденда и утврдување на дивиденден календар на НЛБ Банка АД Скопје за 2021 година;
12. Предлог-одлука за назначување друштво за вршење ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје за 2022 година;
13. Информација за резултатите од извршената оцена на соодветноста на Боштјан Ковач за член на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје;
14. Предлог-одлука за измена и дополнување на Статутот на НЛБ Банка АД Скопје.

Третото вонредно Собрание на акционери се одржа на 14.12.2022 и тогаш беа усвоени следните точки:

1. Избор на претседавач на Собранието;
2. Избор на записничар и бројач на гласови на Собранието;
3. Предлог-одлука за измена и дополнување на Статутот на НЛБ Банка АД Скопје.

Органи за надзор, ревизија и помошни тела

Надзорен одбор

Надзорниот одбор на Банката врши надзор над работењето на Управниот одбор, ги одобрува политиките за вршење финансиски активности и го надгледува нивното спроведување. Надзорниот одбор е одговорен да обезбеди добро работење, управување и стабилност на Банката, како и навремено и точно финансиско известување кон Народната банка на Република Северна Македонија.

Во 2022 година, Надзорниот одбор одржа тринаесет седници од кои пет беа видеоконференциски, две вонредни и шест седници се одржаа на кореспондентски начин. Надзорниот одбор на сите свои седници одлучуваше согласно со Статутот и Деловникот за работа и одлуките ги донесуваше со мнозинство гласови. Во работењето на Надзорниот одбор континуирано учествуваа сите членови и придонесоа за успешно извршување на работата на Надзорниот одбор.

Надзорниот одбор на Банката ги врши следните работи:

- ја усвојува Деловната политика на Банката и Развојниот план на Банката;
- именува и разрешува членови на Управниот одбор на Банката;
- именува и разрешува членови на Одборот за управување со ризици;
- именува и разрешува членови на Одборот за ревизија;
- именува и разрешува членови на Надзорниот одбор врз информативниот систем;
- именува и разрешува членови на Кредитниот одбор;
- го усвојува финансискиот план на Банката;
- го организира Секторот за внатрешна ревизија;
- го одобрува годишниот план на Секторот за внатрешна ревизија;
- ја усвојува политиката за сигурност на информативниот систем;
- ги усвојува политиките за управување со ризици на Банката;
- усвојува политика за судир на интересите со која се идентификуваат можните судири на интереси и мерките и активностите за нивно спречување;
- усвојува политика за наградување, во согласност со деловната политика, развојниот план, финансискиот план и политиката за избегнување судир на интересите на Банката;
- донесува и спроведува политика за начинот на избор, следење на работењето и на разрешување на членовите на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор;
- ги разгледува извештаите за работењето на Управниот одбор на Банката;

- ги разгледува извештаите на Одборот за управување со ризици;
- ги разгледува извештаите на Одборот за ревизија;
- ги разгледува извештаите на Секторот за внатрешна ревизија;
- ги разгледува извештаите на Службата за усогласеност со прописите и информативна сигурност;
- ја одобрува Годишната сметка и финансиските извештаи на Банката;
- одобрува изложеност спрема поединечно лице од над 20% од сопствените средства на Банката, со исклучок на изложеност врз основа на купување на хартии од вредност издадени од Народната банка и Република Северна Македонија;
- одобрува трансакции со поврзани лица со Банката во износ од над 6.000.000 МКД;
- го одобрува стекнувањето на капитални делови и купување на хартии од вредност, поголеми од 5% од сопствените средства на Банката, освен купување на хартии од вредност издадени од Народната банка и Република Северна Македонија;
- го одобрува предлогот на Одборот за ревизија за назначување на друштво за ревизија, или предлогот за раскинување на договорот со друштвото за ревизија и е одговорен за обезбедување на соодветна ревизија;
- ја усвојува политиката за вршење на внатрешна ревизија;
- ги разгледува извештаите на супервизијата, како и други извештаи доставени од страна на Народната банка, Управата за јавни приходи и други надлежни институции и предлага, односно презема мерки и активности за надминување на утврдените неусогласености и слабости во работењето на Банката;
- го одобрува годишниот извештај за работењето на Банката и доставува писмено мислење за него до Собранието на Банката;
- го разгледува извештајот на друштвото за ревизија и доставува писмено мислење за него до Собранието на акционери;
- го усвојува Кодексот за корпоративно управување со кој се уредуваат правилата за управување и за надзор на Банката;
- го усвојува етичкиот кодекс на Банката;
- донесува акт за организација и систематизација на работните места во Банката;
- одлучува за формирање на организациони единици, по предлог на Управниот одбор;
- ги склучува менаџерските договори со Управниот одбор на Банката;
- одлучува за дефинитивен отпис на побарувањата, врз основа на изготвените извештаи од стручните служби на Банката;
- одлучува за формирање и укинување на деловно-организациони единици на Банката во странство;
- усвојува Деловник за својата работа;
- формира одбори, работни и советодавни тела и комисии за извршување задачи од својот делокруг и ја одредува нивната надлежност;
- одлучува за учество на Банката во формирањето на Банкарски конзорциум;
- одлучува во втор степен по приговори – барања за заштита на правата на работниците;
- одобрува кредити и други облици на изложеност на Банката спрема подружница на банка, спрема акционер со квалификувано учество во Банката и со него поврзани лица и спрема лице со посебни права и одговорности и со него поврзани лица на износ над 6.000.000 МКД и
- врши и други работи што не се во надлежност на Собранието.

Во поголемиот дел од 2022 година, Надзорниот одбор на Банката работеше во состав од шест члена.

Членот на Надзорниот одбор Борут Вујич на ден 07.12.2021 година поднесе оставка до Собранието на акционери на НЛБ Банка АД Скопје од функциите член на Надзорниот одбор и член на Одборот за ревизија на Банката. Во поднесената оставка Борут Вујич немаше наведено дека ќе продолжи да ја извршува функцијата член на Надзорниот одбор, и неговата оставка стана ефективна на денот на поднесувањето.

Законскиот минимум на членови на Надзорниот одбор согласно со Законот за банките е пет члена.

За дополнување на составот на членови на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје, од акционерот НЛБ д.д. Љубљана даден беше предлог за именување на Боштјан Ковач за нов член на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје за период за остатокот од мандатот на Борут Вујич, односно до 12.09.2025 година.

На ден 18.04.2022 година е добиено решение од НБРСМ со кое се издава претходна согласност Боштјан Ковач да биде именуван за член на Надзорниот одбор, на местото на поранешниот член Борут Вујич, со мандат до 12.09.2025 година.

Во насока на усогласување на Банката со добрите корпоративни практики предвидени со новиот Кодекс за корпоративно управување објавен од Македонска берза, кои предвидуваат за заменик-член на Надзорниот одбор да биде именуван член од редот на независните членови, доколку претседателот на Надзорниот одбор не е независен член, на седницата на Надзорниот одбор одржана на 27.10.2022 година, беше избран втор заменик-претседател на Надзорниот одбор на НЛБ Банка. За втор заменик-претседател на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје беше избран Зоран Јовановски.

▪ Мандат

Членовите на Надзорниот одбор на Банката ги избира Собранието, со мнозинство гласови од акциите со право на глас од кворумот определен за работа на Собранието.

Мандатот на членовите на Надзорниот одбор трае четири години, со тоа што секоја година годишното Собрание одлучува за одобрување на работата на секој од членовите одделно, по што се избираат нови членови на местото на оние чија работа не е одобрена.

▪ Независност

Најмалку една четвртина од членовите на Надзорниот одбор задолжително мора да бидат независни членови. Во таа насока, двајца од членовите на Надзорниот одбор на НЛБ Банка Скопје се независни членови. Независноста на двајцата членови на Надзорниот одбор на Банката е утврдена согласно со критериумите за независност определени во Законот за банките. Исполнувањето и почитувањето на овие критериуми Банката го следи континуирано во текот на годината.

Податоците за членовите, членствата во органите на Банката како и нивните членства во други органи на управување или надзор се прикажани во табела 13.

▪ Надомест и наградување

Согласно со Политиката за управување и надзор на НЛБ Групацијата, на членовите на Надзорниот одбор кои се вработени во НЛБ Групацијата не им припаѓа надомест за учество во работата на Надзорниот одбор, ниту пак учество во награда од добивката на Банката. Од 01.05.2021 година, согласно со Одлуката за утврдување надомест на членовите на надзорните органи на Банката, донесена на Годишното собрание на акционери на 29.04.2021 година, на членовите на Надзорниот одбор кои не се вработени во НЛБ Групацијата им се исплаќа месечен надомест во нето-износ од 500 ЕУР во денарска противвредност.

Согласно со наведените одлуки кои важеа во текот на годината, на независните членови на Надзорниот одбор, врз основа на месечен надоместок и учество на седници во 2022 година исплатен е бруто-износ од 492.937 МКД за Зоран Јовановски и бруто-износ од 410.778 МКД за Матеја Тревен.

Согласно со Законот за трговските друштва, Банката е должна во годишниот извештај да ги објави и примањата коишто членовите на органите на надзор и управување ги остваруваат од членство во органи на управување во други друштва, или доколку имаат засновано работен однос кај други работодавачи.

Поради доверливост на податоците за четири членови - нерезиденти на Надзорниот одбор (Блаж Бродњак – претседател, Кристина Ковачич Бјелајац, Андреа Стражишар и Боштјан Ковач (од 18.04.2022 година)), сите вработени кај работодавачот НЛБ д.д. Љубљана, примањата за 2022 година се искажани во збирен бруто-износ: висина на бруто-плата од 928.897 ЕУР и варијабилан дел на плата во бруто-износ од 13.734 ЕУР.

Останатите два члена се независни членови, кои во текот на 2022 ги остварија следните примања:

1. Зоран Јовановски – резидент, висина на бруто плата во износ од 1,9 милиони МКД и варијабилан дел во износ од 0 МКД;
2. Матеја Тревен – нерезидент, висина на бруто плата во износ од 21.431 ЕУР и варијабилан дел во износ од 9.180 ЕУР.

Табела 13. Членови на Надзорниот одбор и нивно членство во други одбори

Име	Професионален ангажман	Образование	Членства во органи на Банката				Членства во други органи на надзор или управување		
			Надзорен одбор	Одбор за ревизија	Одбор за наградување	Одбор за именување	Надзорен орган или орган на управување	Назив и седиште на правното лице	Период
Блаж Бродњак	Претседател на Управата на НЛБ д.д.	МВА	Претседател, од 28.07.2016 - тековно	-	Претседател	Член	Претседател на Управен одбор	Нова Љубљанска Банка д.д.	тековно
							Претседател на Одбор на директори	НЛБ АД Приштина	тековно
							Член на Одбор на директори	Комерцијална банка а.д. Белград	тековно
							Претседател на Одбор на гувернери	Американска стопанска комора во Словенија	тековно
							Претседател на Надзорен одбор	Здружение на банки на Словенија	тековно
							Член на Одбор на директори	Ракометна федерација на Словенија	тековно
							Член на Управен одбор	Кошаркарски клуб Џедевита Олимпија	01.02.2022 - тековно
Матеја Тревен	Основач, Генерален директор на Блокхап доо.Љубљана	Магистер по инвестициски менаџмент	Член, од 20.10.2020 - тековно	-	-	-	Член на Управен Одбор	CFA Society Slovenia	тековно
							Член на Одбор на директори	НЛБ АД Приштина	тековно
Кристина Ковачич Бјелајац	Заменик- генерален директор, Глобален ризик во НЛБ д.д.	Магистер на науки за бизнис администрација (MScBA), банкарство и финансии	Член, од 30.07.2019 - тековно	Претседател од 29.01.2022-тековно	Член	Член	-	-	-
Андреја Стражишар	Раководител на Контролинг, НЛБ д.д.	Дипломиран економист	Член, од 30.08.2021 - тековно	Член, од 30.08.2021 - тековно	-	-	-	-	-
Боштан Ковач	Генерален менаџер на Одделот за Корпоративно управување во НЛБ д.д. и прокурист	Дипломиран економист	Член, од 18.04.2022 - тековно, Заменик - претседател 21.04.2022-тековно	Член, 18.04.2022-тековно	Член, 21.04.2022 - тековно	Претседател, 21.04.2022 - тековно	Член на Надзорен одбор	НЛБ д.д. Сарајево	до 22.04.2022
							Член на Надзорен одбор	НЛБ д.д. Бања Лука	до 27.06.2022
Зоран Јовановски	Главен советник на Управниот одбор на Стопанската комора на Македонија за економски прашања	Магистер по економија	Член, 30.03.2020 - тековно, втор заменик- претседател, 27.10.2022- тековно	Член, 30.03.2020 - тековно	Член, 30.03.2020 - тековно	Член, 30.03.2020 - тековно	Член на Надзорен одбор	NLB Digit d.o.o., Beograd	18.04.2022-тековно
							Член на Управен одбор	Винарска визба „Тиквеш“ АД	04.10.2022-тековно
Стојан Јорданов	Управител на Друштво за ревизија РСМ Македонија	Дипломиран економист и овластен ревизор	-	Член, 22.11.2007 - тековно	-	-	-	-	-

План за сукцесија на Надзорниот одбор

Планот за сукцесија е изготвен во согласност со законските одредби во Р.С. Македонија, Статутот на НЛБ Банка АД Скопје и други интерни акти.

Надзорниот одбор на Банката го сочинуваат 6 членови, кои ги именува Собранието на Банката од редот на лицата предложени од акционерите на Банката, по согласност од гувернерот на Народната банка на Република Северна Македонија.

Банката одржува континуитет во составот на Надзорниот одбор преку одржлив план за сукцесија во услови на намалување на составот на членови на Одборот, во зависност од околноста дали настанува намалување на составот под бројот на членови утврден во Статутот или под бројот утврден во Законот за банките.

Составот на Надзорниот одбор гарантира дека членовите на Одборот го поседуваат потребното знаење и искуство потребни за независна супервизија на работењето на Банката, со посебен акцент на целокупното знаење и разбирање на активностите што ги врши Банката и материјалните ризици на кои таа е изложена, преку успешно професионално искуство стекнато низ повеќе активни години од членовите на Одборот.

Различното професионално искуство, знаење, лични карактеристики и различноста во однос на возраста и полот на членовите обезбедуваат сеопфатно и ефективно познавање на процесите, прашањата и ризиците од секојдневното функционирање на Банката, како и целта на Банката. Составот на Одборот им овозможува на членовите меѓусебно да се надополнуваат во ефикасна и соодветна супервизија на Банката и Управниот одбор согласно со Законот за банки и Статутот на Банката.

▪ Предвремено престанување на мандат на член на Надзорниот одбор

На членовите на Надзорниот одбор може предвремено да им престане мандатот во следните случаи:

- со разрешување од должноста поради работење кое е во спротивност со законот, Статутот на Банката, добрите деловни обичаи,
- на барање на акционерот кого го застапува или врз основа на лично писмено барање,
- доколку Собранието на акционери не го одобри Извештајот за работењето на Надзорниот одбор или Собранието на акционери не ја одобри работата на поединечен член на Надзорниот одбор,
- ако биде осуден со правосилна пресуда со казна затвор согласно со законските прописи.

Во случај на предвремено престанување на функцијата член на Надзорниот одбор, на првата наредна седница на Собранието на Банката се врши избор за испразнетото место за остатокот на мандатот.

▪ Оставка на член

Член на Надзорниот одбор може да поднесе оставка во кое било време со поднесување писмено известување до Собранието. Потписот на членот на известувањето за оставката се заверува кај нотар.

По поднесената оставка не се одлучува за нејзиното прифаќање. Ако интересите на Банката го наложуваат тоа, Надзорниот одбор може да го обврзе членот кој ја дал оставката да продолжи да ја врши функцијата сè до изборот на нов член, но не подолго од 60 дена.

▪ План и одржување континуитет на составот

Ако бројот на членовите на Надзорниот одбор се намали под бројот определен со Статутот, преостанатите членови на Надзорниот одбор продолжуваат да работат до завршување на постапката и именување на нов член на Одборот.

Постапката за именување на членови на Надзорниот одбор за одржување на континуитетот на составот на Одборот е прикажана во прилог 1 од овој извештај.

Одбор за наградување

Формиран е врз основа на Одлуката на НБРСМ за правилата за добро корпоративно управување во банка и функционира како советодавен орган на Надзорниот одбор. Во текот на 2022 година, функционираше со четири члена.

По поднесената оставка на членот на Одборот за наградување Борут Вујич, со одлука на Надзорниот одбор донесена на ден 21.12.2021 година, за привремен член на Одборот за наградување е именувана Андреја Стражишар, сè до именување на нов член на Надзорниот одбор.

По добивање на Решение за претходна согласност од НБРСМ за именување на Боштјан Ковач за член на Надзорниот одбор на Банката на ден 18.04.2022 година, Боштјан Ковач беше именуван за член на Одборот за наградување. Со издавање на оваа согласност, одлуките донесени за привремено именување на Андреја Стражишар за привремен член на Одборот за именување и Одборот за наградување донесени на 21.12.2021 година престануваат да важат и со тоа нејзините мандати истекуваат на денот на добивањето на согласноста од Народната банка.

Членовите на Одборот се состануваат на седници секогаш кога има потреба од одржување на Одборот за наградување.

Во текот на 2022 година во присуство на сите 4 члена се одржаа четири видеоконференциски седници на Одборот за наградување, а една од седниците беше одржана на кореспондентски начин.

Одборот за наградување во текот на 2022 година како помошно тело на Надзорниот одбор носеше предлог-одлуки поврзани со одобрување на вкупен надоместок и варијабилно наградување на членовите на Управниот одбор и раководниот кадар надлежен за контролните функции на НЛБ Банка АД Скопје за 2022 година, за оценување на успешноста на членовите на Управниот одбор и раководниот кадар надлежен за контролните функции на НЛБ Банка АД Скопје, утврдување на KPI (Key Performance Indicators) на членовите на Управниот одбор и раководниот кадар надлежен за контролните функции, измена и дополнување на Политиката за наградување на вработените на НЛБ Банка АД Скопје и друго.

▪ Мандат

Мандатот на членовите на Одборот за наградување трае од моментот на именување до моментот на нивно повикување со соодветна одлука или откажување од нивна страна.

▪ Надомест и наградување

Од 01.05.2021 година, согласно со Одлуката за утврдување надомест на членовите на надзорните органи на Банката, донесена на Годишното собрание на акционери на 29.04.2021 година, на членовите во Одборот за наградување кои не се вработени во Групаацијата им се исплаќа надомест од 50 ЕУР во денарска противвредност.

Составот на Одборот е прикажан во табела 13.

Одбор за именување

Формиран е врз основа на Одлуката на НБРСМ за правилата за добро корпоративно управување во банка и функционира како советодавен орган на Надзорниот одбор. Во текот на 2022 година функционираше со четири члена.

По поднесената оставка на Борут Вујич, кој ги вршеше функциите претседател на Одборот за именување и член на Одборот за наградување, со одлука на Надзорниот одбор донесена на 21.12.2021 година, за привремен член на Одборот за именување е именувана Андреја Стражишар, сè до именување на нов член на Надзорниот одбор. За претседател на Одборот за именување беше именувана Кристина Ковачич Бјелајац.

По добивање на Решение за претходна согласност од НБРСМ за именување на Боштјан Ковач за член на Надзорниот одбор на Банката на ден 18.04.2022 година, на седницата на Надзорниот одбор одржана на ден 21.04.2022 година Боштјан Ковач беше именуван за претседател на Одборот за именување.

Со издавање на согласност од НБРНМ за именување на Боштјан Ковач за член на Надзорниот одбор, одлуките донесени за привремено именување на Кристина Ковачич Бјелајац за привремен претседател на Одборот за именување и на Андреја Стражишар за привремен член на Одборот за именување донесени на 21.12.2021 година престануваат да важат и со тоа нивните мандати истекуваат на денот на добивањето на согласноста од Народната банка.

Членовите на Одборот се состануваат на седници секогаш кога има потреба од одржување на Одборот за именување.

Во известувачкиот период во присуство на сите 4 члена се одржаа три седници на Одборот за именување, од кои три беа видеоконференциски.

Одборот за именување во текот на 2022 година како помошно тело на Надзорниот одбор носеше предлог-одлуки поврзани со позитивна оценка на соодветноста на Боштјан Ковач за именување за член на Надзорниот одбор и Одборот за ревизија на НЛБ Банка АД Скопје, за позитивна годишна оценка на соодветноста на членовите на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје за 2021 година и за позитивна колективна оценка на соодветноста на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје согласно со распределбата на нови надлежности помеѓу членовите на Управниот одбор.

Составот на Одборот е прикажан во табела 13.

- **Мандат**

Мандатот на членовите на Одборот за именување трае од моментот на именување до моментот на нивно отповикување со соодветна одлука или откажување од нивна страна.

- **Надомест и наградување**

Од 01.05.2021 година, согласно со Одлуката за утврдување надомест на членовите на надзорните органи на Банката, донесена на Годишното собрание на акционери на 29.04.2021 година, на членовите во Одборот за именување им се исплаќа надомест од 50 ЕУР во денарска противвредност.

Одбор за ревизија

Во текот на 2022 година, Одборот за ревизија одржа десет седници. Пет беа видеоконференциски седници, три вонредни и две од седниците беа одржани на кореспондентски начин.

Одборот за ревизија на Банката ги врши следниве работи:

- ги разгледува финансиските извештаи на Банката и се грижи за точноста и транспарентноста на објавените финансиски информации за работењето на Банката во согласност со прописите за сметководствени стандарди;
- ги разгледува и оценува системите за внатрешна контрола;
- ја следи работата и ја оценува ефикасноста на службата за внатрешна ревизија;
- го следи процесот на ревизија на Банката и ја оценува работата на друштвото за ревизија;
- ги донесува сметководствените политики на Банката;
- ја следи усогласеноста на работењето на Банката со прописите што се однесуваат на сметководствените стандарди и финансиски извештаи;
- одржува состаноци со Управниот одбор, Секторот за внатрешна ревизија и друштвото за ревизија во врска со утврдени неусогласености со прописите и слабости во работењето на Банката;
- ги разгледува извештаите на Одборот за управување со ризици и
- предлага назначување на друштво за ревизија и раскинување на склучен договор со друштво за ревизија.

Во 2022 година, Одборот за ревизија работеше во состав од пет члена (прикажано во табела 13).

На ден 07.12.2021 година е поднесена оставка од Борут Вујич, врз основа на која на ден 23.12.2021 година, со Одлука донесена од страна на Надзорниот одбор, Матеја Тревен е именуван за времен член на Одборот за ревизија. Одлуката усвоена од Надзорниот одбор

имаше важност до добивање на решение за претходна согласност за именување на нов член на Надзорниот одбор.

На ден 18.04.2022 година, добиено е Решение од НБРСМ за издавање претходна согласност за именување на Боштан Ковач за член на Надзорниот одбор на Банката, а со тоа и член на Одборот за ревизија. Согласноста за именување се издава со важност до 12.09.2025 година, односно за период за остатокот од мандатот на претходниот член на Одборот за ревизија, Борут Вујич.

Во 2022 година Одборот за ревизија изготви и усвои План за работа со независниот надворешен ревизор „Ернст и Јанг овластени ревизори“-ДОО Скопје во кој е предвидено колку често и на кој начин надворешниот ревизор ќе го известува Одборот за ревизија за спроведените активности.

„Ернст и Јанг овластени ревизори“ ДОО Скопје е назначен за независен надворешен ревизор на НЛБ Банка АД Скопје за 2022 година, и не е ангажиран директно или индиректно преку неговите поврзани страни за давање на други услуги на Банката.

■ Мандат

Мандатот на членовите на Одборот за ревизија трае четири години.

■ Независност

Согласно со Законот за банките, мнозинството членови на Одборот за ревизија на Банката се избираат од редот на членовите на Надзорниот одбор, а останатите членови се независни членови. Најмалку еден член на Одборот за ревизија треба да биде овластен ревизор. Во таа насока, четири члена на Одборот за ревизија се членови на Надзорниот одбор, а еден член е овластен ревизор (Стојан Јорданов).

■ Надомест и наградување

Согласно со Политиката за управување и надзор на НЛБ Групацјата, на членовите на Одборот за ревизија кои се вработени во НЛБ Групацјата не им припаѓа надомест за учество во работата на Одборот за ревизија, ниту пак учество во награда од добивката на Банката. Од 01.05.2021 година, согласно со Одлуката за утврдување надомест на членовите на надзорните органи на Банката, донесена на Годишното собрание на акционери на 29.04.2021 година, на членовите на Одборот за ревизија кои не се вработени во НЛБ Групацјата им се исплаќа месечен надомест од 250 ЕУР во денарска противвредност.

Износот исплатен на членовите согласно со донесената одлука е прикажан во табела 16.

Извршни органи и помошни тела

Управен одбор на Банката

Табела 14. Членови на Управниот одбор и нивно членство во други одбори

Име	Позиција	Образование	Членства во органи на Банката						Членства во други органи на надзор или управување		
			Одбор за управување со ризици	Одбор за управување со средства и обврски	Одбор за развој	Надзорен одбор врз ИТ	Кредитен одбор	Комисија за оперативни ризици	Надзорен орган или орган на управување	Назив и седиште на правното лице	Период
Бранко Грегановиќ	Претседател на Управен одбор	МВА	Претседател	Член, Претседател од 22.12.2022 - тековно	Претседател	Претседател	Заменик-претседател	Член	Член во Одбор на директори (член и заменик претседател на Надзорен одбор)	НЛБ Склади, Љубљана, Словенија	јануари 2017-тековно
									Член на Управен одбор	Друштво на словенечки и македонски стопанственици, Стопанска интересна заедница Скопје	април 2022-тековно
Петер Зелен	Член на Управен одбор	Дипломиран економист и машински инженер	Член	Член	Член	Член	Претседател	Претседател	Член во Одбор на директори	НЛБ Банка Приштина	12.07.2021-тековно
Гинтер Фриедл	Член на Управен одбор (до 19.12.2022)*	Магистер за бизнис администрација; Магистер за напредни студии по финансиски; Магистер на социјални и економски науки	Член (до 19.12.2022)	Претседател (до 19.12.2022)	Член	Член	-	Член (до 19.12.2022)	-	-	-
Игор Давчевски	Член на Управен одбор	МВА	Член	Член	Член	Член	-	Член	-	-	-

* Господинот Гинтер Фриедл беше на функцијата член на Управниот одбор заклучно со 19.12.2022 година, од кога Управниот одбор продолжи да функционира со три члена

Управниот одбор на Банката ја претставува и застапува Банката и раководи со нејзината работа согласно со Законот за банките, Статутот на НЛБ Банка АД Скопје и Кодексот за корпоративно управување на Банката. Членовите на Управниот одбор на Банката ги именува и разрешува Надзорниот одбор на Банката со мнозинство гласови, по претходна согласност на гувернерот на НБРСМ.

На седницата на Надзорниот одбор одржана на 07.09.2022 година, донесена е одлука со која се констатира истек на мандатот на Гинтер Фриедл, кој согласно со Решението од НБРСМ беше именуван за член на Управниот одбор на Банката за период од 4 години сметано од 18.12.2018 година. Согласно со донесената одлука, се констатираше престанок на мандатот на ден 18.12.2022 година, поради истек на времето за кое е именуван.

Управниот одбор во известувачкиот период работеше на седници, кои по правило се одржуваа еднаш неделно. Покрај редовните седници, Управниот одбор одлучуваше и секојдневно, надвор од седница, со писмена согласност од сите членови на Управниот одбор.

Во 2022 година, Управниот одбор одржа околу 80-ина седници од кои дел беа кореспондентски. Во раководењето со работењето на Банката, Управниот одбор ги врши следните работи:

- управува со Банката;
- ја застапува Банката;
- го организира подготвувањето на предлозите на општите акти, одлуките и другите акти за кои одлучува Собранието на Банката;
- ги извршува одлуките на Собранието и на Надзорниот одбор на Банката, односно се грижи за нивно спроведување;
- дава иницијативи и предлози за унапредување на работењето на Банката;
- ги именува и разрешува лицата на Банката со посебни права и одговорности, во согласност со Статутот на Банката и одредбите од Законот за банки, ја определува нивната плата и склучува договори со нив;
- изготвува деловна политика и развоен план на Банката;
- изготвува финансиски план на Банката;
- изготвува политика за сигурност на информативниот систем на Банката;
- изготвува годишен извештај за работењето на Банката и го доставува до Надзорниот одбор;
- изготвува етички кодекс на Банката;
- одобрува изложеност кон поединечно лице до 10 % од сопствените средства на Банката;
- одобрува трансакции со поврзани лица со Банката во износ под 6.000.000 МКД;
- го одобрува стекнувањето на капитални делови и купување на хартии од вредност, помали од 5% од сопствените средства на Банката, како и купување на хартии од вредност издадени од Народната банка и Република Северна Македонија;
- одлучува за засновање на работен однос, за распоредување и наградување на работниците согласно со законските прописи и општите акти на Банката;
- одлучува за давање и земање кредити за ликвидност, гаранции, авали и акредитиви во рамките на лимитите утврдени со законот, актот за деловната политика на Банката и одлуката за кредитната политика донесена од Надзорниот одбор;
- утврдува предлози на одлуки и други акти за кои одлучува Надзорниот одбор на Банката;
- се грижи за информирањето на акционерите на Банката;
- ја насочува и организира работата на деловите на Банката особено во поглед на навременото и стручно вршење на работите;
- донесува деловник за работа на Управниот одбор и негови измени со претходно одобрение на Надзорниот одбор на Банката;
- донесува поединечни акти на Банката;
- формира комисија за попис на основни средства, ситен инвентар, нетековни и преземени средства, а по потреба формира и други комисии и работни тела и ги именува нивните членови;
- разгледува и усвојува извештај за годишните пописи;
- врши и други работи утврдени со закон, Статутот и други општи акти на Банката.

Управниот одбор на Банката е одговорен за:

- обезбедување услови за работењето на Банката во согласност со прописите;
- управување и следење на ризиците на кои е изложена Банката во работењето;

- постигнување и одржување на адекватно ниво на сопствени средства;
- функционирање на системот на внатрешна контрола во сите области на работење на Банката;
- непречено работење на Секторот за внатрешна ревизија на Банката, односно осигурува дека Секторот за внатрешна ревизија има пристап до документацијата и до вработените во Банката со цел непречено спроведување на неговите активности;
- непречено работење на Службата за усогласеност со прописите и информативна сигурност, односно да осигури дека Службата има пристап до документацијата и до вработените во Банката со цел непречено спроведување на овластувањата;
- донесување и спроведување на политика за начинот на избор, следење на работењето и на разрешување на лица со посебни права и одговорности, освен за членовите на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор;
- водење на трговските и други книги и деловната документација на Банката, изработка на финансиски и други извештаи во согласност со прописите за сметководство и сметководствените стандарди;
- навремено и точно финансиско известување;
- редовност и точност на извештаите што се доставуваат до Народната банка во согласност со законот и прописите донесени врз основа на закон;
- спроведување на мерките изречени од гувернерот спрема Банката и законитоста на работењето на Банката.

Во функција на редовно информирање за работењето на Банката, за секоја седница на Управниот одбор се подготвува дневен ред, записник од претходната седница, како и материјали од организациските единици на Банката.

Покрај наведеното, членовите на Управниот одбор на Банката присуствуваат и на седниците на Надзорниот одбор и Одборот за ревизија.

На редовните седници, во рамките на своите надлежности Управниот одбор презема активности и усвојува правилници, упатства, процедури, планови и одлуки.

Покрај ова, Управниот одбор на месечна основа ги разгледува извештаите на Центарот за усогласување со прописите и интегритет и тоа од: сегмент за обезбедување законитост во работењето, сегмент за спречување перење пари и финансирање тероризам и сегмент за информативна сигурност.

Управниот одбор најмалку еднаш квартално го известуваше Надзорниот одбор за своето работење преку информација за тековните активности.

▪ Мандат

Мандатот на членовите на Управниот одбор трае четири години, освен доколку НБРСМ не одлучи поинаку со Решението за издавање на претходна согласност за именување член на Управниот одбор.

▪ Надомест и наградување

На членовите на Одборот не им следува надомест за учество на седница.

Членовите на Управниот одбор, во текот на 2022 година ги остварија следните примања:

1. Бранко Грегановиќ, претседател на Управниот одбор, врз основа на: бруто-плата во износ од 9,2 милиони МКД, осигурување во износ од 31.583 МКД, варијабилен дел во бруто износ од 56.668 милиони МКД и други права во износ од 3,3 милиони МКД;
2. Петер Зелен, член на Управниот одбор, врз основа на: бруто-плата во износ од 8,1 милион МКД, осигурување во износ од 55.011 МКД, варијабилен дел во бруто-износ од 0,97 милиони МКД и други права во износ од 3,7 милиони МКД;
3. Гинтер Фриедл, член на Управниот одбор, врз основа на: бруто-плата во износ од 7,8 милиони МКД, варијабилен дел во бруто износ од 0,97 милиони МКД и други права во износ од 7,6 милиони МКД;
4. Игор Давчевски, член на Управниот одбор, врз основа на: бруто-плата во износ од 8,1 милион МКД, осигурување во износ од 55.011 МКД, варијабилен дел во бруто-износ од 1,7 милиони МКД и други права во износ од 0,6 милиони МКД.

Остварените примања на членовите на Управниот одбор за 2022 година прикажани се и групно во табела 16 и 16а.

Одбор за управување со ризици

Во текот на 2022 година, Одборот за управување со ризици работеше во состав од девет члена (табела 14 и 15).

Членовите на Одборот за управување со ризици се избираат од редот на лицата со посебни права и одговорности кои се вработени во Банката. Еден од членовите на Управниот одбор на Банката задолжително е и член на Одборот за управување со ризици. Во таа насока, претседател на Одборот за управување со ризици е претседателот на Управниот одбор, Бранко Грегановиќ, а членови на Одборот за управување со ризици се и останатите членови на Управниот одбор.

Со одлука од Надзорниот одбор донесена на ден 07.09.2022 година, Зоран Грнчаровски е именуван за нов член на Одборот за управување со ризици, додека на членот на Одборот за управување со ризици Гинтер Фриедл му престана функцијата член на Одборот поради истек на мандатот за член на Управниот одбор. Оваа одлука стапи на сила на денот на донесување, а се применува од 19.12.2022 година.

Во известувачкиот период, Одборот за управување со ризици одржа 52 седници.

Одборот за управување со ризици се состануваше редовно, еднаш неделно за исполнување на следните надлежности:

- перманентно го следи и оценува степенот на ризичност на Банката и го утврдува прифатливото ниво на изложеност на ризици со цел минимизирање на загубите од изложеност на Банката на ризик;
- воспоставува политики за управување со ризици и ја следи нивната примена;
- ги следи прописите на НБРСМ кои се однесуваат на управување со ризици и усогласеноста на Банката со овие прописи;
- врши оценка на системите за управување со ризиците во Банката;
- утврдува краткорочни и долгорочни стратегии за управување со одделните видови ризици на кои е изложена Банката;
- ги анализира извештаите за изложеноста на Банката на ризик изработени од службите во Банката кои вршат оценка на ризиците и предлага стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици;
- ја следи ефикасноста на функционирањето на системите на внатрешна контрола на управувањето со ризици;
- ги анализира ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на Банката;
- ги анализира ефектите од предложените стратегии за управување со ризици, како и предложените стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици;
- оценка на усогласеноста на цените на производите и услугите што ги нуди Банката со нивото на преземен ризик, во согласност со деловната политика и развојниот план на Банката;
- квартално го известува Надзорниот одбор за промените во ризичните позиции на Банката, промените во стратегијата за управување со ризици, ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на Банката, како и преземените мерки и инструменти за заштита од ризиците и ефектите од нив;
- одобрува изложеност спрема лице од над 10 % до 20 % од сопствените средства на Банката;
- ја следи политиката за сигурност на информативниот систем и ги идентификува случаите кога е потребно нејзино ревидирање;
- дава оценка за воспоставениот процес на управување со сигурноста на информативниот систем;
- врши анализа на извештајот за извршена проценка на ризици и ги следи активностите кои се преземаат во врска со управувањето со сигурноста на информативниот систем;
- ги одредува и редовно ги ревидира дефинираните нивоа на прифатливост на ризиците;
- оценува дали системот на наградување ги има предвид профилот на ризик на Банката и нејзината солвентна, ликвидносна и профитабилна позиција.

Одборот за управување со ризици најмалку еднаш квартално ги известуваше Надзорниот одбор и Одборот за ревизија за промените во ризичните позиции на Банката, промените во стратегијата за управување со ризици, ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на Банката, како и преземените мерки и инструменти за заштита од ризиците и ефектите од нив.

- Мандат

Мандатот на членовите на Одборот за управување со ризиците трае од моментот на именување до моментот на нивно отповикување со соодветна одлука или откажување од нивна страна.

- Надомест и наградување

На членовите на Одборот за управување со ризици не им следува надомест за учество на седница.

Кредитен одбор

Кредитниот одбор се состои од 7 членови и нивни заменици. Со Одлука за именување за претседател на Кредитниот одбор се именува членот на Управниот одбор надлежен за следење на ризиците, во негово отсуство како прв заменик-претседател на Кредитниот одбор се именува претседателот на Управниот одбор на Банката, а како втор заменик-претседател се именува раководното лице на Секторот за управување со кредитни ризици. Кредитниот одбор одлучува на редовни седници кои се одржуваат најмалку еднаш неделно. Во известувачкиот период, Кредитниот одбор одржа вкупно 143 седници (124 редовни и 19 кореспондентски).

Кредитниот одбор ги врши следниве активности:

- одобрува кредитни изложености по кредитни барања над лимити утврдени во овластувањата издадени на лицата со посебни права и одговорности и други работници во Банката;
- одлучува за купување и продавање хартии од вредност, освен хартии од вредност издадени од НБРСМ и државни хартии од вредност, во рамки на лимитите утврдени со актите на Банката;
- одлучува за задолжување на Банката во рамките на лимитите утврдени во актите на Банката;
- одобрува кредитни изложености по кредитни барања кои се со отстапки (каматни стапки, провизии, обезбедување, износ и рок и друго) надвор од предвидените критериуми со интерните акти и прописи на Банката;
- одобрува одлуки од работењето на Секторот за реструктурирање и управување со проблематични пласмани за кои Секторот нема посебни овластувања;
- одлучува за поставување на фирмите на WATCH-листа и на ICL-листа (Intensive Care List) и по материјали поврзани со комитентите поставени на ICL-листа;
- одобрува кредитни изложености по кредитни барања на клиенти (и нивни капитално поврзани лица на WATCH-листа и на ICL-листа);
- одобрува можност за предвремено раскинување на депозит, пред истек на договорениот рок со исплата на договорна камата;
- одлучува по отстапки од Политиката на каматни стапки и Тарифникот на Банката;
- други работи утврдени со прописите и интерните акти на Банката.

- Мандат

Мандатот на членовите на Кредитниот одбор и на нивните заменици трае од моментот на именување до моментот на нивно отповикување со соодветна одлука или откажување од нивна страна.

- Надомест и наградување

На членовите на Кредитниот одбор не им следува надомест за учество на седница.

Табела 15. Менаџерски тим на Банката и членство во одбори

Име	Позиција	Образование	Членства во органи на Банката							
			Одбор за управување со ризици	Одбор за управување со средства и обврски	Одбор за развој	Надзорен одбор врз ИТ	Кредитен одбор	Комисија за оперативни ризици	Комисија за правен ризик	Комитет за идентификација на вработени кои вршат посебна природа на работата
Гоце Вангеловски	Помошник на Управен одбор - Корпоративно банкарство и кредитна анализа и администрација (од 01.04.2022)	Дипломиран економист	Член (од 16.06.2022)	Член (од 30.05.2022)	-	-	Член (од 16.06.2022)	Член (од 19.05.2022)	-	-
Маја Ставрева Стојанова	Помошник на Управен одбор (од 01.05.2022) и Директор на Деловен сектор за управување со продажна мрежа	Дипломиран економист	Член	Член	-	Член	Член	Член	-	-
Љупка Ѓорѓиевска	Помошник на Управен одбор (од 01.05.2022) и Директор на Сектор за развој на понуда и маркетинг	Дипломиран економист	-	Член	-	-	-	Член	-	-
Зоран Грнчаровски	Помошник на Управен одбор (од 01.05.2022) и Директор на Сектор за реструктурирање и управување со проблематични пасивни	Дипломиран економист	Член (реименување од 19.12.2022)	-	-	Член	Член	Член	-	-
Богоја Китанчев	Советник на Управен одбор - одговорно лице за еколошки и социјални стандарди во работењето (ESMS Officer) и ESG координатор	MBA	-	-	-	-	-	-	-	-
Игор Митровски*	Советник на Управен одбор по област за ИТ сегмент (од 01.04.2022)	Дипломиран електроинженер	Член (до 24.03.2022)	-	-	Член (до 24.03.2022)	-	Член	-	-
Марија Зафировска**	Советник на Управен одбор - овластено лице за управување со податоци (од 01.08.2022)	MBA	-	-	-	Член (до 31.07.2022)	-	Член	-	-
Луција Муршец Јеж Билјана Степанулеска Почевска	Советник на Управен одбор по област - ризици, CRO сегмент (од 01.10.2022)	Дипломиран економист	-	-	-	-	-	-	-	-
Бобан Попевски***	Директор на Сектор за кредитна анализа и администрација (до 31.07.2022)	Дипломиран менаџер по царина и шпедиција, Меѓународна економија	-	-	-	-	Член (до 31.07.2022)	Член (до 31.07.2022)	-	-
Виолета Јанева	Директор на Сектор за правни работи и секретаријат	Магистер по финансии и финансово право	Член	-	-	Член	-	Член	Претседател	-
Верица Заринска	Помошник-директор на Сектор за информатичка технологија	Дипломиран електроинженер	Член (од 21.04.2022)	-	-	Член (од 21.04.2022)	-	-	-	-
Донка Марковска	Директор на Сектор за финансиско управување	MBA	-	Член	Член	Член	-	Член	Член	Член
Дејан Маџоски	Директор на Центар за управување со човечки ресурси	Магистер по менаџмент на човечки ресурси	-	-	-	-	-	Член	-	Претседател
Весна Китанова	Директор на Сектор за платни системи (од 01.11.2022)	Дипломиран економист	-	-	-	-	-	-	-	-
Александар Атанасовски	Помошник директор на Сектор за платни системи	ССС - електротехничар	-	-	-	Член (до 31.10.2022)	-	Член	-	-
Игор Кацарски	Директор на Сектор за логистика на Банката	MBA	-	-	-	-	-	Член	-	-
Матеја Палев****	Директор на Центар за усогласување со прописите и интегритет (од 01.10.2022)	Дипломиран економист и внатрешен ревизор	-	-	-	-	-	-	-	-
Матјаж Ширца Језерник	Самостоен ALM управувач во Сектор за финансиски пазари во НЛБ д.д. Љубљана	Магистер по статистика	-	Член	-	-	-	-	-	-
Љубица Јанчевска Димитровска	Директор на Деловен сектор за финансиски пазари и средства	Дипломиран економист	Член	Член	-	Член	-	Член	-	-
Анита Бошкова	Директор на Сектор за внатрешна ревизија	Дипломиран економист и овластен ревизор	-	-	-	-	-	-	-	-
Драги Јосифовски	Директор на Сектор за работа со готовина и дело (од 01.12.2022)	Дипломиран економист	-	-	-	Член	-	-	-	-
Слаѓана Белева	Директор на Сектор за логистика на продажбата	Магистер по економски науки	-	-	-	Член	-	Член	-	-
Сања Чурилов	Директор на Сектор за ризици, евалуација и контрола	Дипломиран економист	Член	-	-	Член	-	Заменик - претседател	Член	Член
Ана Нарашанова	Директор на Сектор за кредитни ризици	Дипломиран економист	-	-	-	-	Втор заменик- претседател	Член	-	-

* До 31.03.2022 година, Игор Митровски беше директор на Секторот за информатичка технологија.

** Заклучно со 31.07.2022 година, Марија Зафировска беше директор на Секторот за работа со готовина и депо.

*** Во рамките на својот мандат како директор на секторот, Бобан Попевски беше член на Кредитниот одбор и Комисијата за оперативни ризици.

****Заклучно со 30.09.2022 година, раководител на Службата за усогласување со прописите и информативна сигурност беше Горан Илијовски. Воедно беше и член на Надзорниот одбор врз ИТ и Комисијата за оперативни ризици.

Надзорен одбор врз информативниот систем

Формиран е врз основа на регулативата на НБРСМ, Базелските принципи и меѓународните стандарди за сигурност на информативниот систем.

Надзорниот одбор врз информативниот систем има одговорности делегирани од страна на Надзорниот одбор на Банката во доменот на информативниот систем и неговата сигурност. За својата работа одговара пред Надзорниот одбор на Банката и помага во носењето одлуки за одобрување на стратегиите, политиките и значајни инвестирања од областа на информатичката технологија и обезбедува услови за ефективно планирање на информатичката

технологија и следење на капацитетот на ИТ-системот и неговите перформанси, како и сите прашања поврзани со информативната сигурност.

Најмалку два пати годишно, го известува Надзорниот одбор на Банката за статусот на информатичката технологија во Банката, отворените прашања и за донесените одлуки и заклучоци.

Надзорниот одбор врз информативниот систем работи и донесува полноважни одлуки на седници кои се свикуваат најмалку еднаш во три месеци. По потреба се свикуваат седници и во пократки рокови.

Членовите и претседателот на Надзорниот одбор врз информативниот систем ги именува Надзорниот одбор на Банката (табела 15).

- **Мандат**

Мандатот на членовите на Надзорниот одбор врз информативниот систем трае од моментот на именување до моментот на нивно отповикување со соодветна одлука или откажување од нивна страна.

- **Надомест и наградување**

На членовите на Одборот не им следува надомест за учество на седница.

Кодекс за корпоративно управување

Кодексот за корпоративно управување во НЛБ Банка АД Скопје, усвоен од Надзорниот одбор на Банката подетално ги определува стандардите на управување и раководење на органите на НЛБ Банка АД Скопје. Водејќи се од овие стандарди, Банката има воспоставено јасна организациска структура и транспарентен и разбирлив систем на управување, кој го зголемува нивото на доверба како на домашните, така и на странските инвеститори, вработените и пошироката јавност.

Изјава за примена на Кодексот за корпоративно управување

Банката ги применува најдобрите практики и принципи пропишани со новиот Кодекс за корпоративно управување на акционерските друштва котирани на Македонската берза. Изјавата за примена на Кодексот за корпоративно управување потпишана од членовите на Управниот одбор на Банката е дадена во прилог 2 на овој извештај.

Кодексот за корпоративно управување на НЛБ Банка АД Скопје е јавно достапен на веб-страницата на Банката.

Голема зделка и зделка со заинтересирана страна

Во текот на 2022 година, Банката нема реализирано голема зделка, ниту пак зделка со заинтересирана страна, дефинирани со Законот за трговските друштва.

Политика за управување со капиталните инвестиции во други друштва

Во согласност со Стратегијата за работење со финансиски инструменти на НЛБ Банка АД Скопје и Правилникот за работење со сопственички хартии од вредност на НЛБ Банка АД Скопје, Банката може да инвестира во сопственички хартии од вредност во домашни и странски правни лица во вид на:

- акции;
- удели;
- вложувања во придружени друштва;
- вложувања во подружници и
- заедничко дејствување.

Банката има сопственички хартии од вредност:

- кај финансиски и нефинансиски друштва кои даваат услуги поврзани со банкарските производи врз основа на членство (Visa, Mastercard и SWIFT) до 10 % од капиталот на друштвото;

- кај финансиски и нефинансиски друштва кои се основани со закон поврзани со финансискиот систем во државата (Централен депозитар за хартии од вредност (ЦДХВ), Клириншка куќа Клириншки интербанкарски системи АД Скопје (КИБС) и Македонска берза за хартии од вредност (МБЕ)) до 10 % од капиталот на друштвото;
- во друго правно лице (финансиско друштво) NLB Lease&Go, во кое поседува 49 % од вкупниот основачки капитал, додека 51 % припаѓа на NLB Lease&Go, лизинг д.о.о. Љубљана. Понудата на NLB Lease&Go Скопје е наменета за физички и правни лица и опфаќа закуп на нови и користени автомобили, товарни возила, автобуси, пловила, земјоделска и градежна механизација, како и друг вид опрема и машини.

Политика за наградување

Како резултат на понатамошно хармонизирање на ниво на НЛБ Групација, во 2022 година се започна со примена на новата Политика за наградување на вработените на НЛБ Банка АД Скопје, која покрај идентификуваните вработени со посебна природа на работа во Банката, го опфаќа и наградувањето на останатите вработени во Банката.

Во новата Политика и понатаму е даден акцент на стимулирање на вработените во непреземање несразмерно големи ризици во работењето, односно ризици кои ги надминуваат можностите на Банката, земајќи ги предвид сите ризици, вклучувајќи ризици за репутацијата и ризици кои произлегуваат од погрешно или неетичко продавање производи или пак друго неетичко или несоодветно однесување.

Критериумите за определување на идентификуваните вработени во Банката со посебна природа на работата во целост ги земаат предвид ризиците на кои Банката или НЛБ Групацијата се или може да бидат изложени, со оглед на профилот на ризик и апетитот за ризик, како и организацијата, природата, обемот и сложеноста на активностите во Банката кои еден вработен ги има и има значително влијание врз профилот на ризик на Банката. Оттука, вработените со посебна природа на работата се поделени во неколку категории: членови на Управниот одбор, членови на високото раководство во комерцијалниот дел на Банката (front office) и помошници на Управниот одбор на Банката, членови на високото раководство од останатите функции (back office) и останати вработени за кои се смета дека имаат важно влијание врз профилот на ризик на Банката во согласност со Делегираната регулатива на Европската комисија - Commission Delegated Regulation (EU) 2021/923 и контролни функции.

Вработените со посебна природа на работата имаат право на годишен варијабилан дел од платата врз основа на нивното исполнување на финансиските и нефинансиските критериуми за успешност според правилата и условите уредени во Политиката. Во зависност од функцијата и категоријата на лица со посебна природа на работата, за оценка на успешноста на еден вработен се определува следното:

- За оценка на успешноста на поединечен член на Управниот одбор се користат следните цели и сооднос:
 - финансиски цели на НЛБ Групацијата 30 %;
 - цели на НЛБ Банка АД Скопје 50 %;
 - лични цели на членот на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје 20 %.
- За оценка на успешноста на поединечен член на Управниот одбор – област ризици (CRO) се користат следните цели и сооднос:
 - финансиски цели на НЛБ Групацијата 10 %;
 - цели на НЛБ Банка АД Скопје 10 %;
 - цели на контролната функција 60 % (целите наведени во оваа алинеја се независни од успешноста на деловните области контролирани од соодветната контролна функција);
 - лични цели на членот на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје 20 %.
- За оценка на успешноста на идентификуваните вработени се користат следните цели со следниот сооднос:
 - цели на НЛБ Банка АД Скопје 50 %;
 - цели на организациската единица во надлежност на идентификуваниот вработен 30 %;

- лични цели на идентификуваниот вработен 20 %.
- Работата на идентификуваните вработени во контролната функција се определува според следните цели со следниот сооднос:
 - цели на НЛБ Банка АД Скопје 20 %;
 - цели на контролната функција 60 % (целите наведени во оваа алинеја се независни од успешноста на деловните области контролирани од соодветната контролна функција);
 - лични цели на идентификуваниот вработен 20 %.

Со Политиката, како правило за проценка на успешноста на контролните и надзорните функции, се потенцира достигнувањето на утврдените цели на контролните и надзорните функции и овластувања, кои мора да бидат независни од успешноста на организацискиот дел врз којшто вршат надзор.

Под вкупен надоместок се подразбираат сите форми на фиксни или варијабилни парични и непарични надоместоци коишто се исплаќаат на вработен и на член на органите на Банката. Вкупниот надоместок се утврдува според следниве критериуми:

- Фиксниот дел од надоместокот зависи од описот на работното место, претходно утврдени критериуми и не зависи од успешноста на работењето. Во фиксни надоместоци се вклучени следниве исплати: бруто-плати, надоместоци и додатоци на плата, сите задолжителни надомести на трошоци за живот согласно со Законот за работни односи, колективни договори и индивидуални договори помеѓу Банката и вработениот, како и надоместоци што ги добива поединечното лице чиешто услови за исплата и за определување на нивната висина зависат од претходно утврдени критериуми (надоместок за одвоен живот, надоместок за работа во странство, регрес за годишен одмор, jubилејна награда, отпремнина, новогодишен надоместок, надоместок за учество на седница на членовите во Надзорниот одбор и Одборот за ревизија).
- Во варијабилни надоместоци се вклучени сите исплати кои не се сметаат за фиксен дел од надоместокот (исплатен варијабилен дел од плата за 2021 година, одложен варијабилен дел од плата за 2018 година, осигурување на менаџери, исплата кон трет доброволен пензиски фонд, исплата на одредени трошоци согласно со менаџерски договор и останати надоместоци).

Табела 16. Остварени примања согласно со Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка

Структура на лица (групи)	Број на лица на кои им е исплатен надоместок во текот на 2022 година	Структура на надоместок (во илјади МКД)		
		Фиксен дел	Варијабилен дел	Вкупен бруто надоместок
Надзорен одбор	2	918	-	918
Одбор за ревизија	1	205	-	205
Управен одбор	4	33.883	18.235	52.118
Останати лица со посебни права и одговорности	42	98.248	19.211	117.459
Вработени лица	985	762.551	81.460	844.011
Останати лица, претходно вработени во Банката	8	0	5.965	5.965
Вкупно	1.042	895.806	124.870	1.020.676

Табела 16-а

Висина на бруто надоместок исплатен од Банката во 2022 година (по вработен, според ранг од - до)	Број на лица	Вкупен бруто надоместок (во МКД)
до 500.000 МКД	219	58.117
од 500.000 до 750.000 МКД	105	70.554
од 750.000 до 1.000.000 МКД	364	316.406
од 1.000.000 до 2.000.000 МКД	300	383.107
над 2.000.000 МКД	51	192.492
Вкупно	1.039	1.020.676

Политика за користење услуги од надворешни лица

Користењето услуги од надворешни лица од страна на Банката е уредено со Политиката за користење услуги од надворешни лица во НЛБ Банка АД Скопје, која детално ја уредува постапката и начинот на користење на ваквите услуги, согласно со одредбите на EBA Guidelines on outsourcing arrangements и Одлуката за управување со ризици на НБРСМ.

Со Политиката строго се уредени правилата во поглед на користење услуги од надворешните лица и тоа преку:

- основните принципи и насоки за управување со ризиците кои произлегуваат од користењето услуги од надворешни лица;
- начинот на спроведување анализа за избор на потенцијален надворешен набавувач;
- начинот на проверка на квалитетот на услугите што ги нудат надворешните лица и условите за ефикасно следење на нивното работење;
- начинот на обезбедување непрекинатоство во работењето за услугите што се користат од надворешни лица;
- дефинирање стратегиски мерки во случај на очекувано или неочекувано прекинување на договорниот однос со надворешното лице од кое Банката користи услуги.

Во рамките на наведената политика, во 2022 година се користени услуги од надворешни лица, од кои како најзначајни за целокупното работење на Банката се издвојуваат услугите во следните подрачја:

- развој, одржување и управување со информатичка инфраструктура;
- архивско и документарно работење;
- работа во доменот на самоуслужни продукти, картички, банкомати, дигитални канали на комуникација;
- транспорт на вредносни пратки;
- наплата на побарувања.

Банката делува во насока на оптимизација на односите помеѓу цената и квалитетот на набавените производи и услуги, како и за ефикасна употреба на ресурсите во Банката и за избор на најсоодветен надворешен набавувач.

Политика за спречување мито и корупција и управување со судир на интереси

Политиката за спречување мито и корупција и управување со судир на интереси во НЛБ Банка АД Скопје има за цел заштита на интересите на Банката во случај на постоење на трансакции кои можат да доведат до лична корист над целокупниот интерес на Банката.

Со Политиката се воспоставува и одржува систем на ефикасно контролирање и управување со судирите на интереси кои може да настанат при извршување на определени активности на штета на интересите на клиентите или потенцијалните клиенти на Банката.

Политиката за спречување мито и корупција и управување со судир на интереси се однесува на сите вработени во Банката, вклучувајќи ги и членовите на органите на управување, односно Управниот и Надзорниот одбор, акционери со квалификувано учество во Банката, значајни деловни партнери и клиенти, други лица поврзани со Банката и сите останати лица кои се поврзани со претходно споменатите. Согласно со Политиката и Законот за банките, лицата со посебни права и одговорности редовно, на секои шест месеци доставуваат писмена изјава до Управниот и Надзорниот одбор на Банката, за постоење или непостоење судир на нивниот личен интерес со интересот на Банката.

Политика за оценување на адекватноста на носителите на клучните функции во НЛБ Банка АД Скопје

Политиката за оценување на адекватноста на носителите на клучни функции во НЛБ Банка АД Скопје ја утврдува постапката за подготовка на оцената на адекватност на носителите, односно кандидатите за носители на клучни функции и критериумите за изготвување на оцената на адекватност на носителите, односно кандидатите за носители на клучните функции во Банката. Политиката е изготвена согласно со одредбите од Законот за банките и Одлуката на НБРСМ за правилата за добро корпоративно управување во банка, каде што се определени

квалификациите што е потребно да ги поседуваат членовите на Управниот одбор, Надзорниот одбор, Одборот за ревизија, Одборот за управување со ризиците, како и останатите лица со посебни права и одговорности определени со Статутот на НЛБ Банка АД Скопје. Дополнително, во оваа политика се инкорпорираат и насоките на ESMA (European Securities and Market Authority) и EBA (European Banking Authority) за оценување на адекватноста на членовите на органите на раководење или надзор и носителите на клучни функции во банки.

Спречување перење пари и финансирање тероризам

Во своето работење со клиенти, Банката е изложена на различни видови ризици, меѓу кои и ризикот од перење пари и финансирање тероризам кој е еден од најистакнатите ризици во финансиската индустрија. Со цел превенција од овој вид ризик, Банката има усвоено и доследно применува Политика за спречување перење пари и финансирање тероризам и останати интерни акти коишто ја регулираат оваа област, а воедно соработува и со надлежните институции и коресподентските банки. Банката во целост ги има имплементирано сите инструменти што произлегуваат од позитивните прописи и политиките на НЛБ Групацијата во насока на ефикасно откривање и спречување перење пари и финансирање тероризам.

Сигурност на информативниот систем

Информативната сигурност на НЛБ Банка Скопје е имплементирана во согласност со Одлуката за методологијата за сигурност на информативниот систем на Банката и меѓународните стандарди ISO 27001 и 27002. Согласно со наведеното, во рамките на Банката е воспоставен систем на информативна сигурност, кој опфаќа:

- Проценка на ризикот – преку воспоставен континуиран процес на идентификација на слабостите и заканите кон своите информативни системи, вклучувајќи го ризикот од напади во дигиталниот простор;
- Следење и надградба – преку воспоставен процес на континуирано собирање и анализа на информации од аспект на појава на нови закани и слабости на информативниот систем, вклучувајќи и закани во дигиталниот простор;
- Имплементација на сигурносни контроли – преку следење на инциденти и оперативни контроли (административни, физички и технички контроли) со кои се врши заштита на сигурноста на информациите и системите на повеќе нивоа;
- Тестирање на сигурноста и тестирање на отпорноста на системите од напади во дигиталниот простор;
- Поделба на надлежностите на органите на Банката од аспект на управувањето со ризици поврзани со сигурноста на информативниот систем.

Организациска структура на Банката

Во текот на 2022 извршени се неколку значајни измени во организациската структура на НЛБ Банка Скопје.

Во првата половина од годината Службата за усогласување со прописите и информативна сигурност се трансформираше во Центар за усогласување со прописите и интегритет. Динамичните услови во окружувањето во кое банките делуваат (законската регулатива, конкуренција, производи), природниот раст на НЛБ Банка Скопје и зголемениот обем на операции пројавува потреба од зголемен фокус и унапредување на овој значаен сегмент поради што и беше иницирана оваа реорганизација.

Подоцна, во текот на годината, се извршија одредени организациски промени во подрачјето на работа со проблематични пласмани што се одразија во организациските единици кои се вклучени во процесот на наплата на кредити за физички и правни лица. Ова произлезе од потребата за пофокусиран пристап, зголемување на ефектите од наплатата, навремена реакција и потреба од централизирана одговорност и единствена точка на контакт. Со цел подобро разбирање и следење на процесните активности и животниот циклус на кредитните продукти, се изврши соодветно преименување и тоа: Секторот за управување со проблематични пласмани и интензивен третман на клиентите се преименуваше во Сектор за реструктурирање и управување со проблематични пласмани, во чии рамки Службата за интензивен третман на клиентите се преименува во Служба за реструктурирање и рана

наплата, а Службата за наплата и управување со проблематични пласмани и преземен имот се преименува во Служба за управување со проблематични пласмани и преземен имот. Дополнително, во насока на унапредување на процесот на наплата, се изврши трансфер и преименување на Службата за присилна наплата и застапување, која се пренесе од Секторот за правни работи и секретаријат во Секторот за реструктурирање и управување со проблематични пласмани и се преименува во Служба за присилна наплата.

Покрај наведените измени, направени се и останати доуредувања на одговорностите на постојните организациски единици, а воведени се и нови работни места: внатрешен ревизор-советник и овластено лице за безбедност. Организациската структура е прикажана во прилог 3 на овој извештај.

Акционерски капитал и сопственичка структура

Акционерски капитал

Акционерскиот капитал на Банката на 31.12.2022 година се состои од 854.061 обична акција со номинална вредност од 1.000 МКД по акција или вкупно 854.061.000,00 МКД. Акциите се регистрирани и се водат кај Централниот депозитар на хартии од вредност на РСМ. Имателите на обични акции имаат право на дивиденда и право на глас на седница на Собранието на акционери. Една обична акција носи право на еден глас. Во согласност со акционерската книга на Банката, на 31.12.2022 година кај 796 обични акции односно 0,0932 % од вкупниот акционерски капитал на Банката (2021: 816 обични акции односно 0,0955 %) има ограничување на акции со право на глас на правата засновани на закон и/или одлука на надлежен орган. Во текот на 2022 година, Банката нема издадено нови емисии на акции, ниту пак има извршено откуп на сопствени акции.

Број на акционери и структура

На 31.12.2022 година, бројот на акционери во Банката изнесува 1.030 (2021: 977). Од нив, 902 се физички лица (2021: 846), а 128 се правни лица (2021:131).

Табела 17. Акционерска структура

2022		
Акционерска структура	Број на акции	% на акции
НЛБ д.д.	742.804	86,97%
Останати акционери	111.257	13,03%
Физички лица	78.685	70,72%
Правни лица	32.572	29,28%

Единствен акционер со учество над 5 % во вкупниот број издадени акции на НЛБ Банка Скопје е Нова Љубљанска Банка д.д. Љубљана, со 86,97 % учество (742.804 акции) во вкупниот број акции на Банката. НЛБ д.д. како акционер со најголемо учество управува со Банката преку своите претставници во Надзорниот одбор. НЛБ Групацијата е најголемата банкарска и финансиска групација во Република Словенија, со стратешки фокус на избраните пазари на земјите од Југоисточна Европа и претставува препознатлив меѓународен бренд. Од ноември 2018 година акциите на НЛБ д.д. Љубљана се класифицираа на берзанскиот пазар, а истовремено беа вклучени во тргувањето на главниот пазар на Лондонската берза за хартии од вредност. Во текот на 2019 година, се финализираше процесот на приватизација на НЛБ д.д. Љубљана, со што Република Словенија остана доминантен сопственик со 25 % од акциите плус една обична акција.

Берзанска котација

Акциите на Банката котираат на официјалниот пазар на Македонската берза на хартии од вредност, во сегментот задолжителна котација – обични акции, регистрирани под ISIN: MKTNBA101019. Со акциите на Банката се тргува на секундарниот пазар на берзата, преку овластени брокерски куќи.

Акциите на Банката се дел од Македонскиот берзански индекс МБИ10.

Согласно со Правилата за котација, Банката редовно ја известува берзата за своето работење, за членовите на органите на управување, управувањето и правните односи со трети лица и за настани и информации кои се од значење за работењето на Банката по претходно утврден календар на настани кој се објавува на информацискиот сервис на Берзата најдоцна до крајот на јануари во тековната година.

Политика на дивиденда

Согласно со одлуките за издавање на емисиите на акции на Банката, акциите носат право на дивиденда, која може да се определи со одлука на Собранието на акционери на Банката.

Одлуката за распределба на добивката за дивиденди зависи од голем број фактори, вклучително и капиталната структура на Банката, апетитот за ризик, добивката, финансиската состојба, регулаторните барања, општите економски и деловни услови и идни перспективи.

Политиката на дивиденда на Банката предвидува годишна распределба на дивиденда од околу 70 % од остварената добивка од претходната година и е зависна од регулаторните барања за капитал.

Минималното ниво на капитал (изразено како стапка на адекватност на капиталот) кое Банката требаше да го одржува почнувајќи од 31.03.2022 година изнесува 15,75 %, односно 16,25 % вклучувајќи го интерниот менаџмент додаток од 0,5 %.

Во 2022 година, согласно со Одлуката за употреба и распоредување на остварената добивка по Годишната сметка на НЛБ Банка АД Скопје за 2021 година донесена на Годишното собрание на акционери на Банката на 12.05.2022, нето добивката во вкупен износ од 2.219,1 милион МКД се распредели на дел за дивиденда во вкупен износ од 630,3 милиони МКД или 738 МКД по акција, дел во општ резервен фонд во износ од 666,4 милиони МКД, дел за задржана добивка за инвестициски вложувања во износ од 180,0 милиони МКД и дел за акумулирана добивка во износ од 742,4 милиони МКД.

Исплатата на дивиденда беше извршена во јуни 2022 година.

XVIII. Стратегија и идни изгледи

Врз основа на обновената Стратегија на НЛБ Групацијата, Банката го усвои буџетот за 2023 година и финансиските проекции за периодот од 2023-2027 година. Стратешкиот фокус се базира на креирање подобро искуство за клиентите преку препознавање на нивните барања и понуда на вистинските решенија врз база на технолошки иновации, унапредување на работните процеси преку автоматизација и дигитализација како и континуирана едукација на вработените. Сето ова ќе оди во насока на поддршка на квалитетот на животот, не само за вработените и клиентите туку и за целото општество.

Банката и понатаму ќе биде целосно посветена на своите примарни активности - кредитирање на населението и претпријатијата, како и поддршка на клиентите во проектите за рестартирање на бизнисите и реализација на инвестициски активности. Притоа, кај кредитирањето на стопанството предност ќе им се даде на проектите во областите на производство на електрична енергија од обновливи извори, намалување на загадувањето и унапредување на животната средина.

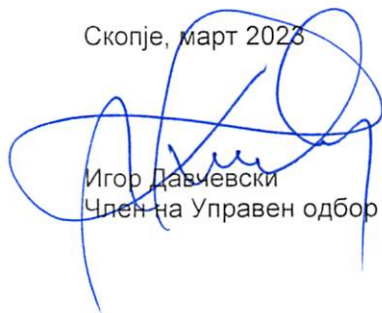
Развојот на дигитални решенија, управувањето со податоците и нивна соодветна примена во правец на подобрување на процесите и постапките и понатаму ќе бидат главен фокус на Банката. Од друга страна, задоволството на клиентите и позитивното корисничко искуство останува да биде врвен приоритет, преку достапност на квалитетни услуги до крајните корисници во секое време. Во оваа насока, паралелно со обезбедувањето квалитетна услуга на клиентите преку традиционалните канали, интензивно ќе се работи на проширување на продуктното портфолио со иновативни дигитални продукти и услуги во согласност со светските трендови. Како лидер и предводник на ова поле, во услови на здрава и силна конкуренција на пазарот, Банката ќе влијае на понатамошниот развој, унапредувањето на квалитетот, достапноста и брзината на банкарските услуги во земјата и во регионот.

Новите продукти и надградбата на постојните апликации ќе се развива во насока на овозможување поголема достапност на банкарските услуги и олеснета интеракција, со цел онлајн-интеракциите и трансакциите за клиентите да бидат многу поедноставни, побрзи и пред сè побезбедни.

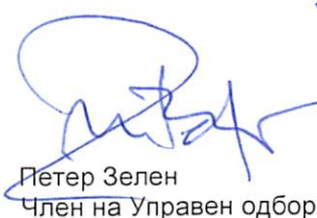
Во поддршка на иницијативите за зголемување на свесноста за одржлив развој на глобално ниво, Банката продолжува со своите активности во согласност со Стратегијата за корпоративна одржливост на НЛБ Групацијата преку поинтензивна интеграција на одржливоста во своето работење, односно спроведување на банкарските операции земајќи го предвид влијанието врз животната средина и општеството воопшто.

Банката преку своето делување и во иднина ќе продолжи да биде сериозен партнер и континуирано да дава свој придонес кон пошироката заедница, во сите сегменти од општественото живеење, интегрирајќи ги еколошките и социјалните аспекти и одржливоста во сите сегменти од работењето.

Скопје, март 2023

Игор Давчевски
Член на Управен одбор

Петер Зелен
Член на Управен одбор

Бранко Грегановиќ
Претседател на Управен одбор

XIX. Прилози

Прилог 1. Постапка за одржување континуитет на составот на Надзорниот одбор

Постапка за именување на членови на Надзорниот одбор за одржување на континуитетот на составот на одборот

Предвременно престанување на мандат на член на Надзорен одбор

- со разрешување од должноста поради работење кое е во спротивност со законот, Статутот на Банката, добрите деловни обичаи,
- на барање на акционерот кого го застапува или
- врз основа на лично писмено барање
- доколку Собранието на акционери не го одобри Извештајот за работењето на Надзорниот одбор
- ако биде осуден со правосилна пресуда со казна затвор согласно законските прописи.

I) Основ за започнување на постапка	1 чекор	2 чекор	3 чекор	4 чекор	5 чекор	6 чекор	7 чекор	8 чекор	Последен чекор
Намалување на бројот на членови на НО под бројот наведен во Статутот ¹ (Надзорниот одбор продолжува да функционира)	Примен предлог од акционер за именување на нов член на НО	Fit&Proper Постапка за предложен кандидат	Одбор за именување	Седница на Надзорниот одбор	Јавен повик за Собрание на акционери	Собрание на акционери	Започнување на процедурата за лиценцирање пред Народната банка	Постапка за лиценцирање пред Народната банка	Издавање на претходна согласност за именување на нов член на Надзорниот одбор од Народната банка
		Рок: 1 месец рок за завршување на постапката	Активност Предлог-Одлука за именување на нов член на Надзорниот одбор	Активност Предлог-Одлука до Собранието на акционери за избор на нов член на Надзорниот одбор Предлог-Одлука за свикнување на Собрание на акционери	Рок 30 дена пред Собранието на Акционери	Активност Одлука за именување на нов член на Надзорниот одбор	Рок Приближно 5 дена по Собранието на акционери	Рок Приближно 60-120 дена по започнување на постапката	

¹ Времетраењето на целата процедура трае околу 4 до 6 месеци.

II) Основ за започнување на постапка	1 чекор	2 чекор	3 чекор	4 чекор	5 чекор	6 чекор	7 чекор	8 чекор	Последен чекор
Намалување на бројот на членови на НО под бројот наведен во Законот ² (Надзорниот одбор не продолжува да функционира)	Примен предлог од акционер за именување на нов член на НО	Одбор за именување	Седница на Надзорниот одбор	Јавен повик за Собрание на акционери	Собрание на акционери	Започнување на процедурата за лиценцирање пред Народната банка	Постапка за лиценцирање пред Народната банка	Fit&Proper Постапка за предложен кандидат	Издавање на претходна согласност за именување на нов член на Надзорниот одбор од Народната банка
		Активност Предлог-Одлука за именување на нов член на НО	Активност Предлог-Одлука за свикнување на СА Рок 3 дена од причината за намалување на бројот на членови на Надзорниот одбор	Рок 30 дена пред Собранието на Акционери	Активност Одлука за именување на нов член на Надзорниот одбор	Рок Приближно 5 дена по Собранието на акционери	Рок Приближно 60-120 дена по започнување на постапката	Рок 30 дена по Собранието (исклучок пропишано во Одлуката од НБРСМ за правилата за добро корпоративно управување во банките)	

² Времетраењето на целата процедура трае околу 3 до 6 месеци.

Прилог 2. Изјава од членовите на Управниот одбор за примена на Кодексот за корпоративно управување

Изјава за усогласеност со Кодексот за корпоративно управување

Ние, членови на Управниот одбор на друштвото НЛБ Банка АД Скопје, изјавуваме дека друштвото НЛБ Банка АД Скопје во своето работење го применува Кодексот за корпоративно управување на акционерските друштва на Македонска берза АД Скопје, објавен на интернет страната на Берзата www.mse.mk.

Друштвото НЛБ Банка АД Скопје ги применува принципите и најдобрите практики на корпоративното управување предвидени во Кодексот според пристапот „примени или појасни зошто не се применил“, преку пополнување на прашалници чија форма и содржина е пропишана со Кодексот.

Со оваа Изјава потврдуваме дека прашалниците се објавени на СЕИ-НЕТ и на интернет страницата на друштвото НЛБ Банка АД Скопје и дека одговорите во истите се точни и вистинити и веродостојно ја отсликуваат примената на принципите и најдобрите практики на корпоративното управување од страна на друштвото НЛБ Банка АД Скопје пропишани со Кодексот за корпоративно управување.

Скопје, март 2023

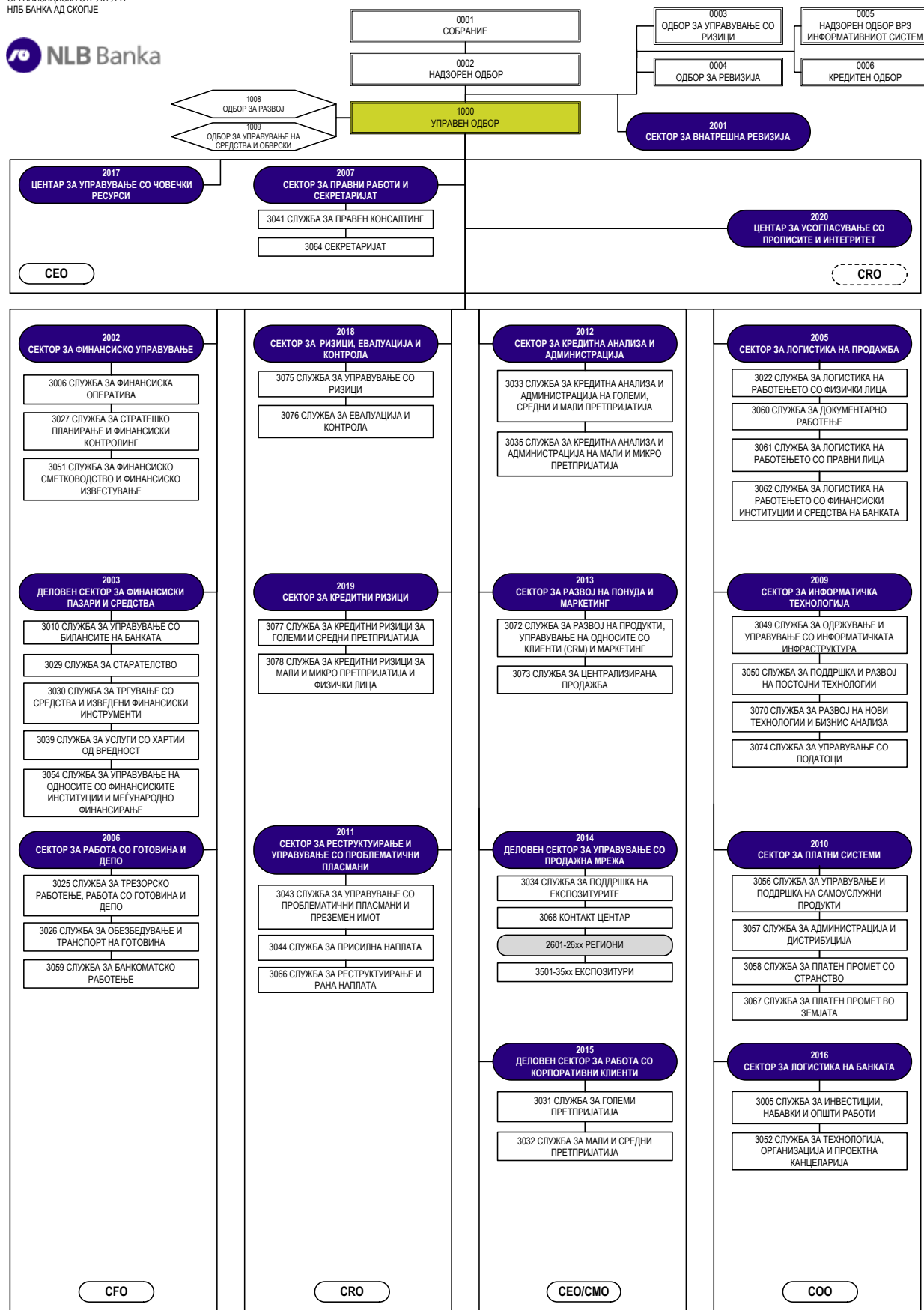
Игор Давчевски
Член на Управен одбор

Петер Зелен
Член на Управен одбор

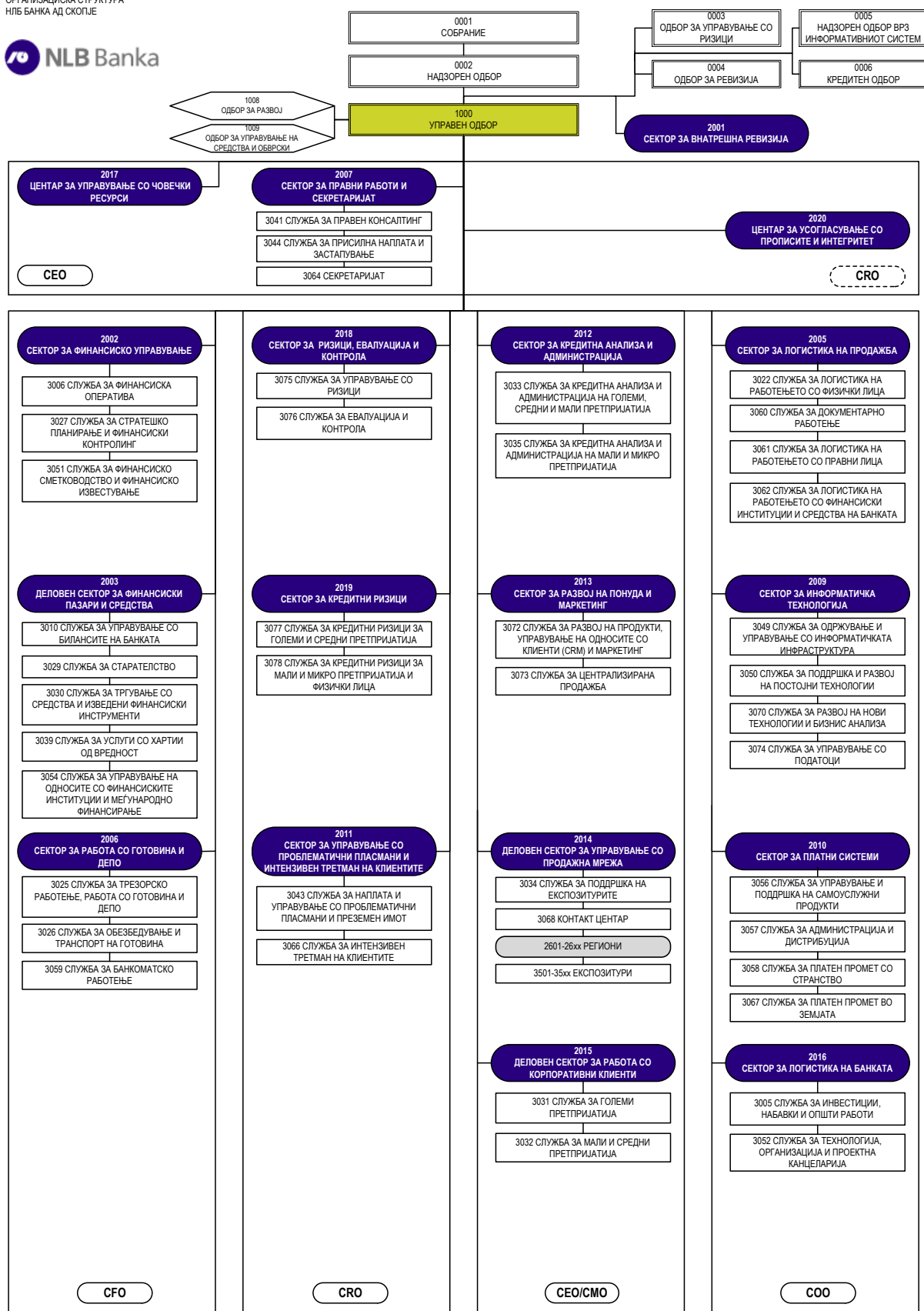
Бранко Грегановиќ
Претседател на Управен одбор

Прилог 3. Организацииска структура на НЛБ Банка Скопје со важност од 01.09.2022

ОРГАНИЗАЦИСКА СТРУКТУРА
НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ

Организациска структура на НЛБ Банка Скопје со важност до 01.09.2022

ОРГАНИЗАЦИСКА СТРУКТУРА
НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ

Мислење
кон Годишниот извештај за работењето на Банката во 2022 година

Годишниот извештај за работењето на НЛБ Банка Скопје АД Скопје за 2022 година го опфаќа работењето на Банката во периодот од 01.01.2022 година до 31.12.2022 година. Во извештајот на систематизиран начин е презентирано остварувањето на одделни банкарски активности, како во поглед на основните финансиски операции така и за сите останати активности за кои се известува согласно Законот за трговските друштва, Законот за банките, Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка, како и според новиот Кодекс за корпоративно управување на Македонска берза.

Извештајот вклучува податоци за промените на макроекономските и пазарните услови во кои работеше Банката и промените на регулативата која директно или индиректно влијаеше на остварувањето на финансискиот резултат и пазарната позиција. Остварените финансиски резултати и исполнувањето на планираните деловни и стратешки цели за 2022 година се презентирани согласно со законските регулативи кои се применуваат во РСМ.

Оперативните активности се подетално презентирани по одделни пазарни сегменти и укажуваат на остварените резултати по одделни финансиски и нефинансиски активности на Банката.

Управувањето со ризиците како клучна одговорност на Банката е детално прикажано и укажува на постоење интегриран систем на управувањето со ризиците во Банката. Дополнително, презентирани се информации за управувањето со човечките ресурси во Банката, управувањето со информатичката технологија, преземените маркетиншки активности како предуслови за успешно работење, подобро и квалитетно управување со Банката, почитување и усогласеност со целокупната законска регулатива и остварување на планираните цели за 2022 година. Во Извештајот интегрално се презентирани корпоративното управување на Банката, работењето и активностите на органите и нивните членови, остварувањето на обврските во поглед на спречувањето перење пари и сигурноста на информативниот систем, активностите преземени од аспект корпоративната општествена одговорност со акцент на животната средина и прашањата од општествен интерес. Прикажана е и состојбата и промените на сопствените средства и акционерската структура на Банката кај акционерите со над 5% учество во капиталот на Банката.

Според нашето мислење, Годишниот извештај дава сеопфатна и објективна слика за работењето на Банката во 2022 година, состојбата на нејзините средства и финансиската успешност.

Блаж Бродњак
Претседател
на Надзорен одбор

Годишно собрание на акционери на НЛБ Банка АД Скопје

Предлог-одлука за усвојување на Годишниот извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2022 година

Врз основа на член 39 став 1 од Статутот на НЛБ Банка АД Скопје, Собранието на НЛБ Банка ја донесе следната:

Одлука за усвојување на Годишниот извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2022 година

1. Се усвојува Годишниот извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2022 година со Мислењето на Надзорниот одбор, прилог на оваа одлука;
2. Оваа одлука стапува во сила со денот на донесувањето.

Во Скопје, 31.05.2023 година

Одлуката да се достави до:
Секретаријат

Претседавач
на Годишното собрание на акционери
на НЛБ Банка АД Скопје

Образложение

Согласно со член 39 од Статутот на НЛБ Банка АД Скопје, Собранието на акционери е надлежно за усвојување на Годишниот извештај за работењето на Банката заедно со писменото мислење изготвено од страна на Надзорниот одбор.

Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје има изготвено писмено мислење за работењето на Банката за 2022 година и тоа е составен дел на Годишниот извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2022 година.